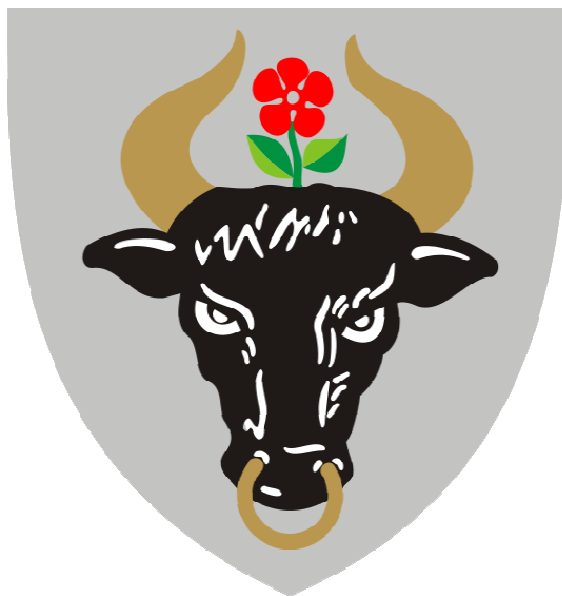




Strategia rozwoju Miasta Chojnice 2020

Tom 2

Diagnoza obecnego stanu Chojnic i tendencji zmian w mieście na tle
uwarunkowań zewnętrznych

Chojnice, 2014 r.

Spis treści:

Wstęp	3
1. Metody diagnozowania dla potrzeb planowania strategicznego miast	5
2. Zewnętrzne uwarunkowania stanu i tendencji zmian w mieście Chojnice.....	8
3. Diagnoza obecnego stanu Chojnic i tendencji zmian w dziedzinach istotnych dla strategii rozwoju na lata 2012-2020	11
3.1. Ludność.....	11
3.1.1. Liczba i struktura ludności.....	11
3.1.2. Ruch naturalny	12
3.1.3. Ruch migracyjny	13
3.2. Gospodarka, rynek pracy i finanse publiczne.....	16
3.2.1. Gospodarka	16
3.2.2. Rynek pracy	21
3.2.3. Finanse publiczne	24
3.3. Gospodarka komunalna i mieszkaniowa.....	28
3.3.1. Drogi i ulice	28
3.3.2. Linie kolejowe i dworzec	31
3.3.3. Wodociągi i kanalizacja	34
3.3.4. Gospodarka mieszkaniowa	37
3.4. Ochrona środowiska i gospodarka przestrzenna	40
3.4.1. Ochrona środowiska	40
3.4.2. Gospodarka przestrzenna	43
3.5. Edukacja, kultura, turystyka, sport i rekreacja	45
3.5.1. Edukacja	45
3.5.2. Kultura	48
3.5.3. Turystyka	51

3.5.4. Sport i rekreacja	53
3.6. Problemy społeczne	56
3.6.1. Ochrona zdrowia	56
3.6.2. Pomoc społeczna	59
4. Synteza diagnozy obecnego stanu i tendencji zmian w mieście Chojnice	60
4.1. Silne i słabe strony, szanse i zagrożenia (SWOT)	60
4.1.1. Silne strony miasta Chojnice	60
4.1.2. Słabe strony miasta Chojnice	61
4.1.3. Szanse rozwojowe miasta Chojnice	62
4.1.4. Zagrożenia rozwojowe miasta Chojnice	63
4.2. Problemy, potencjały i bariery rozwojowe	64
4.2.1. Problemy rozwojowe Chojnic.....	64
4.2.2. Potencjały rozwojowe Chojnic.....	67
4.2.3. Bariery rozwojowe Chojnic.....	71
5. Wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego Chojnic w latach 2005-2010.....	72
Podsumowanie.....	127

Wstęp

Rada Miejska w Chojnicach 30 maja 2011 r. podjęła decyzję o przystąpieniu do prac nad sporządzeniem Programu Gospodarczego pod nazwą „Strategia Rozwoju Miasta Chojnice na lata 2012-2020”. W lutym 2012 r. powołano także Radę Strategii, złożoną z przedstawicieli lokalnych podmiotów politycznych, gospodarczych, kulturalnych, oświatowych i społecznych. W ramach Urzędu Miejskiego w Chojnicach powołano Zespół Koordynujący prace nad strategią. W styczniu 2012 r., po zaproszeniu do złożenia ofert, wyłoniono wykonawcę w osobie prof. dr hab. Marka Dutkowskiego z Uniwersytetu Szczecińskiego i w dniu 21.02.2012 r. zawarto z nim umowę o sporządzenie projektu Programu Gospodarczego „Strategia Rozwoju Miasta Chojnice na lata 2012-2020”.

Zgodnie z przyjętym wspólnie trybem i harmonogramem prac w ramach drugiego etapu przewidziano opracowanie diagnozy obecnego stanu Chojnic i tendencji zmian w mieście na tle uwarunkowań zewnętrznych, które powinno zawierać:

- 1) Analizę silnych i słabych stron, szans i zagrożeń rozwojowych miasta (SWOT)
- 2) Analizę problemów, potencjałów i barier rozwojowych miasta

W tym celu, po wspólnych uzgodnieniach, postanowiono przeprowadzić warsztaty z udziałem Rady Strategii, Zespołu Koordynującego oraz innych podmiotów i osób, które mogły zgłaszać swój udział i uczestniczyć w warsztatach. Warsztaty, w trybie czterech moderowanych sesji, odbyły się w dniu 24 lipca 2012 r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Chojnicach, w następujących grupach roboczych (w nawiasach podano liczbę zgłoszonych uczestników):

1. **Zespół Budżetu i Rynku Pracy** (13 osób)
(moderator prof. dr hab. Marek Dutkowski, asystent mgr Piotr Sus)
Tematy: Przedsiębiorczość, Gospodarka, Rynek pracy, Budżet
2. **Zespół Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Ochrony Środowiska** (21 osób)
(moderator mgr inż. Przemysław Wojnarowski, asystentka mgr Agnieszka Dopierała)
Tematy: Drogi i ulice, Woda i ścieki, Mieszkania, Odpady, Środowisko
3. **Zespół Edukacji, Kultury i Sportu** (18 osób)
(moderator mgr inż. Przemysław Wojnarowski, asystentka mgr Agnieszka Dopierała)
Tematy: Dziecko, Edukacja, Sport i rekreacja, Kultura
4. **Zespół ds. Społecznych i Bezpieczeństwa** (17 osób)
(moderator prof. dr hab. Marek Dutkowski, asystent mgr Piotr Sus)
Tematy: Zdrowie, Rodzina, Bezpieczeństwo, Pomoc społeczna

Niniejszy dokument stanowi wypełnienie drugiego punktu umowy i zarazem tom 2 Programu Gospodarczego „Strategia Rozwoju Miasta Chojnice na lata 2012-2020”. Składa się ze wstępu, pięciu części merytorycznych oraz podsumowania. Części merytoryczne zawierają:

- 1) opis zastosowanych metod diagnozowania;
- 2) charakterystykę zewnętrznych uwarunkowań stanu i tendencji zmian w mieście;
- 3) wyniki diagnozy obecnego stanu Chojnic (w roku 2010 lub 2011 w zależności od dostępności danych i charakteru zmienności zjawiska lub procesu) oraz tendencji zmian w latach 2005-2010/11 w dziedzinach istotnych dla strategii rozwoju na lata 2012-2020: ludność, gospodarka, rynek pracy, finanse publiczne, gospodarka komunalna, gospodarka mieszkaniowa, ochrona środowiska i gospodarka przestrzenna, edukacja, turystyka, kultura, sport i rekreacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna;
- 4) syntezę diagnozy, w postaci list głównych **problemów, potencjałów i barier rozwojowych miasta** oraz tablicy wynikowej SWOT (**silne i słabe strony** wewnętrzne i aktualne, **szanse i zagrożenia** zewnętrzne i przyszłe);
- 5) zestawienie wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego Chojnic w latach 2005-2010.

Część piąta – statystyczna – nie była objęta umową o sporządzenie projektu Programu Gospodarczego „Strategia Rozwoju Miasta Chojnice na lata 2012-2020” i została zamieszczona w tym dokumencie w celu spełnienia próśb i postulatów uczestników posiedzeń Rady Strategii oraz warsztatów dnia 24.07.2012 r.

Dokument „Diagnoza obecnego stanu Chojnic i tendencji zmian w mieście na tle uwarunkowań zewnętrznych” został celowo napisany w języku zrozumiałym dla niespecjalistów. Forma dokumentu jest zwięzła, co wynika z potrzeby jak najszerszego upowszechnienia go zarówno w formie drukowanej, jak i w postaci cyfrowej poprzez Internet.

1. Metody diagnozowania dla potrzeb planowania strategicznego miast

Badania naukowe, ekspertyza, monitoring, diagnoza

Diagnozowanie stanu wybranego fragmentu rzeczywistości (w tym przypadku miasta – czyli terytorialnego systemu społecznego) jest zbiorem czynności poznawczych o charakterze naukowym. Naukowość czynności poznawczych polega na maksymalnie możliwym kontrolowaniu stosowanych metod oraz zapewnieniu możliwości późniejszego odtworzenia przyjętego postępowania badawczego, w celu ewentualnego jego powtórzenia. Tego nie wymaga się od innych czynności poznawczych o charakterze symbolicznym lub osobistym – spontanicznych obserwacji, introspekcji, ekspresji myśli i emocji pod wpływem bodźców zewnętrznych, artystycznego opisu literackiego lub wizualnej prezentacji rzeczywistości.

Diagnozowanie różni się jednak od innych naukowych czynności poznawczych – badań naukowych podstawowych i stosowanych, ekspertyzy oraz monitoringu.

Badania naukowe podstawowe dostarczają wiedzy podstawowej o wybranym fragmencie rzeczywistości, uznawanej za prawdziwą na danym etapie rozwoju danej dyscypliny naukowej. Wiedza ta posiada znaczny poziom obiektywności, wyrażona w specyficznym, często sformalizowanym języku oraz strukturę w postaci teorii porządkujących i nadających sens obserwowanym faktom – zjawiskom i procesom.

Badania naukowe stosowane dostarczają wiedzy i technologii, które mają umożliwić rozwiązanie nowych lub dotychczas nie rozwiązanych problemów praktycznych.

Ekspertyza dostarcza odpowiedzi na konkretne pytania praktyczne, w oparciu o dotychczasową wiedzę podstawową oraz doświadczenie zawodowe autora – eksperta.

Monitoring to systematyczne zbieranie danych o faktach – zjawiskach i procesach, czyli oparte na wiedzy podstawowej pomiary, spisy, obserwacje, w oparciu o metodę naukową umożliwiającą kontrolę sposobu tego zbierania i powtarzalność.

Diagnoza to badanie stanu wybranego fragmentu rzeczywistości z punktu widzenia przyszłych działań mających na celu dostosowanie tego stanu do założonej wizji. Diagnozowanie miast dotyczy różnych aspektów jego struktury, funkcjonowania i rozwoju. Nie jest pełnym opisem, lecz wskazuje problemy do rozwiązania. Diagnozowanie posługuje się monitoringiem, badaniami stosowanymi, ekspertyzami i korzysta z wiedzy podstawowej.

Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej w dziedzinach istotnych dla strategii rozwoju na lata 2012-2020 w świetle monitoringu i ekspertyz

Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej, głównie w oparciu o dane pochodzące z monitoringu prowadzonego przez odpowiednie instytucje publiczne, jest standardową metodą diagnozowania, umożliwiającą obiektywną charakterystykę stanu miasta, tendencji zmian oraz ewentualnie prognozowanie. Analiza ta rozpoczyna się od wyboru mierników trafnie charakteryzujących dziedziny istotne dla strategii rozwoju miasta. Następnie oblicza się wskaźniki struktury, dynamiki oraz wskaźniki w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Wskaźniki te porównuje się ze wskaźnikami normatywnymi oraz wskaźnikami dla innych, podobnych układów osadniczych. W przypadku Chojnic miastami porównywalnymi są ośrodki powiatowe województwa pomorskiego: Kwidzyn, Lębork, Malbork, Starogard Gdański. W niektórych dziedzinach (np. ludność, gospodarka, rynek pracy) istotne jest uwzględnienie danych i informacji o gminie wiejskiej Chojnice (tworzącej z miastem układ funkcjonalny), sąsiadującym Człuchowie, całym powiecie chojnickim, a nawet województwie.

W niniejszej diagnozie posługiwano się danymi pochodzącymi z internetowego Banku Danych Lokalnych GUS http://www.stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks. Ponadto wykorzystano informacje i dane dostarczone przez Urząd Miejski w Chojnicach, np. sprawozdania z wykonania budżetu miasta w latach 2000-2011. Ważnym źródłem danych porównawczych oraz analiz merytorycznych w odniesieniu do regionu było opracowanie wykonane w grudniu 2011 r. w Departamencie Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego pt. „Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej miast województwa pomorskiego. Diagnoza stanu pomorskich miast do koncepcji *Zrównoważonej polityki miejskiej województwa pomorskiego*.”

Analizą objęto zasadniczo rok 2010, jeżeli chodzi o stan oraz lata 2005-2010, jeżeli chodzi o tendencje zmian. W wyjątkowych sytuacjach, jeśli było to merytorycznie uzasadnione (np. szybko zmieniająca się sytuacja na rynku pracy) oraz dostępne były informacje i dane statystyczne, charakteryzowano stan na koniec roku 2011. Tendencje zmian w niektórych dziedzinach (np. procesy demograficzne, struktura gospodarki) analizowano dodatkowo dla okresu 1995-2010, korzystając z ustaleń ww. opracowania „Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej miast województwa pomorskiego”.

Diagnoza problemów, potencjałów i barier metodą warsztatową

W trakcie warsztatów z udziałem Rady Strategii, Zespołu Koordynującego oraz innych podmiotów i osób zastosowano następujące kryteria identyfikacji problemów, potencjałów i barier rozwojowych miasta:

Problem rozwojowy to sytuacja, która oznacza obiektywnie lub subiektywnie postrzeganą różnicę pomiędzy stanem obecnym miasta lub/i tendencją jego zmian, a stanem lub/i tendencją jego zmian uważanymi za normalne, właściwe, prawidłowe, pożądane. Przyczyną takiej różnicy może być:

- Brak obiektu, budowli lub urządzenia, brak funkcji, oferty, działalności (np. brak ulicy dojazdowej do nowego osiedla).
- Niedostateczne rozmiary obiektu, budowli lub urządzenia, niedostateczna ilość i rodzaje funkcji, ofert, działalności (np. ulica dojazdowa do nowego osiedla wprawdzie istnieje, lecz jest zbyt wąska w stosunku do potrzeb).
- Nieodpowiednia jakość funkcji, ofert, działalności (np. ulica dojazdowa do nowego osiedla wprawdzie istnieje i posiada odpowiednią szerokość, lecz jej nawierzchnia jest w fatalnym stanie).

Potencjał rozwojowy to istniejące zasoby i walory miasta, które mogą być lepiej wykorzystane dla zaspokojenia potrzeb jego mieszkańców. Owe zasoby i walory można oceniać jako:

- W ogóle nie wykorzystywane (np. atrakcyjny dla rekreacji brzeg rzeki nie jest odwiedzany przez mieszkańców).
- Niedostatecznie wykorzystywane (np. bulwar nadrzeczny wykorzystywany jest tylko sporadycznie przez spacerowiczów z sąsiedniej dzielnicy).
- Niewłaściwie wykorzystywane (np. bulwar nadrzeczny stał się miejscem stałego pobytu bezdomnych).

Bariera rozwojowa to zjawisko, proces, sposób działania lub zachowania, instytucja lub nawet osoba utrudniająca rozwiązywanie problemów i właściwe wykorzystanie potencjałów miasta. Można je podzielić na bariery:

- Fizyczne i techniczne (np. miasto nie dysponuje uzbrojoną działką o powierzchni 30 ha dla zainteresowanego inwestora).
- Finansowe (np. prywatny właściciel dysponuje taką działką na terenie miasta, lecz nie ma środków na jej uzbrojenie).
- Prawne i organizacyjne (np. miasto dysponuje środkami finansowymi, lecz prawo zakazuje przekazania ich właścicielowi działki albo inwestorowi).

2. Zewnętrzne uwarunkowania stanu i tendencji zmian w mieście Chojnice

Uwarunkowania zewnętrzne stanu i tendencji zmian w miastach można dzielić ze względu na ich trwałość i zmienność oraz siłę oddziaływania. Istotna jest możliwość wpływu społeczności miejskiej na ich trwałość, zmienność i siłę oddziaływania. Mają one różny charakter: przyrodnicze, technologiczne, ekonomiczne, społeczne, kulturowe i polityczne. W zależności od wielkości, lokalizacji, miejsca w systemie osadniczym kraju i regionu, bazę ekonomiczną i sytuację społeczno-gospodarczą danego miasta różne uwarunkowania zewnętrzne mają odmienny wpływ na jego obecne funkcjonowanie i przyszły rozwój. Należy je zatem uwzględnić w pracach nad strategią rozwoju miasta.

Do silnych, trwałych i nie zmieniających się od wielu dziesięcioleci uwarunkowań rozwoju Chojnic, na które społeczność i władze miasta mają niewielki wpływ, należą:

- **Położenie w relatywnie peryferyjnym, lecz równocześnie bramowym (porty morskie i lotnicze) regionie** (znaczną odległość Pomorza od wielkich polskich miast oraz od metropolii Berlina, Kopenhagi, Hamburga, Wiednia).
- **Położenie w znacznej odległości fizycznej i czasowej od metropolii Trójmiasta**, innych wielkich miast oraz stolicy (samochodem¹: do Gdańska ok. 125 km i 2 godz., do Bydgoszczy ok. 85 km i 1 godz. 25 min., do Warszawy ok. 320 km i 4 godz. 40 min.; kolej²: do Gdańska ok. 2 godz. 20 min. z 1 przesiadką, do Bydgoszczy ok. 2 godz., do Warszawy najszybciej 6 godz. 15 min., przeciętnie 7 godz. z 1 przesiadką).
- **Położenie na obszarze relatywnie słabo zaludnionym**, o znacznych **walorach przyrodniczych**, atrakcyjnym turystycznie lecz objętym różnymi formami **ochrony przyrody** (gęstość zaludnienia: powiat chojnicki 69 os./km², województwo pomorskie i Polska 122 os./km², udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej w ogólnej powierzchni: powiat chojnicki 58,7%, województwo pomorskie 32,7%, Polska 32,4%).
- Przynależność do **kultury kaszubskiej (pomorskiej)** przy uwzględnieniu spuścizny kulturowej dawnego polsko-niemieckiego pogranicza.
- Trwała pozycja w systemie osadniczym – **wielofunkcyjny ośrodek regionalny**, formalnie powiatowy, lecz oddziałujący poza granice administracyjne powiatu.

¹ Pomiędzy punktami centralnymi miast według serwisu internetowego www.targeo.pl; czasy dojazdu są uśrednione

² Według rozkładu jazdy kolei obowiązującego w dniu 30 września 2012 r.

Do uwarunkowań globalnych, europejskich i krajowych, które zmieniają się w dłuższych okresie czasu, lecz na które społeczność i władze miasta mają niewielki wpływ, należą:

- **Globalizacja gospodarki**, wystawiająca przedsiębiorstwa lokalne na silną konkurencję, lecz równocześnie dająca im możliwość dostępu do światowego rynku oraz zasobów położonych w odległych miejscach globu.
- **Globalizacja społeczeństwa**, zagrażająca kulturom narodowym oraz zachowaniu tożsamości lokalnej i regionalnej, lecz równocześnie dająca im możliwość zaistnienia i udziału w wymianie kulturalnej.
- Globalizacja **teleinformatyczna**, zagrażająca prywatności i promująca indywidualizm, lecz równocześnie dająca możliwość dostępu do globalnych zasobów wiedzy i budowania więzi międzyludzkich i społecznych.
- Konieczność dalszej **integracji europejskiej**, wymuszająca pewne standardy działania i dostosowanie się do decyzji europejskich, lecz równocześnie dająca aktywnym podmiotom lokalnym i regionalnym możliwość korzystania z funduszy europejskich oraz udziału w decyzjach o znaczeniu międzynarodowym.
- Konieczność **zreformowania Unii Europejskiej**, zwłaszcza wobec trwającego kryzysu finansowego i budżetowego, co w perspektywie finansowej 2014-2020 może poważnie ograniczyć i utrudnić dostęp polskich małych i średnich miast do funduszy europejskich, lecz równocześnie zachęca je do nawiązywania współpracy w skali lokalnej (miasto-wieś), regionalnej (obszar funkcjonalny kilku sąsiadujących miast i obszarów wiejskich) oraz ponadregionalnej (sieci miast).
- **Metropolizacja** systemu osadniczego oraz społeczeństwa, zagrażająca dopływem mobilnych zasobów lokalnych (wykwalifikowani pracownicy, twórcy i innowatorzy, aktywni obywatele, przedsiębiorcy, turyści, wydarzenia, kapitał finansowy) do wielkich miast, lecz równocześnie dająca możliwość wytworzenia oferty alternatywnej wobec wielkomiejskiej, związanej ze stylem życia odrzucającym maksymalizację wysiłku, pośpiechu, dochodu, konsumpcji i wrażeń.
- **Zmniejszenie i zmiana znaczenia Europy w świecie**, co obniża ogólną atrakcyjność Polski dla inwestorów i migrantów z zagranicy, lecz równocześnie daje możliwość jej skokowej poprawy dla obszarów, które zaoferują produkty, usługi i walory atrakcyjne dla nowych potęg gospodarczych i politycznych z Azji, Afryki i Ameryki Południowej.

Do uwarunkowań regionalnych, które mogą zmienić się w średnim okresie czasu i na które społeczność i władze miasta mogą mieć pewien wpływ należą:

- **Polaryzacja wewnętrzna województwa pomorskiego**, prowadząca do przyspieszonego wzrostu metropolii Trójmiasta oraz obszaru jej bezpośredniego oddziaływania oraz dalszego osłabienia obszarów peryferyjnych. Zjawisko to zostało zdefiniowane w *Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020* jako jeden z głównych problemów polityki regionalnej Pomorza, co stwarza nadzieję na działania samorządu wojewódzkiego w tej kwestii oraz na odpowiednie fundusze europejskie, krajowe, regionalne.
- Słaba **dostępność transportowa** (samochodowa i kolejowa) do metropolii Trójmiasta, innych wielkich miast oraz stolicy. Zjawisko to również zostało zdefiniowane w *Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020* jako jeden z głównych problemów polityki regionalnej Pomorza, co stwarza nadzieję na działania samorządu wojewódzkiego w tej kwestii oraz na odpowiednie fundusze europejskie, krajowe, regionalne, ale trzeba mieć świadomość, że decydują tu podmioty szczebla krajowego.

Do uwarunkowań lokalnych, które mogą zmienić się stosunkowo szybko i na które społeczność i władze miasta mogą mieć poważny wpływ należą:

- Istnienie **układu funkcjonalnego miasta i gminy wiejskiej Chojnice**, liczącego w 2010 r. 57,1 tys., mieszkańców oraz 18,5 tys. miejsc pracy, w tym 3,5 tys. w mikrofirmach.
- Powolne, spontaniczne kształtowanie się południowego **bieguna wzrostu województwa pomorskiego** w postaci **bicentrycznego miejsko-wiejskiego układu funkcjonalnego Chojnice-Człuchów**, obejmującego miasta powiatowe położone w odległości 15 km) i otaczające je gminy wiejskie. Układ ten liczył w 2010 r. 81,9 tys. mieszkańców oraz 27,5 tys. miejsc pracy, w tym 6,5 tys. w mikrofirmach.
- Duża **atrakcyjność inwestycyjna, osadnicza i turystyczna** układu funkcjonalnego **Chojnice-Człuchów**, której dalszy wzrost uzależniony jest jednak od podjęcia działań umożliwiających i zachęcających działające na tym obszarze podmioty gospodarcze, samorządowe i społeczne do **zintensyfikowania wzajemnych relacji na zasadzie tzw. koopetycji**, czyli równoczesnego konkurowania i kooperowania w celu osiągnięcia wspólnych korzyści.

3. Diagnoza obecnego stanu Chojnic i tendencji zmian w dziedzinach istotnych dla strategii rozwoju na lata 2012-2020

3.1 Ludność

3.1.1. Liczba i struktura ludności

Stan w roku 2010

Liczba ludności faktycznie zamieszkałej w mieście Chojnice w dniu 31.12.2010 wynosiła 39 919. Natomiast według danych Narodowego Spisu Powszechnego (NSP) z 31 marca 2011 roku miasto liczyło aż 40 447 mieszkańców. W gminie wiejskiej Chojnice, tworzącej wspólnie z miastem miejsko-wiejski układ funkcjonalny, liczba ludności wynosiła w 2010 roku 17 228. Łącznie daje to 57,1 tys. osób. Porównywalne miejsko-wiejskie układy funkcjonalne Pomorza posiadały następującą liczbę ludności: Kwidzyn – 49 tys., Łębork – 47,5 tys., Malbork – 48,3 tys., Starogard Gdański – 63 tys.

Struktura płci ludności miasta charakteryzuje się przewagą kobiet, współczynnik feminizacji wynosił 109 i był wyższy niż w powiecie chojnickim (104) i województwie pomorskim (106). Struktura wieku ludności Chojnic, podobnie jak w całej Europie, Polsce i na Pomorzu, wykazywała cechy starzenia się. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosił 20%, produkcyjnym 65%, a poprodukcyjnym 15%. Osób sędziwych (ponad 80 lat) było 1444 (3,6%).

Tendencje w latach 2005-2010 i zarys prognozy na lata 2012-2020

Na wstępie należy podkreślić, że miasto Chojnice, podobnie jak inne miasta pomorskie, przeszło w ostatnich 15 latach kolejne fazy zmian struktury wiekowej ludności – od późnej młodości demograficznej w roku 1995, poprzez dojrzałą stabilność w roku 2000, dojrzałe starzenie się w roku 2005, po późne starzenie się w roku 2010. Tendencja starzenia się ludności miasta będzie się utrzymywała. Przyrost liczby ludności Chojnic w latach 1995-2010 był rezultatem przewagi przyrostu naturalnego nad ujemnym bilansem migracyjnym. Pod tym względem miasto Chojnice podobne jest do Kwidzyna i Malborka. Wyróżnia się natomiast tym, że jest jedynym ośrodkiem powiatowym Pomorza, w którym liczba ludności w latach 1995-2010 nieznacznie wzrosła.

W latach 2005-2011 liczba ludności Chojnic wzrosła o 695 osób, głównie w wyniku przyrostu naturalnego, ale generalnie była stabilna i wahała się nieco poniżej 40 tys. W tym samym czasie liczba ludności w gminie wiejskiej Chojnice wzrosła o przeszło 1000 osób. Tendencja ta utrzyma się prawdopodobnie co najmniej przez kilka lat. Następnie można liczyć się z coraz szybszym zmniejszaniem się liczby ludności miasta Chojnice i dalszym, powolnym wzrostem liczby ludności gminy wiejskiej Chojnice.

Zmiany wskaźników obciążenia demograficznego są niekorzystne. Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2010 r. wynosiła 53,9 i od 2008 r. wzrasta. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2010 r. wynosiła 22,9 i również systematycznie rośnie. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w 2010 r. wynosiła 73,8, a w roku 2005 tylko 59. Liczba osób sędziwych (80 lat i więcej) wzrosła w latach 2005-2010 z 863 do 1144.

3.1.2. Ruch naturalny

Stan w roku 2010

W roku 2010 urodziło się w Chojnicach 499 osób, zmarło 344 (w tym ani jedno niemowlę), co dało przyrost naturalny 155 osób. Odpowiednie wskaźniki na 1000 ludności wynosiły: urodzenia 12,5, zgony 8,6 oraz przyrost naturalny 3,9. W gminie wiejskiej Chojnice w roku 2010 urodziło się 261 osób, zmarło 108, co dało przyrost naturalny 153 osoby. Odpowiednie wskaźniki na 1000 ludności wynosiły: urodzenia 15,1, zgony 6,3 oraz przyrost naturalny 8,9.

Podobnie korzystna sytuacja występowała we wszystkich porównywalnych miastach Pomorza (Kwidzynie, Lęborku, Malborku i Starogardzie Gdańskim), a zwłaszcza w ich strefach podmiejskich.

W 2010 roku zawarto w Chojnicach 253 małżeństwa. Warto odnotować, że w 2010 r. odnotowano w chojnickim USC ok. 300 urodzeń dzieci pozamałżeńskich. Jest to tendencja ogólnopolska, częściowo uwarunkowana przywilejami socjalnymi dla matek samotnie wychowujących dzieci.

Dane ewidencyjne USC w Chojnicach (w szczegółach różniące się od oficjalnych danych GUS) za rok 2011 potwierdzają utrzymywanie się tych zjawisk, przy lekkim spadku liczby urodzeń i wzroście liczby zgonów.

Tendencje w latach 2005-2010 i zarys prognozy na lata 2012-2020

W latach 2005-2010 liczba urodzeń w Chojnicach szybko rosła od ok. 380 do ok. 530 w roku 2008, a w kolejnym roku malała spadła do ok. 500. W latach 2005-2010 urodziło się w Chojnicach 2780 dzieci, zmarło 2041 osób, czyli w wyniku przyrostu naturalnego przybyło 739 osób. Ta tendencja nie będzie się prawdopodobnie utrzymywać, lecz słabnąć. Liczba zgonów nieznacznie zmienia się z roku na rok, oscylując od roku 2007 wokół 350. Taki trend umieralności będzie się utrzymywał w najbliższych latach, gdyż mimo procesów starzenia się, rośnie długość życia.

Prognoza biologiczna na lata 2020 i 2030 została przedstawiona na Rys. 5.2 i 5.3 (pkt. 5 – Analiza graficzna) przy założeniach, że najważniejsze wskaźniki demograficzne pozostaną na obecnym poziomie:

- przyjęto stały poziom płodności TFR (Total Fertility Rate) 1,29 z roku 2010 (współczynnik określający liczbę urodzonych dzieci przypadających na jedną kobietę w wieku rozrodczym (15-49 lat))
- przyjęto stałe saldo migracji z roku 2011
- użyto prawdopodobieństw zgonów z tablic trwania życia z roku 2011

Zaprezentowany graficznie scenariusz można nazwać "alarmowym", gdyż struktura ludności w przyszłych latach wskazuje na znaczny spadek liczby osób w wieku produkcyjnym i znaczny wzrost w wieku poprodukcyjnym.

3.1.3. Ruch migracyjny*Stan w roku 2010*

W roku 2010 do miasta Chojnice przybyło na pobyt stały 411 osób (w tym 11 z zagranicy), a opuściło je na stałe 514 osób (w tym 24 za granicę). Saldo migracji (zarówno wewnętrznych, jak i zagranicznych) było ujemne – 103 osoby (w tym 13 w ruchu zagranicznym). W gminie wiejskiej Chojnice odpowiednie dane wynosiły: napływ – 364 osoby, odpływ – 225 osób, saldo – 139 osób.

Wszystkie porównywalne ośrodki powiatowe Pomorza wykazują ujemne salda migracji, a otaczające je gminy wiejskie – dodatnie. Proces ich suburbanizacji wyraźniej widoczny jest w wokół Starogardu Gdańskiego (saldo miasta –197, saldo wsi +199) i Lęborka (saldo miasta –

123, saldo wsi +76), a słabiej wokół Malborka (saldo miasta –40, saldo wsi +38) i Kwidzyna (saldo miasta –23, saldo wsi +18).

Wśród przybyszów do miasta Chojnice dominowały kobiety – 220 wobec 191 mężczyzn, przybysze ze wsi – 251 wobec 149 z miast (bez zagranicy). Wśród emigrujących relacja płci była wyrównana. Emigranci głównie przenosili się na wieś – 361 (relacja płci wyrównana) wobec 129 do miast, gdzie dominowały kobiety.

Można przypuszczać, że rodziny, małżeństwa i pary przenoszą się z miasta Chojnice do strefy podmiejskiej Chojnic (303 osoby napłynęły do gminy wiejskiej Chojnice z miast, relacja płci wyrównana), ale również z gminy wiejskiej do Chojnic. Migracje z gminy wiejskiej Chojnice ukierunkowane są do miast, przy wyrównanej relacji płci. Młodzież (głównie wykształcone dziewczęta) wyjeżdża z Chojnic do wielkich miast (Trójmiasta oraz Bydgoszczy i Torunia). Jest to zgodne z ustalonymi prawidłowościami ruchu migracyjnego ludności.

Saldo migracji zagranicznych Chojnic było w latach 2005-2010 ujemne. Najwięcej osób wyemigrowało w 2006 r. – 86, najmniej w 2009 r. – 19. W latach 2005-2010 na stałe za granicę wymeldowało się 251 chojniczan.

Rozmiary nierejestrowanego ruchu migracyjnego o podłożu ekonomicznym bardzo trudno oszacować. Na ogół są to migracje sezonowe, a nawet ruchy wahadłowe, o zróżnicowanej częstotliwości. W latach 2011 i 2012, wobec nasilenia się trudności na zachodnioeuropejskim rynku pracy oraz wskutek spowolnienia gospodarki światowej i europejskiej, narastają powroty młodych ludzi z zagranicy. Stanowi to wielką szansę rozwojową dla miasta, gdyż osoby te z reguły dysponują doświadczeniem zawodowym, nowymi umiejętnościami zawodowymi i językowymi oraz zdobytym w warunkach gospodarki o wyższej efektywności niż Polska.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

W latach 2005-2010 ruch migracyjny podlegał silnym wahaniom. W wyniku migracji ubyło w Chojnicach w tym okresie 770 osób. Przeciętna roczna wielkość napływu wynosi 416 osób, odpływu – 544, co daje przeciętne ujemne saldo 128. Jeżeli ta tendencja utrzyma się w latach 2012-2020, to sumaryczny ubytek migracyjny miasta Chojnice do 2020 roku może osiągnąć 1300-1500 osób. Przez pewien okres ubytek migracyjny będzie zastępowany przez nadwyżkę urodzeń nad zgonami. Za kilka lat może to jednak spowodować przyspieszenie

spadku ludności miasta. Miejsko-wiejski układ funkcjonalny Chojnic ma jednak szansę na utrzymanie do 2020 roku i później stabilnej liczby ludności na poziomie 55 tys.

Problemy, potencjały i bariery w sferze demograficznej

Problemy

- Starzenie się ludności, a zwłaszcza wzrost udziału osób sędziwych
- Spadek udziału w strukturze ludności dzieci i młodzieży
- Demograficzne skutki suburbanizacji miasta – ujemny bilans migracyjny miasta przy równoczesnym dodatnim bilansie migracyjnym gminy wiejskiej

Potencjały

- Perspektywa stabilnej liczby ludności miasta i niewielkiego wzrostu liczby ludności miejsko-wiejskiego układu funkcjonalnego miasta i gminy
- Dodatni przyrost naturalny miasta
- Powracający z okresowych wyjazdów zagranicznych do pracy

Bariery

- Formalno-prawne utrudnienia wspólnego prowadzenia w ramach miejsko-wiejskiego układu funkcjonalnego uwarunkowanej demograficznie polityki ludnościowej, edukacyjnej, prorodzinnej i pomocy seniorom

3.2 Gospodarka, rynek pracy i finanse publiczne

3.2.1. Gospodarka

Stan w roku 2010

W roku 2010 w mieście Chojnice zarejestrowanych było 4001 podmiotów gospodarczych, (w roku 2011 liczba ta zmalała do 3854). W gminie wiejskiej Chojnice było ich w roku 2010 1136. Łącznie stanowi to 5237 podmiotów. Daje to wskaźnik 799 podmiotów na 10 tys. ludności dla miasta oraz 659 podmiotów na 10 tys. ludności dla gminy wiejskiej. We wszystkich porównywalnych miejsko-wiejskich układach funkcjonalnych Pomorza wskaźniki te były wyższe: Kwidzyn – 1249 miasto i 840 wieś, Łębork – 1350 miasto i 851 wieś, Malbork – 1184 miasto i 884 wieś, Starogard Gdański – 1170 miasto i 821 wieś. Wyższy wskaźnik przedsiębiorczości posiadał również sąsiedni Człuchów – 1691.

Przytłaczająca większość (3052) chojnickich firm to podmioty sektora usług (głównie handlowe), kolejne dwie grupy to firmy budowlane (507) i przemysłowe (406). W strukturze własności dominują (3188) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Spółek handlowych jest 188, w tym 32 spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (w roku 2011 było ich już 34).

Wśród podmiotów gospodarczych w Chojnicach od lat 94% stanowią mikrofirmy zatrudniające do 9 osób. W roku 2010 zaledwie 182 przedsiębiorstwa zatrudniały od 10 do 49 osób, 46 przedsiębiorstw od 50 do 249, siedem przedsiębiorstw od 250 do 999 oraz jedno więcej niż 1000. W roku 2011 spadła liczba przedsiębiorstw we wszystkich grupach wielkościowych, co szczególnie istotne jest w grupie zatrudniających od 250 do 999 – z siedmiu do czterech, ale jedno przedsiębiorstwo zwiększyło zatrudnienie powyżej 1000 osób. W gminie wiejskiej Chojnice, tworzącej z miastem wspólny rynek pracy, w roku 2010 również dominowały mikrofirmy, było 70 przedsiębiorstw małych, cztery przedsiębiorstwa zatrudniające od 50 do 249 osób i tylko jedna zatrudniająca powyżej 250 osób.

Od wielu dziesięcioleci Chojnice są ośrodkiem administracji, usług, handlu i produkcji wyrobów na rynek lokalny i regionalny. W mieście funkcjonują liczne sklepy i zakłady usługowe. Niebawem powstanie w Chojnicach galeria handlowa Victoria Multicentrum o powierzchni 16 tys. m², na terenie dawnych Zakładów Mięsnych, w pobliżu Starego Rynku, u zbiegu ulic Derdowskiego i Zielonej. W obiekcie znajdzie się docelowo ok. osiemdziesięciu

najemców. Planuje się kino z czterema ekranami, kręgielnię, a także centrum medyczne. Przewidziano zadaszony parking, który na dwóch piętrach pomieści ok. 360 samochodów.

Intensywne uprzemysłowienie Chojnic prowadzone w latach 70-tych ubiegłego wieku w ramach polityki regionalnej państwa przyniosło budowę dużych zakładów przemysłu metalowego i maszynowego, częściowo związanych z przemysłem okrętowym, istniejących po zmianach własnościowych do dziś. Pozostałe zakłady produkcyjne należą do tradycyjnych branż południowej części Pomorza: spożywczej, materiałów budowlanych i meblarskiej. Większość tych przedsiębiorstw to firmy wykorzystujące technologie poziomu średniego lub niskiego³. Obecnie do największych i najważniejszych przedsiębiorstw produkcyjnych Chojnic należą (w ramach grupy w kolejności alfabetycznej):

Przedsiębiorstwa należące do gałęzi o wysokiej intensywności technologicznej

- GRAN S.C. (sprzęt nagłaśniający)

Przedsiębiorstwa należące do gałęzi o wysoko średniej intensywności technologicznej

- CMT Chojnice Sp. z o.o. (naczepy samochodowe)
- Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy "TEMIS" (gazy techniczne, spożywcze i medyczne)

Przedsiębiorstwa należące do gałęzi o nisko średniej intensywności technologicznej

- Crema Pol Sp. z o.o. (łódzie z laminatu)
- Firma rodzinna DRO-BET Muzolf sp. z o.o. (wyroby betonowe, silikaty)
- MOSTOSTAL Chojnice – obecnie w ramach Stoczni Gdańsk S.A. (konstrukcje stalowe)
- Zakład Budowy Maszyn „ZREMB-CHOJNICE” S.A. (konstrukcje stalowe i kontenery)
- Zakład Produkcji Materiałów Budowlanych inż. Kazimierz Ginter (wyroby betonowe)

Przedsiębiorstwa należące do gałęzi o niskiej intensywności technologicznej:

- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska (artykuły mleczarskie)
- Polipol-Meble Sp. z o.o. (meble tapicerowane)
- SEKO S.A. (przetwory rybne)
- Zakłady Mięsne SKIBA (mięso, przetwory mięsne, wędliny)

³ Przyjęta w 1991 r. przez OECD typologia przemysłu wg intensywności technologicznej wyróżnia gałęzie o (1) wysokiej, (2) wysoko średniej, (3) nisko średniej i (4) niskiej intensywności technologicznej (naukochłonności).

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

W 2005 roku istniało w Chojnicach 3456 podmiotów gospodarczych. W ostatnich trzech latach rejestrowano przeciętnie ok. 400 podmiotów, a wyrejestrowywano ok. 300. W roku 2011 liczba podmiotów wyrejestrowanych (476) przekroczyła liczbę podmiotów zarejestrowanych (366).

Na początku transformacji ustrojowej niski poziom przedsiębiorczości (poniżej 700 podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności) charakteryzował wszystkie (z wyjątkiem Lęborka, gdzie wskaźnik ten mieścił się między 700 i 800) porównywalne z Chojnicami ośrodki powiatowe Pomorza. W latach 1995-2010 we wszystkich tych miastach (znowu z wyjątkiem Lęborka, gdzie wysoki początkowo wskaźnik przedsiębiorczości obniżył się) miała miejsce ekspansja przedsiębiorczości. W Chojnicach wskaźnik ten obniżył się. Należy odnotować, że w sąsiednim Człuchowie liczba firm w przeliczeniu na ludność podwoiła się.

Klasyfikacja struktury funkcjonalnej miast Pomorza⁴ pokazuje, że Chojnice jeszcze w 1999 roku należały do ośrodków o wyspecjalizowanej funkcji przemysłowej (podobnie jak Starogard Gdański i Kwidzyn). Lębork był ośrodkiem przemysłowo-usługowym, a Malbork miastem z niewyspecjalizowanymi funkcjami usług nierynkowych (publicznych). W latach 2008/9 pozycja Chojnic nie zmieniła się – jest miastem przemysłowym podobnie jak Kwidzyn.

W pozostałych ośrodkach powiatowych zaznaczył się wyraźny rozwój działalności usługowych (wykonywanych głównie przez małe przedsiębiorstwa i mikrofirmy), co wpłynęło na ich strukturę funkcjonalną. Wszystkie utraciły swoje specjalizacje – Starogard Gdański stał się miastem przemysłowo-usługowym, a Lębork z niewyspecjalizowanymi funkcjami usług nierynkowych (publicznych).

Analizy i klasyfikacje miast Pomorza⁵ pod względem ogólnego poziomu rozwoju gospodarczego oraz dochodu mieszkańców w roku 2010 oraz dynamiki w latach 2005-2008 wskazują, że wszystkie ośrodki powiatowe (z wyjątkiem powyżej przeciętnie rozwiniętego Kwidzyna) znajdowały się w 2008 roku się w grupie ośrodków na poziomie poniżej przeciętnej regionalnej. O ile jednak pozycja gospodarcza Lęborka i Malborka nie zmieniła się w latach 2005-2010, to pozycja Chojnic i Starogardu Gdańskiego uległa obniżeniu.

⁴Źródło: „Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej miast województwa pomorskiego. Diagnoza stanu pomorskich miast do koncepcji *Zrównoważonej polityki miejskiej województwa pomorskiego*”. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Gdańsk 2011.

⁵Źródło j.w.

Dochody mieszkańców ośrodków powiatowych przeciętnie nie uległy zmianie w latach 2005-2010, a w Kwidzynie obniżyły się. Oczywiście analizy te dotyczą pozycji względnej, na tle przeciętnej regionalnej. Generalnie poziom rozwoju miast Pomorza i dochody jego mieszkańców w latach 2005-2010 wzrosły, zgodnie z trendem krajowym.

Problemy, potencjały i bariery w sferze gospodarki

Problemy

- Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta
- Niewielka liczba przedsiębiorstw należących do gałęzi o wysokiej lub wysoko średniej intensywności technologicznej
- Rozdrobnienie firm przy braku wyraźnej specjalizacji, co utrudnia wytworzenie lokalnego klastra przemysłowego
- Osłabienie dynamiki rozwoju gospodarczego w ostatnich latach i zagrożenie stagnacją

Potencjały

- Średnie i małe przedsiębiorstwa o ustalonej pozycji na rynkach regionalnym, krajowym i międzynarodowym
- Tereny inwestycyjne na istniejących obszarach przemysłowo-składowych w mieście i gminie wiejskiej Chojnice, a zwłaszcza wokół położonej w sąsiedztwie miasta Filii Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej
- Rezerwy mocy i przepustowości miejskiej infrastruktury technicznej (energii elektrycznej, wody, gazu ziemnego oraz oczyszczania ścieków)
- Stosunkowo tania siła robocza w mieście i całym powiecie

Bariery

- Niewielkie zasoby lokalnego kapitału finansowego
- Ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej wynikające z sąsiedztwa cennych przyrodniczo obszarów chronionych

3.2.2. Rynek pracy

Stan w roku 2010/12

W 2010 r. liczba pracujących (w przedsiębiorstwach zatrudniających więcej niż 9 osób) w Chojnicach wynosiła 13 048, w tym 7039 mężczyzn. W gminie wiejskiej Chojnice, tworzącej z miastem wspólny rynek pracy, liczba pracujących wynosiła 1949.

Rzeczywistą liczbę miejsc pracy w Chojnicach można oszacować na ok. 16 000, przyjmując że każda z osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (w 2010 r. było 3188 takich osób) tworzy jedno miejsce pracy. Można też przyjąć, że połowa tych osób (ok. 1600) nie prowadzi w rzeczywistości działalności gospodarczej. Z różnych badań wynika, że prowadzący taką działalność tworzy przeciętnie półtora miejsca pracy, co daje 2400, a łącznie z pracującymi ok. 15,5 tys. Rzeczywista liczba miejsc pracy w gminie wiejskiej Chojnice wg tych samych założeń wynosiła w 2010 roku od 2600 do 2900. Łącznie dla miejsko-wiejskiego rynku pracy wynosi to od 18 tys. do 18,5 tys. miejsc pracy.

Od początku transformacji ustrojowej pojawiło się w Chojnicach bezrobocie. Jest to zjawisko szybko zmieniające się, wraz z koniunkturą międzynarodową, krajową oraz podlegające fluktuacjom sezonowym. Bezrobocie jest od lat starannie i systematycznie monitorowane. Dlatego można się posługiwać najnowszymi danymi, które ulegają jednak szybkiej dezaktualizacji. W lipcu 2012 roku w Chojnicach było 2814 zarejestrowanych bezrobotnych, a w gminie wiejskiej Chojnice (tworzącej z miastem wspólny rynek pracy) było ich 1411. W latach 2010-12 bezrobocie rejestrowane wahało się w mieście od ok. 2500 w lipcu do ok. 3200 w styczniu, a w gminie wiejskiej od ok. 1200 w lipcu do ok. 1600 w styczniu.

Wskaźnik udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił w 2010 roku w mieście Chojnice 10,7%, a w gminie wiejskiej – 12,8%. Analogiczne wskaźniki dla ośrodków powiatowych Pomorza kształtowały się następująco: Kwidzyn (6,5% i 8,0%), Łębork (10,3% i 11,2%), Malbork (9,9% i 11,0%), Starogard Gdański (9,9% i 9,0%), a w sąsiednim Człuchowie 10,8% i 14,3%. Poza wyjątkowo dobrą sytuacją w Kwidzynie, poziom bezrobocia na lokalnym rynku pracy Chojnic jest podobny do innych ośrodków powiatowych Pomorza. Świadczy o tym również poziom stopy bezrobocia rejestrowanego wg powiatów w 2010 roku: chojnicki – 18,2%, kwidzyński – 12,7%, łęborski – 19,9%, malborski – 23,4%, starogardzki – 19,2%, człuchowski – 18,2% (Pomorskie – 12,3% i

Polska– 12,4%).

Tendencje w latach 2005-2012 i prognoza na lata 2012-2020

W latach 2005-2010 tendencje na lokalnym rynku pracy Chojnic kształtowane były przez procesy o zasięgu międzynarodowym i krajowym. W latach 2005-2008 bezrobocie rejestrowane w mieście Chojnice zmalało z 3648 osób do 1860, aby następnie wzrosnąć do 2814 w połowie roku 2012. Nie można wykluczyć, że spowolnienie gospodarcze może doprowadzić do dalszego wzrostu bezrobocia, ale nie będzie to tylko zjawisko lokalne. Prognozy średnio- i długoterminowe koniunktury gospodarczej i związanej z nią sytuacji na rynkach pracy w obecnym stanie gospodarki światowej, europejskiej i krajowej, pozbawione są podstaw merytorycznych. Nie wydaje się jednak, aby były przesłanki do obaw o przekroczenie w najbliższych latach poziomu 15% bezrobocia rejestrowanego. Prawdopodobnie będzie się ono wahało wokół 11%.

Problemy, potencjały i bariery w sferze rynku pracy

Problemy

- Powoli rosnące bezrobocie w mieście i powiecie wskutek spowolnienia gospodarki
- Niewielkie możliwości znaczącego zwiększenia liczby miejsc pracy poprzez samozatrudnienie

Potencjały

- Liczne nisze rynkowe wynikające z niepełnej transformacji struktury funkcjonalnej miasta z przemysłowej w usługową z pewnym udziałem przemysłu, co stwarza możliwości dla mikrofirm usługowych
- Wysoki poziom wykształcenia osób wchodzących na rynek pracy i tzw. powracających z zagranicy
- Tereny pod inwestycje tworzące nowe miejsca pracy na istniejących obszarach przemysłowo-składowych w mieście i gminie wiejskiej Chojnice, a zwłaszcza wokół położonej w sąsiedztwie miasta Filii Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

Bariery

- Malejący popyt na pracę ze strony istniejących przedsiębiorstw i sektora publicznego
- Słabość instytucji i mała skuteczność programów wspierania przedsiębiorczości

3.2.3. Finanse publiczne⁶

Stan w roku 2010/11

W roku 2010 dochody budżetowe miasta Chojnice wyniosły 112 mln zł, a wydatki 119,1 mln zł, co dało deficyt w wysokości 7,1 mln zł. Dochody budżetowe na jednego mieszkańca wynosiły 2806 zł, a wydatki 2984 zł. W porównaniu z budżetami innych ośrodków powiatowych Pomorza były to kwoty przeciętne. Odpowiednie dane dla poszczególnych miast w roku 2010 wynosiły: Kwidzyn – 3895 zł i 3321 zł, Lębork – 2684 zł i 2897 zł, Malbork – 2432 zł i 2890 zł, Starogard Gdański – 2492 zł i 2718 zł. Wskaźnik wydatków do dochodów (100) kształtował się korzystnie dla Chojnic: Chojnice – 106, Kwidzyn – 85, Lębork – 108, Malbork – 119, Starogard Gdański – 109. Mimo to zadłużenie miasta jest wysokie i wynosiło na koniec 2010 roku 53,7 mln zł. Roczna obsługa tego długu kosztowała budżet miasta prawie 7 mln zł. Wskaźnik zadłużenia wyniósł 47,9%, a wskaźnik obsługi długu 6,2%.

W roku 2011 odpowiednie dane wynosiły: dochody 103,2 mln zł, wydatki 111,2 mln zł, deficyt 8,0 mln zł, zadłużenie 55,4 mln zł, obsługa 8,8 mln zł, wskaźnik zadłużenia 53,6%, wskaźnik obsługi 8,6%.

Dochody od osób prawnych i osób fizycznych stanowiły w 2010 roku 33% ogółu dochodów budżetowych miasta, natomiast dochody z tytułu udziału gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych wynosił 16%. W porównywalnych miastach powiatowych Pomorza odpowiednie wskaźniki wynosiły: Kwidzyn – 66% i 14%, Lębork – 36% i 18%, Malbork – 38% i 22%, Starogard Gdański – 45% i 20%.

W strukturze wydatków budżetowych Chojnic inwestycje stanowiły w 2010 roku 25%. W porównywalnych miastach powiatowych Pomorza odpowiednie wskaźniki wynosiły: Kwidzyn – 23%, Lębork – 16%, Malbork – 22%, Starogard Gdański – 15%.

W strukturze wydatków dominowała w 2010 r. oświata i wychowanie (32,9%), pomoc społeczna (19,1%) i wyjątkowo gospodarka komunalna i ochrona środowiska (14,0%). Istotnym wskaźnikiem kierunków polityki budżetowej miast jest udział wydatków na oświatę i wychowanie oraz na pomoc społeczną. W porównywalnych miastach powiatowych

⁶ Dane liczbowe dotyczące budżetu pochodzą z Banku Danych Lokalnych GUS oraz Statystycznego Vademecum Samorządowca 2010 GUS. Ewentualne drobne różnice w stosunku do dokumentów wewnętrznych UM w Chojnicach wynikają z odmiennej metodyki sprawozdawczości. W kilku wypadkach braku danych w statystyce GUS, korzystano z danych Skarbnika UM w Chojnicach, co zaznaczono podkreśleniem w tab. 5.48 i 5.49.

Pomorza odpowiednie wskaźniki wynosiły: Kwidzyn – 23% i 16%, Lębork – 38% i 21%, Malbork – 30% i 20%, Starogard Gdański – 37% i 20%.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

W latach 2005-2010 dochody budżetowe miasta Chojnice wzrosły od 65,3 mln zł do 112 mln zł, czyli o 72 punkty procentowe. Dochody z tytułu udziału gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa⁷ wzrastały w tym samym tempie, ale maksimum (19,8 mln zł) osiągnęły w roku 2008, a następnie spadały do 2010 r. Dochody z tytułu podatku od nieruchomości również wzrosły od 2005 r. o 23 punkty procentowe, osiągając kulminację w roku 2009. Wzrosła subwencja ogólna z 19,1 mln zł do 26,5 mln zł. W latach 2006-2009 uzyskano na inwestycje 16,3 mln zł ze środków UE.

W strukturze wydatków największy wzrost nastąpił w sferze inwestycji, wzrosły one w latach 2005-2010 trzy i półkrotnie. Łącznie zainwestowano w tym okresie w Chojnicach 132 mln zł. Stale rosły wydatki na pomoc społeczną: z 15,3 mln zł w roku 2005 do 22,8 mln zł w roku 2010. Podobnie rosły wydatki na oświatę i wychowanie: z 24,9 mln zł w roku 2005 do 39,2 mln zł w roku 2010.

Omówienie możliwości opanowania obecnego zadłużenia wraz z prognozą dochodów i wydatków budżetowych miasta Chojnice zawiera „Wieloletnia prognoza finansowa gminy miejskiej Chojnice”, przyjęta 12 stycznia 2012 r. uchwałą Rady Miejskiej w Chojnicach.

⁷ Są to prawie wyłącznie (97% w 2005 r. i 95% w 2010 r.) dochody generowane przez płacące podatek dochodowy osoby fizyczne.

Problemy, potencjały i bariery w sferze finansów publicznych

Problemy

- Znaczne zadłużenie miasta, co wymusi w najbliższych latach albo zmniejszenie wydatków albo sprzedaż majątku miasta

Potencjały

- Możliwość zwiększenia dochodów budżetowych poprzez lepsze wykorzystanie i prywatyzację majątku komunalnego – grunty, mieszkania i lokale użytkowe

Bariery

- Niski poziom i słabe perspektywy wzrostu dochodów własnych – dochodów mieszkańców i dochodów z nieruchomości

3.3 Gospodarka komunalna, mieszkaniowa, przestrzenna i ochrona środowiska

3.3.1. Drogi i ulice

Stan w roku 2010/11

Łączna długość dróg publicznych gminnych w mieście Chojnice na koniec 2011 r. wyniosła blisko 80 km z czego 64,5 km o nawierzchni twardej. W stosunku do roku 2010 całkowita długość dróg zwiększyła się nieznacznie, bo o 0,26 km. W tym samym czasie dróg o nawierzchni twardej przybyło o 2,36 km. Subregion funkcjonalny Chojnic opiera się o drogę krajową DK nr 22 i drogi wojewódzkie DW nr 212, 235 i 240, gdzie DW 212 ma długość 116 km (część połączenia drogowego Łębork – Bytów – Chojnice – Bydgoszcz), DW235 liczy 55 km (łączy Korne z Chojnicami), a DW240 liczy 78 km (łączy Świecie z Tucholą i Chojnicami). Lokalnym dopełnieniem tego układu jest obwodnica Chojnic jako część drogi krajowej DK nr 22 o długości 14km z 2 węzłami komunikacyjnymi (Chojnaty i Lipienice).

Wskaźnik długości dróg publicznych o nawierzchni twardej na 100 km² powierzchni w roku 2010 w odniesieniu do województwa (wskaźnik dla Pomorza = 100) wynosił dla powiatu chojnickiego 73,8, a dla sąsiedniego powiatu człuchowskiego był jeszcze niższy – 65,6. Odpowiednie wskaźniki dla porównywalnych powiatów wynosiły: kwidzyński – 102,7, łęborski – 91,0, malborski – 142,6, starogardzki – 84,5. Natomiast wskaźnik liczby pojazdów samochodowych na 1000 mieszkańców w 2010 r. wynosił dla powiatu chojnickiego – 96,0 i nie odbiegał od wskaźników dla porównywalnych powiatów: kwidzyński – 100,4, łęborski – 90,5, malborski – 97,9, starogardzki – 91,1, człuchowski – 101,8.

W roku 2010 wydatki budżetowe miasta Chojnice na drogi publiczne gminne wyniosły 13,1 mln zł (11 % całości wydatków), a 2011 roku 6,3 mln zł (5,6 % całości wydatków) i były niższe o 6,9 mln zł w stosunku do roku poprzedniego.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

W latach 2005-2010 wydatki budżetowe na drogi publiczne gminne wzrosły z poziomu 3,3 mln zł do ponad 13,5 mln zł. Rok 2010 charakteryzował się dużym udziałem dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem m.in. środków europejskich – 8,4 mln zł. W latach 2006-2009 uzyskano z tego źródła na inwestycje drogowe 16,3 mln zł.

W okresie budżetowym 2014-2020 dostęp do tych środków może być utrudniony, zwłaszcza dla małych i średnich miast (jak Chojnice) położonych w dobrze rozwiniętych regionach, jak np. Pomorze. Kosztowne będzie też utrzymanie rozbudowanej infrastruktury drogowej miasta. Utrzymująca się tendencja wzrostowa motoryzacji w skali Polski, Pomorza i Chojnic będzie powodowała w przyszłych latach wzrost ruchu drogowego a tym samym obniżać komfort życia mieszkańców szczególnie w strefie centrum. Wymaga to opracowania koncepcji organizacji ruchu w strefie centralnej.

Problemy, potencjały i bariery w sferze infrastruktury dróg i ulic

Problemy

- Dalszy wzrost motoryzacji
- Potrzeba wzrostu wydatków na utrzymanie, modernizację i rozbudowę dróg i ulic wobec spodziewanych ograniczeń budżetowych
- Brak wschodniej i zachodniej obwodnicy miasta umożliwiających wyprowadzenia ruchu poza centrum (DW 212 i 235)

Potencjały

- Położenie na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 22 i dróg wojewódzkich nr 212 i 235
- Dobrze rozwinięta miejska sieć dróg i ulic
- Dalszy rozwój transportu publicznego w miejsko-wiejskim układzie funkcjonalnym
- Dalsza rozbudowa tras i popularyzacja transportu rowerowego
- Oszczędności czasu podróży, poprawa płynności i bezpieczeństwa oraz zmniejszenie uciążliwości ruchu drogowego wskutek zmiany jego organizacji
- Rozbudowa urządzeń obsługi ruchu drogowego (m.in. parkingów)

Bariery

- Brak stabilnych i trwałych źródeł finansowych na utrzymanie, modernizację i rozbudowę dróg i ulic

3.3.2. Linie kolejowe i dworzec

Stan w roku 2010/11

Chojnice są węzłem kolejowym, w którym krzyżuje się 5 linii kolejowych – normalnotorowych, niezelektryfikowanych: Tczew – Kostrzyn (granica państwa), Działdowo – Chojnice, Chojnice - Runowo Pomorskie, Chojnice – Kościerzyna i Oleśnica – Chojnice. Z Chojnic można dojechać bez przesiadki do Bydgoszczy, Gdańska, Gdyni oraz Piły. Według klasyfikacji PKP stacja w Chojnicach posiada kategorię C.

Dworzec kolejowy wraz z dworcem autobusowy pełni funkcję integrującą transport dalekobieżny i podmiejski z transportem miejskim. Obecnie oddany do użytku w latach 70-tych XIX w. dworzec w znacznym stopniu ma ograniczone funkcje obsługi pasażerskiej, handlowe i usługowe spowodowane daleko posuniętą degradacją.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

Transport kolejowy jest podstawowym elementem systemu obsługującego masowe przewozy towarowe województwa pomorskiego oraz pasażerskie w relacjach dalekobieżnych. Natomiast zmniejsza się jego znaczenie w obsłudze ruchu pasażerskiego i towarowego w regionie. Lata 2005-2011 były kontynuacją likwidacji kolejnych nie rentownych połączeń kolejowych w regionie spowodowaną stale rosnącymi kosztami eksploatacji i starzenia się taboru i infrastruktury kolejowej.

W nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 dostęp do źródeł finansowania może być utrudniony, zwłaszcza dla małych i średnich miast, a modernizacja istniejącej infrastruktury kolejowej będzie kosztowna. Wymaga to dostosowania obecnej koncepcji transportowej miasta Chojnice (integrującej różne formy transportu) do celów głównych Krajowej Polityki Transportowej (Rys. 5.8.) zwiększającej dostępności terytorialną oraz poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywność sektora transportowego poprzez utworzenie spójnego, zrównoważonego, i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym (lokalnym), europejskim i globalnym.

Doskonale wpisuje się w tą strategię planowana *Rozbudowa i przebudowa infrastruktury dworcowej regionalnego węzła integracyjnego Chojnice*. Dając w przyszłości mieszkańcom Chojnic dostęp do nowoczesnego węzła integracyjnego transport pasażerski obsługujący nie tylko mieszkańców powiatu chojnickiego, czy powiatów przyległych, a także turystów

odwiedzających Ziemię Chojnicką. Również z punktu widzenia gospodarki regionu ta inwestycja da impuls do jej rozwoju.

Problemy, potencjały i bariery w sferze infrastruktury kolejowej

Problemy

- Likwidacja nie rentownych połączeń kolejowych w skali regionu i kraju (likwidacja zbędnej infrastruktury z koniecznością rekultywacji odzyskanej powierzchni gruntu)
- Potrzeba wzrostu wydatków na utrzymanie, modernizację i rozbudowę infrastruktury kolejowej wobec spodziewanych ograniczeń budżetowych
- Konieczność modernizacji dworca kolejowego, z dostosowaniem do potrzeb osób z ograniczoną możliwością ruchu oraz wymagań ochrony środowiska (ograniczenie zużycia surowców, energii, wody, emisji CO₂)

Potencjały

- Podpisanie Porozumienia z PKP w sprawie przeniesienia praw do nieruchomości zabudowanej budynkiem dworca kolejowego
- Dalszy rozwój transportu publicznego w miejsko-wiejskim układzie funkcjonalnym
- Zmniejszenie uciążliwości ruchu drogowego wskutek korzystania z transportu kolejowego
- Rozbudowa dworca kolejowego pod kątem budowy węzła integracyjnego

Bariery

- Brak stabilnych i trwałych źródeł finansowych na utrzymanie, modernizację i rozbudowę infrastruktury kolejowej
- Potrzeba rozwoju multimodalności
- Niemożność nadrobienia wieloletnich zaległości inwestycyjnych w krótkim okresie czasu

3.3.3. Wodociągi i kanalizacja

Stan w roku 2010

W roku 2010 z sieci wodociągowej miasta Chojnice korzystało 99% mieszkańców, a długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła 115,8 km. Woda dostarczana jest z czterech ujęć ze studni wierconych. Z kanalizacji miejskiej korzystało 96% mieszkańców, a długość sieci wynosiła 86,1 km. Miasto Chojnice posiada oczyszczalnię ścieków zmodernizowaną w latach 1999-2001. Odpowiednie wskaźniki dla miast powiatowych Pomorza wynosiły: Kwidzyn – 99% i 94%, Łębork – 98% i 93%, Malbork – 99% i 90%, Starogard Gdański – 96% i 87%, Człuchów – 99% i 96%.

Systematycznie rozwijana sieć kanalizacji deszczowej sukcesywnie rozwiązuje problemy odprowadzania wód opadowych. Prowadzi się ją równolegle do kanalizacji sanitarnej, dążąc do objęcia jej zasięgiem obszaru całego miasta. Głównym odbiornikiem wód opadowych jest ciek Struga Jarcewska⁸, która jest w znacznej części (w centralnym rejonie miasta) skanalizowana. Sieć kanalizacji deszczowej jest jednak niedostatecznie rozwinięta. Nadal brak prawidłowej retencji wód deszczowych napływających do miasta od strony południowej oraz od kierunku Karolewo – Władysławek.

W strukturze wydatków miasta Chojnice gospodarka komunalna i ochrona środowiska stanowiły w 2010 roku 14% i wyniosły 16,7 mln zł z czego 10,6 mln zł były to wydatki bezpośrednie na gospodarkę ściekową i ochronę wód. W porównywalnych miastach powiatowych Pomorza odpowiedni wskaźnik wynosił: Kwidzyn – 5,8%, Łębork – 6,7%, Malbork – 5,4%, Starogard Gdański – 6,4%.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

W latach 2005-2010 wybudowano w mieście 14,9 km sieci wodociągowej za 2,5 mln zł oraz 8 km sieci kanalizacyjnej za 3,2 mln zł. Rocznie wymieniano około 1 km sieci wodociągowej i wykonywano około 2,5 km w nowych ulicach. W strukturze zużycia wody i odprowadzania ścieków widać wyraźne zmniejszenie wskaźników na jednego mieszkańca i ogółem w latach 2005-2010, które odpowiednio wyniosły 29 m³ i 26,8 m³ oraz 1569,3 dam³ i 1485 dam³.

⁸ Struga Jarcewska – ciek o długości 14 km, posiadający źródła w okolicy Chojnic i wpadający do Jeziora Charzykowskiego.

Wydatki budżetowe Miasta Chojnice na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2005-2010 wzrosły o 10,6 mln zł. Przyrost udziału w wydatkach ogółem wyniósł przeszło 9 punktów procentowych (z 4,8% do 14%). Utrzymująca się tendencja wzrostowa dobrze rokuje co do możliwości rozwiązywania problemów w sferze wodociągów i kanalizacji, ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju miasta.

Problemy, potencjały i bariery w sferze infrastruktury wodociągów i kanalizacji

Problemy

- Niedostatecznie rozwinięta sieć i zbyt niska przepustowość kanalizacji deszczowej
- Brak prawidłowej retencji wód deszczowych napływających do miasta od strony południowej oraz z kierunku Karolewo –Władysławek
- Zanieczyszczenie wód deszczowych ściekami sanitarnymi

Potencjały

- Rezerwy łąk przeznaczonych na zbiorniki retencyjne wód deszczowych w okolicy ulic Brzozowej, Bałuckiego, Norwida i Człuchowskiej

Bariery

- Wysokie koszty w rozbudowy i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- Ograniczenia rozbudowy infrastruktury wodociągów i kanalizacji wynikające z sąsiedztwa z obszarami chronionymi Natura 2000
- Grunty stanowiące rezerwę retencji nie są własnością miasta Chojnice

3.3.4. Gospodarka mieszkaniowa

Stan w roku 2010/11

W roku 2010 w mieście Chojnice było 12724 mieszkań, liczących 49150 izb o łącznej powierzchni 861938 m² w 3861 budynkach mieszkalnych. W tym samym roku oddano do użytkowania 74 nowe mieszkania. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 67,7m² i była wyższa od przeciętnej 62,92 m² w województwie pomorskim, a liczba mieszkań na 1000 mieszkańców wynosiła 319.

Wskaźnik liczby mieszkań na 1000 mieszkańców w 2010 r. równy 319, kształtował się niekorzystnie dla Chojnic w stosunku do porównywalnych ośrodków powiatowych Pomorza: Kwidzyn – 341, Lębork – 349, Malbork – 363, Starogard Gdański – 337.

Całkowite wydatki na gospodarkę mieszkaniową stanowiły 1% ogółu wydatków budżetowych tj. 1,75 mln zł. W porównaniu z wydatkami innych ośrodków powiatowych Pomorza były to wartości poniżej przeciętnej. Odpowiednie dane dla poszczególnych miast w roku 2010 wynosiły: Kwidzyn – 6%, Lębork – 5%, Malbork – 4%, Starogard Gdański – 2%.

Średnia cena wynajmu i zakupu metra kwadratowego mieszkania na wtórnym rynku nieruchomości mieszkaniowych w Chojnicach w 2011 roku wynosiła: 20 zł i 3200 zł. W porównywalnych miastach Pomorza odpowiednie wskaźniki wynosiły: Kwidzyn – 18 zł i 2900 zł, Lębork – 16 zł i 3000 zł, Malbork – 16 zł i 3000 zł, Starogard Gdański – 18 zł i 3700 zł.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

Zasoby mieszkaniowe Chojnic wzrosły w latach 2005-2010 z 12360 do 12724 mieszkań, z ok. 821 tys. m² do ok. 862 tys. m² oraz z 47478 do 49150 izb mieszkalnych. Oznacza to wzrost o 3 punkty procentowe w odniesieniu do liczby mieszkań, 5 punktów procentowych w odniesieniu do powierzchni oraz 4 punkty procentowe w odniesieniu do liczby izb mieszkalnych.

W latach 2005-2010 w mieście Chojnice wybudowano łącznie 538 mieszkań (2441 izb) o łącznej powierzchni około 60 tys. m². Wśród nich było zaledwie 84 mieszkania (241 izb) o powierzchni 4 280 m² przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem. Równie niewielki udział w przyroście zasobów mieszkaniowych miasta miał sektor komunalny i czynszowy społeczny – 67 mieszkania (216 izb) o powierzchni użytkowej 3 655m².

Elementem polityki mieszkaniowej miasta Chojnice jest wypłacanie dodatków mieszkaniowych. W 2005 roku wypłacono ich 17 218 na kwotę 2 485, 40 tys. zł, w roku 2010 wypłacono tylko 9 665 dodatków na kwotę 2 047,90 tys. zł. Obserwuje się w tym okresie mniej więcej stały udział dodatków wypłaconych w zasobie gminnym – około 1 mln zł rocznie, przy spadku liczby i kwoty dodatków wypłaconych w zasobie spółdzielczym, wspólnot mieszkaniowych i TBS (Towarzystwo Budownictwa Społecznego).

W miastach znajdowało się 73,9% ogółu zasobów mieszkaniowych województwa pomorskiego. W 2010 r. na 1 mieszkanie w miastach przypadało przeciętnie 2,59 osoby. W stosunku do 2005 r. wskaźnik ten poprawił się o 0,2 osoby na mieszkanie. W tym samym okresie przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w miastach Pomorza wzrosła o 1,08 m² do 62,92 m².

Poprawę stanu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych w latach 2005-2010 w porównywalnych miastach powiatowych pokazują wskaźniki liczby mieszkań na 1000 mieszkańców z oraz powierzchni użytkowej w metrach kwadratowych na osobę. Odpowiednie wskaźniki wynosiły: Chojnice – 310,9 i 318,8 oraz 20,65 i 21,59 , Kwidzyn – 328,1 i 341,1 oraz 20,26 i 21,28, , Łębork – 331,4 i 349,4 oraz 20,40 i 21,88, Malbork – 338,4 i 362,9 oraz 20,81 i 22,68, Starogard Gdański – 327,5 i 336,9 oraz 20,88 i 21,93.

Utrzymująca się od końca 2008 r. recesja na rynku nieruchomości i słaba prognoza wzrostu gospodarczego i silnych ograniczeń budżetowych w najbliższych latach nie pozwala prognozować poprawy koniunktury na rynku nieruchomości mieszkaniowych w Chojnicach.

Problemy, potencjały i bariery w sferze gospodarki mieszkaniowej

Problemy

- Znaczne koszty utrzymania *gminnego zasobu nieruchomości*⁹ z tendencją wzrostową w najbliższych latach ze względu na jego dekapitalizację i rosnące koszty materiałów i usług
- Niedostateczna oferta nowych lokali mieszkalnych na sprzedaż i wynajem
- Niedostateczna ilość lokali socjalnych

Potencjały

- Możliwość zwiększenia dochodów z nieruchomości poprzez lepsze wykorzystanie i prywatyzację majątku komunalnego – grunty, mieszkania i lokale użytkowe
- Fundusz dodatków mieszkaniowych
- Tereny na potrzeby budownictwa wielorodzinnego w północnowschodniej części miasta

Bariery

- Utrzymująca się od końca 2008 r. recesja na rynku nieruchomości i słaba prognoza wzrostu w najbliższych latach
- Trudności z uzyskaniem społecznej akceptacji dla zmian polityki mieszkaniowej miasta, szczególnie w odniesieniu do lokali socjalnych

⁹ **Gminny zasób nieruchomości** zdefiniowany jest w art.24 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 roku Nr 261, poz.2603 – z późniejszymi zmianami) i stanowią go nieruchomości, które w dniu wejścia w życie ustawy stanowiły własność gminy i nie znajdowały się w użytkowaniu wieczystym lub trwałym zarządzie oraz nie były obciążone prawem użytkowania, w tym nieruchomości nabyte na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 maja 1990 – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych.

3.4 Ochrona środowiska i gospodarka przestrzenna

3.4.1. Ochrona środowiska

Stan w roku 2010/11

Chojnice leżą na obszarze o znacznych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Miasto znajduje się częściowo w granicach otuliny *Parku Narodowego Bory Tucholskie*, sąsiaduje z *Zaborskim Parkiem Krajobrazowym* oraz dwoma obszarami sieci Natura 2000 – *Bory Tucholskie* i *Wielki Sandr Brdy*. *Park Narodowy Bory Tucholskie* liczy ok. 4,6 tys., jego strefa ochronna ok. 13 tys. ha i położony jest głównie w granicach dwóch gmin wiejskich: Chojnice i Brusy. Tereny te stanowią większą część unikatowego w Polsce i na świecie *Światowego Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”* wpisanego na listę UNESCO (częściowo leżącego również w granicach administracyjnych Chojnic). W pobliżu znajduje się rozległe (1364 ha) i głębokie (przeciętnie 10 m, maksymalnie 30 m) Jezioro Charzykowskie. W mieście jest 8 pomników przyrody (głównie drzewa). W mieście znajduje się lasek miejski o powierzchni 48 ha, 2 parki spacerowo-wypoczynkowe o powierzchni 16 ha, zieleńce o powierzchni ok. 25 ha, oraz 38 ha terenów zieleni osiedlowej. Struga Jarcewska tworzy na terenie miasta naturalny korytarz ekologiczny. Od 15 lat realizowany jest miejski plan zadrzewień i zakrzewień.

Udział wydatków na cele gospodarki komunalnej i ochrony środowiska w strukturze budżetu Chojnic w 2010 r. wyniósł 14%. W porównywalnych ośrodkach powiatowych Pomorza odpowiednie wskaźniki wynosiły: Kwidzyn – 5,8%, Lębork – 6,7%, Malbork – 5,4%, Starogard Gdański – 6,4%.

W Chojnicach i ich bezpośrednim sąsiedztwie nie ma zakładów produkcyjnych szczególnie uciążliwych dla środowiska. Emisja z sukcesywnie gazyfikowanych budynków mieszkalnych i obiektów publicznych nie prowadzi do przekraczania norm zanieczyszczenia powietrza.

W 2008 r. na podstawie Porozumienia Komunalnego pomiędzy miastami Chojnice i Człuchów oraz okolicznymi gminami wiejskimi powołano Zakład Zagospodarowania Odpadów. Nowe składowisko o pow. 23,56 ha. z rezerwą 30,46 ha na 35 tys. t odpadów rocznie oraz towarzyszące obiekty zlokalizowano w miejscowości Nowy Dwór k/Angowic, w odległości 6 km na południe od Chojnic. Dzięki tej inwestycji (42,6 mln zł, w tym 40% z funduszy UE) pod koniec 2012 r. problem utylizacji odpadów komunalnych w Chojnicach i

okolicznych gminach zostanie rozwiązany kompleksowo i zgodnie ze standardami UE.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

Wydatki budżetowe Chojnic na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2005-2010 wzrosły o 10,6 mln zł, przyrost udziału w wydatkach budżetowych miasta wyniósł 8 punktów procentowych (z 6% do 14%). Stan środowiska przyrodniczego w mieście i okolicach, z wyjątkiem obciążeń (hałas i spaliny) związanych ze wzrostem motoryzacji, ulegał stopniowej poprawie. Ta tendencja dobrze rokuje na przyszłość z sferze ochrony środowiska i realizacji zasad zrównoważonego rozwoju. Wyzwaniem w najbliższych latach mogą być rosnące wymagania w zakresie gospodarki odpadami i gospodarowania energią.

Problemy, potencjały i bariery w sferze ochrony środowiska

Problemy

- Nowe regulacje prawne w sferze gospodarowania odpadami
- Presja inwestycyjna na cenne przyrodniczo obszary chronione i związane z tym dylematy rozwojowe

Potencjały

- Dobry stan środowiska przyrodniczego jako czynnik zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej, zwłaszcza w sektorze turystyki i rekreacji
- Dalszy rozwój i pielęgnacja terenów zielonych w mieście
- Współpraca z proekologicznymi organizacjami pozarządowymi
- Doskonalenie i poszerzanie systemu ograniczania, segregacji recyklingu odpadów komunalnych
- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, głównie solarnej
- Oszczędności energii poprzez termomodernizację budynków

Bariery

- Mało elastyczne przepisy w zakresie ochrony obszarów przyrodniczo cennych

3.4.2. Gospodarka przestrzenna

Stan w roku 2010/11

W 2010 r. powierzchnia miasta Chojnice wynosiła 2104 ha, w stosunku 45 821 ha gminy wiejskiej Chojnice, co daje wskaźnik zaludnienia 1900 osób na 1 km² dla gminy miejskiej i 38 osób na 1km² dla gminy wiejskiej. Miasto Chojnice wraz z gminą wiejską Chojnice tworzą miejsko-wiejski układ funkcjonalny, o łącznej liczbie ludności 57 147 osób. W 2009 r. Rada Miejska w Chojnicach uchwaliła zaktualizowane *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*. W 2011 r. nowe lub zaktualizowane dokumenty *Studium* posiadały wszystkie porównywalne ośrodki powiatowe Pomorza. W Chojnicach w 2010 r. obowiązywały 32 plany zagospodarowania przestrzennego, w tym 9 planów sporządzonych na podstawie „nowej” ustawy z 2003 r. Planami objętych było 530 ha, czyli łącznie 45% powierzchni miasta. W latach 2010/11 wydawano rocznie ok. 170 decyzji o ustaleniu warunków zabudowy, głównie dla budynków jednorodzinnych i usługowych.

W *Studium* wyznaczono niezbędne dla rozwoju miasta tereny, dla których istnieją miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Główny kierunek rozwoju miasta na północny zachód koliduje z terenami strefy ochronnej *Parku Narodowego Bory Tucholskie*. Wyznaczono również obszary wymagające rewitalizacji i w 2004 r. uruchomiono *Program Rewitalizacji Miasta Chojnice 2004-2013*.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

Głównym osiągnięciem w sferze gospodarki przestrzennej w latach 2005-2010 było aktualizacja *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* oraz uchwalenie licznych planów miejscowych. Kierunki zmian w polskim ustawodawstwie regulującym planowanie przestrzenne są trudne do przewidzenia. Jeśli umocni się tendencja do deregulacji, to zjawiska zagrażające łaadowi przestrzennemu będą się nasilać. Zwiększy się zapotrzebowanie i związana z nim presja inwestycyjna na atrakcyjne lokalizacje Na Starym Mieście, w pobliżu terenów zielonych i rekreacyjnych. W celu osiągnięcia niektórych strategicznych celów rozwojowych oraz uzyskania zewnętrznego finansowania niezbędne może być przystąpienie do planowania przestrzennego miejsko-wiejskiego układu funkcjonalnego Chojnice, a nawet bicentrycznego miejsko-wiejskiego układu funkcjonalnego Chojnice-Człuchów.

Problemy, potencjały i bariery w sferze gospodarki przestrzennej

Problemy

- Niewystarczająca akceptacja społeczna ekonomicznych konsekwencji uchwalania planów zagospodarowania przestrzennego
- Nasilająca się niekontrolowana suburbanizacja miasta

Potencjały

- Walory urbanistyczne Starego Miasta
- Rozległe tereny inwestycyjne pod zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną
- Możliwość zwiększenia dochodów budżetowych poprzez lepsze wykorzystanie i prywatyzację majątku komunalnego – grunty, mieszkania i lokale użytkowe
- Planowanie przestrzenne jako instrument podnoszenia atrakcyjności lokalizacyjnej oraz wartości terenów i nieruchomości

Bariery

- Ograniczenia lokalizacji niektórych obiektów i działalności ze względu na sąsiedztwo cennych przyrodniczo obszarów chronionych
- Wysokie i rosnące koszty finansowe, polityczne i społeczne wykonania prawidłowych opracowań planistycznych, w tym tzw. planowania nieformalnego
- Trudności planowania przestrzennego układów funkcjonalnych (np. sąsiadujących z sobą gmin miejskich i wiejskich lub położonych w niewielkiej odległości miast)

3.5 Edukacja, kultura, turystyka, sport i rekreacja

3.5.1. Edukacja

Stan w roku 2010

System edukacji w Chojnicach obejmuje wszystkie poziomy – od przedszkola do studiów podyplomowych. W 2010 r. w Chojnicach funkcjonowało jedno przedszkole samorządowe¹⁰, pięć przedszkoli niepublicznych oraz pięć innych placówek opieki przedszkolnej. Uczęszczało do nich było 1309 dzieci w wieku 3-6 lat, co stanowiło 79% wszystkich dzieci w wieku przedszkolnym. W 7 szkołach podstawowych uczyło się 2696 uczniów, a w 7 gimnazjach 1781 uczniów. W tym samym czasie w 5 liceach ogólnokształcących i 3 zasadniczych szkołach zawodowych uczyło się 1945 osób. Uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych uczą się obowiązkowo języka angielskiego i niemieckiego.

W porównywalnych ośrodkach powiatowych Pomorza odpowiednie dane kształtowały się bardzo podobnie: Kwidzyn: 8 przedszkoli (1592 dzieci), 5 szkół podstawowych (2608 uczniów), 7 gimnazjów (1498 uczniów), 4 licea ogólnokształcące i 4 zasadnicze szkoły zawodowe (1552 uczniów), Lębork: 14 przedszkoli (1052 dzieci), 6 szkół podstawowych (2336 uczniów), 6 gimnazjów (1547 uczniów), 4 licea ogólnokształcące i 2 zasadnicze szkoły zawodowe (1655 uczniów), Malbork: 17 przedszkoli (1284 dzieci), 8 szkół podstawowych (2321 uczniów), 9 gimnazjów (1525 uczniów), 4 licea ogólnokształcące i 2 zasadnicze szkoły zawodowe (1534 uczniów), Starogard Gdański: 8 przedszkoli (1592 dzieci), 5 szkół podstawowych (2608 uczniów), 7 gimnazjów (1498 uczniów), 4 licea ogólnokształcące i 1 zasadnicza szkoła zawodowa (2198 uczniów).

Chojnice są od 15 lat ośrodkiem akademickim. Pionierską rolę odegrał Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Politechniki Koszalińskiej w Chojnicach (wraz z Akademickim Liceum Ogólnokształcącym). Od 2004 r. działa *Chojnicki Zespół Szkół „POMERANIA”* wraz z *Powszechną Wyższą Szkołą Humanistyczną „POMERANIA*. Od 2006 r. funkcjonuje *Zamiejscowy Wydział Sopockiej Szkoły Wyższej*. Działa też *Ośrodek Kształcenia Podyplomowego w Chojnicach Wyższej Szkoły Turystyki i rekreacji im. Mieczysława Orłowicza w Gnieźnie* (dawna Gnieźnieńska Szkoła Wyższa „Milenium”). Szkoły te mają szeroką (płatną i

¹⁰ We wrześniu 2012 r. zostało ono sprywatyzowane

bezpłatną) ofertę edukacyjną w dziedzinach nauk technicznych, społecznych i ekonomicznych.

Edukacja zajmuje dominującą pozycję w strukturze wydatków budżetowych miasta. W 2010 r. wydatki te stanowiły 32,9% co równało się kwocie ponad 39 mln zł. W porównywalnych ośrodkach powiatowych Pomorza wskaźnik ten wynosił: Kwidzyn – 23%, Lębork – 38%, Malbork – 30%, Starogard Gdański – 37% i Człuchów 25%.

W czasach globalizacji i społeczeństwa informacyjnego ważną rzeczą jest stopień informatyzacji szkół podstawowych i gimnazjów. W 2010 roku wskaźnik liczby uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów wyniósł w mieście Chojnice odpowiednio 25 w szkołach podstawowych i 20 w gimnazjach – znacznie gorzej niż w porównywalnych ośrodkach powiatowych Pomorza: Kwidzyn – 13 i 12, Lębork – 12 i 11, Malbork – 6 i 5, Starogard Gdański – 20 i 18.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

W stosunku do 2005 roku w Chojnicach nie zmieniła się liczba placówek szkolnictwa średniego i wyższego, a nieznaczny wzrost liczby kształconych uczniów pozwala prognozować w odniesieniu do danych demograficznych, że przez najbliższe parę lat sytuacja co do liczby uczniów utrzyma się na stabilnym obecnym poziomie aby później pogorszyć się zgodnie z prognozą spadkową ogólnokrajową. Prognozowanie jest bardzo trudne ze względu na dużą liczbę czynników zewnętrznych i ich dużą dynamikę zmian w krótkim czasie. Niezbędna intensyfikacja działań w relacji biznes-nauka będą wymuszone czynnikami zewnętrznymi – stanem polskiej i światowej gospodarki.

Istniejący w Chojnicach potencjał szkolnictwa wyższego wystawiony będzie w latach 2012-2020 na spore wyzwania, wynikające z jednej strony ze zmniejszającego się popytu na standardowe kształcenie na najbardziej popularnych kierunkach studiów, a z drugiej strony z rosnących wymagań co do jakości oferty edukacyjnej, wynikających z nowych regulacji prawnych szkolnictwa wyższego w Polsce. Szanse tkwią w specjalistycznych kursach, kształceniu podyplomowym dorosłych, kształceniu metodą na odległość.

Problemy, potencjały i bariery w sferze edukacji

Problemy

- Stopniowy spadek liczby dzieci i młodzieży skutkujący zmniejszonym zapotrzebowaniem na kształcenie na wszystkich poziomach, a w efekcie koniecznością ograniczenia zatrudnienia nauczycieli, a nawet likwidacji placówek edukacyjnych
- Brak monitoringu zapotrzebowania na absolwentów szkół średnich i wyższych ze strony lokalnej gospodarki
- Niski wskaźnik liczby uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów

Potencjały

- Aktywna obecność szkół wyższych wpływająca pozytywnie na kapitał społeczny i tworząca kapitał wiedzy, który może być źródłem wzrostu konkurencyjności miasta
- Istniejący, lecz w perspektywie malejący, popyt na kształcenie na poziomie wyższym (w tym odpłatne) umożliwiający tworzenie nowych kierunków kształcenia zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy i potrzebami indywidualnymi
- Nowe formy edukacji i dostępu do informacji, związane z informatyzacją i telekomunikacją, niwelujące niekorzyści wynikające z położenia z dala od wielkich ośrodków akademickich
- Atrakcyjność miasta jako miejsca prowadzenia wyspecjalizowanych kursów, szkoleń, seminariów, szkół letnich itp.

Bariery

- Istniejący sposób finansowania oświaty utrudniający rozsądne i efektywne zarządzanie
- Spora odległość czasowa od dużych ośrodków akademickich, utrudniająca włączanie się w konkurencyjne sieci edukacyjne

3.5.2. Kultura

Stan w roku 2010

Chojnice są miastem bogatym w zabytki, głównie z wieków XIII-XIV oraz XIX-XX. Najbardziej wartościowe to układ Starego Miasta z Rynkiem, Bazylika Mniejsza p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzcziciela i Kościół p.w. Zwiastowania Najświętszej Marii Panny (kościół gimnazjalny).

Główne instytucje kulturalne miasta to Chojnicki Dom Kultury (ChDK), Miejska Biblioteka Publiczna (MBP) i Muzeum Historyczno-Etnograficzne (MH-E). W strukturze wydatków budżetowych miasta kultura i ochrona dziedzictwa w 2010 r. stanowiły 3,1% co równało się kwocie 3,7 mln zł. „Budżet ChDK w r. 2010 wyniósł 1,3 mln zł, a MBP – 1,45 mln zł”

Siedzibą ChDK jest ponad 40-letni budynek kinoteatru (320 miejsc na sali widowiskowej). Działalność ChDK skupia się na organizowaniu imprez kulturalno-oświatowych, w tym na występy estradowe, spotkania klubowe, imprezy teatralne, zespoły (np. fotograficzny) i koła zainteresowań skupiające dzieci i młodzież, wystawy, współpracę ze stowarzyszeniami kulturalnymi, wyświetlanie filmów, oraz działalności w plenerze (np. w sezonie letnim w Fosie Miejskiej organizowane są liczne koncerty i festiwale). Przy ChDK stale działają zespoły zainteresowań: Dyskusyjny Klub Filmowy „Cisza”, Chojnickie Studio Rapsodyczne, Teatr Niepokorny, Chojnicka Orkiestra Dęta, zespoły taneczne „Music Dance” i „Sigma”, Chór Seniora „Astry”, Poetycka Grupa „Na oścież”. Do najważniejszych imprez organizowanych i współorganizowanych przez ChDK należą: Międzynarodowy Festiwal Folkloru, Chojnicka Noc Poetów oraz Chojnickie Filmobranie, Festiwal Teatrów Ulicznych.

MH-E posiada kolekcje archeologiczną, historyczną, etnograficzną, sztuki (w tym współczesnej sztuki polskiej). Organizuje ekspozycje dotyczące dziejów Ziemi Chojnickiej, a rocznie odwiedza je ok. 7 tys. osób. MBP dysponuje księgozbiorem ok. 94 tys. woluminów, a liczba wypożyczeń w 2010 r. wyniosła 131,5 tys.

W Chojnicach aktywnie działają stowarzyszenia kulturalne, np.: Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Chojnickiej *Kaszuby*, Dziecięco-Młodzieżowy Zespół Folklorystyczny *Kaszëbe*, Stowarzyszenie *LekTURA*, Stowarzyszenie *Arcana Historii*, Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Historyczno-Etnograficznego, Towarzystwo Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego, Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Chojnickie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Stowarzyszenie Muzyczne *CANTABILE*.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

W latach 2005-2010w Chojnicach nastąpił wzrost wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego z 1,88 mln zł do 3,7 mln przy praktycznie tej samej liczbie ludności. Należy się spodziewać, że w najbliższych latach nastąpi wzrost zapotrzebowania na imprezy o charakterze kulturalno-oświatowym. Wymagać to będzie kolejnych wydatków budżetowych.

Głównym wyzwaniem i szansą dla środowiska kulturalnego Chojnic w latach 2012-2020 jest planowana budowa Chojnickiego Centrum Kultury – wielofunkcyjnego obiektu o znaczeniu regionalnym. Przewiduje się salę widowiskową na 360 miejsc, salę taneczną, teatralną, plastyczną, ćwiczeń muzycznych wraz z towarzyszącymi pomieszczeniami. Otworzy to nowe możliwości rozwoju działalności kulturalnej, edukacji muzycznej, tanecznej, literackiej, teatralnej, plastycznej i innej, a także możliwości organizowania atrakcyjnych wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadregionalnym, a nawet międzynarodowym.

Problemy, potencjały i bariery w sferze kultury

Problemy

- Brak obiektu kulturalnego odpowiadającego współczesnym potrzebom i standardom
- Potrzeba dalszej rewitalizacji kulturowej Starego Miasta
- Konkurencja kultury masowej oferowanej przez mobilne urządzenia sieciowe

Potencjały

- Walory kulturowe i urbanistyczne Starego Miasta oraz Parku 1000-lecia jako miejsc wydarzeń kulturalnych
- Rosnący popyt na imprezy kulturalne ze strony mieszkańców i turystów (sezon letni)
- Atrakcyjność i tradycje kultury kaszubskiej i pomorskiej
- Aktywność i kreatywność miejscowych twórców i organizacji kulturalnych
- Możliwości aktywizacji kulturalnej mieszkańców i rozwoju sektora kreatywnego w mieście po wybudowaniu Chojnickiego Centrum Kultury

Bariery

- Wysoki koszt przedsięwzięć rewitalizacyjnych i adaptacyjnych obiektów o znacznej wartości kulturowej

3.5.3. Turystyka

Stan w roku 2010

Chojnice leżą na obszarze o dużej atrakcyjności turystycznej na pograniczu trzech regionów: Kaszub, Borów Tucholskich i prastłowiańskiej Krajny, lecz same nie są ważną destynacją. Chojnice, podobnie jak Starogard Gdański, są miastem zaplecza usługowego turystyki, a Malbork, Kwidzyn i Lębork są miastami jednego produktu turystycznego.

Bazę turystyczną miasta tworzy pięć hoteli (ok. 170 miejsc noclegowych), trzy inne obiekty noclegowe (ok. 60 miejsc), co daje łącznie ok. 220 miejsc, w tym ok. 80 pokoi z własną łazienką. W mieście znajduje się jeden trzygwiazdkowy *Hotel Sukiennice*. Pozostałe obiekty są niższej klasy. Dwa chojnickie hotele oferują 4 sale konferencyjne o łącznej liczbie 200 miejsc¹¹. W sąsiednim Człuchowie są jeszcze 3 sale z ponad 60 miejsc. Zaplecze rekreacyjne chojnickich hoteli jest również bardzo słabe.

Znacznie więcej obiektów noclegowych, całorocznych, ale przede wszystkim sezonowych, znajduje się nad Jeziorem Charzykowskim, głównie w samych Charzykowach. Miejscowość ta znajduje się w odległości¹² 7 km na północ od miasta i jest połączona komunikacją miejską.

W 2010 r. w Chojnicach nocowało 13,3 tys. turystów, w tym ok. 10% z zagranicy. Turyści zagraniczni przybywają do Chojnic głównie z Niemiec (połowa), a poza tym z Holandii i Danii.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

W latach 2005-2010 zwiększyła się o jeden liczba obiektów oraz o ok. 30 liczba miejsc noclegowych całorocznych. W tym czasie liczba korzystających z noclegu wzrosła z ok. 10,8 tys. w 2005 r. do 15,5 tys. w 2008 r., aby zmaleć do 13,3 tys. w 2010 r. Podobna tendencja dotyczyła turystów zagranicznych. Liczba udzielonych noclegów przez cały okres 2005-2010 oscylowała wokół 22 tys., z wyjątkiem rekordowego roku 2007, gdy udzielono ich 27,6 tys.

W latach 2012-2020 należy się spodziewać dalszego wzrostu ruchu turystycznego, wydłużenia i fragmentacji sezonu turystycznego (tzw. pomosty urlopowe, święta poza domem itp.) – krajowego i zagranicznego. Do szybko rosnących sektorów turystyki należą: turystyka wodna, kulturowa, gastronomiczna, tzw. *eventowa* oraz ekoturystyka. Wszystkie te rodzaje turystyki mogą się rozwijać w Chojnicach i okolicy.

¹¹ W 2011 r. oddano do użytku salę konferencyjną na 100 osób w budynku Centrum Edukacji Wdrożeniowej

¹² Z Rynku w Chojnicach do Portu Jachtowego w Charzykowach.

Problemy, potencjały i bariery w sferze turystyki

Problemy

- Niewystarczająca (ilość i jakość miejsc) baza noclegowa, a przede wszystkim gastronomiczna i handlowo-usługowa

Potencjały

- Walory turystyczne Jeziora Charzykowskiego i Borów Tucholskich
- Funkcje handlowe, usługowe, gastronomiczne i kulturalne miasta jako oferta dla turystów przebywających latem w regionie

Bariery

- Wysokie koszty i ryzyko uruchomienia działalności hotelarskiej, gastronomicznej i usługowej dla turystów w kraju o krótkim sezonie turystycznym

3.5.4. Sport i rekreacja

Stan w roku 2010/2011

W 2011 roku Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną miasta tworzyły m.in. Stadion Miejski „Chojniczanka 1930, Stadion Miejski „Kolejarz 1926”, Boisko Nowych Nadziei „Modrak” ze sztuczną nawierzchnią, boiska typu „Orlik 2012”, Centrum Park Chojnice (park wodny wraz z halą sportowo-rekreacyjną), sale sportowe przy szkołach, ścieżki rowerowe), piesze ścieżki zdrowia i inne obiekty. Miejscem rekreacji codziennej chojniczan jest rewitalizowany Park 1000-lecia, tzw. Lasek Miejski, a dla najmłodszych – place zabaw. Prywatne obiekty oferują usługi typu fitness, kręgle itp.

Wydatki budżetowe miasta Chojnice na kulturę fizyczną i sport w 2010 r. wyniosły niespełna 3,4 mln zł, co stanowiło prawie 3% budżetu. W 2011 roku wydatki budżetowe miasta na tę sferę sięgnęły 6,2 mln zł co stanowiło 5,6% wszystkich wydatków. Te dane pokazują, że sport i rekreacja są istotnym obszarem zainteresowania i wsparcia przez władze miejskie.

Chojnicki Klub Żeglarski, najstarszy klub żeglarski w Polsce (1922 r.), ma swoją siedzibę w Charzykowach nad Jeziorem Charzykowskim, w wybudowanym w 2007 r. przez Miasto Chojnice porcie jachtowym. Miasto połączono z mariną zmodernizowaną drogą. Port służy miejscowym żeglarzom i liczny turystom.

Tendencje w latach 2005-2011 i prognoza na lata 2012-2020

W latach 2005-2011 w Chojnicach nastąpił wzrost wydatków budżetowych na kulturę fizyczną i sport z 3 mln zł do blisko 6,2 mln, a udział procentowy w wydatkach ogółem wzrósł z 1,3% do 5,6%, czyli aż o 4,3 punktu procentowego. W najbliższych latach nastąpi znaczny wzrost zapotrzebowania na różne formy aktywnego wypoczynku, w tym specjalistyczne i niszowe (np. dzieci i młodzież w różnych grupach wiekowych, kobiety, osoby starsze, osoby niepełnosprawne). Infrastruktura sportowo-rekreacyjna, imprezy i możliwości podnoszenia sprawności fizycznej, ale także uczestniczenia w imprezach masowych stają się jednym z najważniejszych składników atrakcyjności inwestycyjnej, osiedleńczej i turystycznej miast.

Problemy, potencjały i bariery w sferze sportu i rekreacji

Problemy

- Rosnące koszty utrzymania oraz modernizacji i rozbudowy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

Potencjały

- Możliwości rozwoju żeglarstwa w oparciu o Port Jachtowy w Charzykowach
- Moda na zdrowy styl życia i aktywne formy spędzania wolnego czasu (Chojnice należą do Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich)
- Rosnący popyt na sprzęt, infrastrukturę i szkolenia w sferze sportu i rekreacji
- Wykorzystanie aktywności i kreatywności miejscowych klubów i organizacji sportowych
- Rozbudowa w mieście i w okolicach tras rowerowych i biegowych, szlaków spacerowych i marszowych, w tym specjalistycznych
- Możliwości wykorzystania Strugi Jarcewskiej i jej otoczenia dla potrzeb sportu i rekreacji

Bariery

- Kolizyjność przestrzenna i ekologiczna wielu aktywności sportowo-rekreacyjnych

3.6 Problemy społeczne

3.6.1. Ochrona zdrowia

Stan w roku 2010

W 2010 roku w Chojnicach funkcjonowało 16 zakładów opieki zdrowotnej, w tym dwa publiczne oraz 12¹³ praktyk lekarskich. Pracujący w nich lekarze udzielili w ramach podstawowej opieki zdrowotnej 217 tys. porad. W Chojnicach działa także żłobek na ok. 50 miejsc. W mieście funkcjonuje 15 aptek. Na jeden zakład opieki zdrowotnej przypada 2495 mieszkańców. W porównywalnych ośrodkach powiatowych Pomorza wskaźnik ten wynosił: Kwidzyn – 2253, Lębork – 1647, Malbork – 2252, Starogard Gdański – 3442. Na jedną aptekę przypada w Chojnicach ok. 2700 mieszkańców.

Najważniejszą specjalistyczną placówką ochrony zdrowia jest podlegającą władzom samorządowym powiatu chojnickiego jest Szpital Specjalistyczny im. J.K. Łukowicza. Posiada on 12 oddziałów, blok operacyjny z oddziałem intensywnej terapii, stację dializ i oddział ratunkowy, a także 29 poradni z we wszystkich specjalnościach. Szpital w Chojnicach ma 130-letnią historię, ale w nowoczesnym obiekcie działa od 2002 r. Miasto częściowo finansuje wyposażenie szpitala w nowoczesną aparaturę medyczną.

W porównywalnych ośrodkach powiatowych Pomorza odpowiednio dane kształtowały się następująco: Kwidzyn: 3 żłobki (281 dzieci), Lębork: 1 żłobek (67 dzieci), Starogard Gdański: 3 żłobki (281 dzieci).

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

W latach 2005-2010 miał miejsce w Chojnicach wzrost liczby niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej z 8 do 14. Spadła jednak liczba praktyk lekarskich z 20 do 12 (przejściowo 8). Wskaźnik liczby mieszkańców przypadających na jeden zakład opieki zdrowotnej poprawił się z 3975 na 2495. Liczba udzielonych porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej wzrosła z ok. 160 tys. do ok. 217 tys. przy praktycznie tej samej liczbie ludności.

Należy się spodziewać, że w najbliższych latach nastąpi wzrost zapotrzebowania na opiekę zdrowotną i leczenie osób starszych, w tym sędziwych, ale równocześnie dzieci. Może

¹³ Są to dane BDL GUS. Być może jest to tylko efekt zmian prawnej formy prowadzenia praktyk. Według danych z internetowej bazy adresowej WWW.firmy.net w Chojnicach działa ok. 20 prywatnych gabinetów lekarskich oraz ok. 20 stomatologicznych i protetycznych.

wzrosnąć zapotrzebowanie na badania profilaktyczne dorosłych, usługi medycyny kosmetycznej i rehabilitację. Prognozowanie stanu organizacyjnego (w tym zadań samorządu terytorialnego) systemu opieki zdrowotnej jest bardzo trudne. Niezbędne reformy będą wymuszone czynnikami zewnętrznymi – stanem budżetu państwa i sytuacją na światowych rynkach leków i aparatury medycznej.

Problemy, potencjały i bariery w sferze ochrony zdrowia

Problemy

- Rosnące potrzeby mieszkańców w zakresie diagnostyki i leczenia specjalistycznego nie są w pełni zaspokojone
- Brak programów okresowych badań profilaktycznych (np. zwłaszcza stomatologicznych dzieci, prostaty u mężczyzn i in.)
- Brak monitoringu stanu zdrowia mieszkańców
- Niewystarczająca liczba miejsc w żłobku

Potencjały

- Kadry i wyposażenie Szpitala Specjalistycznego im. J.K. Łukowicza
- Istniejący popyt na usługi medyczne (w tym odpłatne) umożliwia tworzenie nowych zakładów opieki medycznej i praktyk lekarskich

Bariery

- Istniejąca struktura organizacyjna ubezpieczeń zdrowotnych i służby zdrowia utrudniająca rozsądne i efektywne rozwiązania

3.6.2. Pomoc społeczna

Stan w roku 2010

Zadania samorządu miasta Chojnice w zakresie pomocy społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS), przy którym działa Klub Wolontariusza. MOPS prowadzi trzy placówki: Noclegownię dla Bezdomnych Mężczyzn (maks. 15 korzystających), Środowiskowy Dom Samopomocy (maks. 40 korzystających) i Dom Dziennego Pobytu (maks. 27 korzystających). Funkcjonuje również Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej, jako placówka udzielająca kompleksowej pomocy rodzinom.

W mieście było 1607 gospodarstw domowych z 4351 osobami korzystającymi z różnych form pomocy społecznej (w 2011 liczby te wzrosły: odpowiednio 1667 i 4446). Udział beneficjentów pomocy społecznej w ludności ogółem jest wysoki i wynosił 15%. W porównywalnych miastach Pomorza wskaźnik ten osiągał: Kwidzyn – 8%, Lębork – 9%, Malbork – 10%, Starogard Gdański – 10%.

Tendencje w latach 2005-2010 i prognoza na lata 2012-2020

Wydatki na pomoc społeczną w budżecie miasta wzrosły z 15,3 mln zł w 2005 r. do 22,8 mln zł w 2010 r. Pomimo tak znacznego wzrostu bezwzględny ich udział w budżecie miasta spadł z 22,9% do 19,1%, czyli aż o 3,8 punktu procentowego. W związku z ciągle nieprzewidywanym kryzysem finansów publicznych w skali międzynarodowej, spowolnieniem gospodarczym, zanikiem tradycyjnej wielopokoleniowej rodziny oraz postępującym starzeniem się ludności, a także narastającą polaryzacją dochodową społeczeństwa polskiego, należy się spodziewać zwiększenia zapotrzebowania na różne formy pomocy społecznej. Szczególnie będzie to dotyczyć osób niepełnosprawnych, uzależnionych, starszych, w tym sędziwych, osób z dotkniętymi neurozami i psychozami itd.

Problemy, potencjały i bariery w sferze pomocy społecznej

Problemy

- Znaczna i rosnąca liczba beneficjentów pomocy społecznej świadcząca o zagrożeniu wykluczeniem społecznym
- Nowe rodzaje potencjalnych beneficjentów pomocy społecznej
- Wzrost nowych form zagrożeń rodziny jako środowiska gwarantującego zabezpieczenie w razie wypadku, choroby, utraty pracy i na starość

Potencjały

- Kadry, kwalifikacje i doświadczenie MOPS, Ośrodka Profilaktyki Rodzinnej i związanych z nimi osób i instytucji pomocowych

Bariery

- Ograniczone fundusze publiczne, które mogą być przeznaczone na pomoc społeczną

4. Synteza diagnozy obecnego stanu i tendencji zmian w mieście Chojnice

4.1 Silne i słabe strony, szanse i zagrożenia rozwoju Chojnic (SWOT)

4.1.1 Silne strony miasta Chojnice

- Utrwalona pozycja wielofunkcyjnego ośrodka powiatowego
- Położenie przy drodze krajowej DK 22
- Położenie przy węźle linii kolejowych 203, 208, 210, 201, 281
- Atrakcyjne dla osadnictwa, turystyki i rekreacji otoczenie (Bory Tucholskie, Jezioro Charzykowskie, Brda) dobrze wyposażone w infrastrukturę turystyczną
- Walory urbanistyczne, kulturowe i turystyczne Starego Miasta
- Relatywnie korzystna ogólna sytuacja demograficzna
- Stabilna liczba ludności miejsko-wiejskiego układu funkcjonalnego i dodatni przyrost naturalny
- Zróżnicowana struktura wielkościowa i branżowa przedsiębiorstw
- Liczne inwestycje poprawiające atrakcyjność inwestycyjną i osiedleńczą miasta
- Konsekwentna i ponad kadencyjna realizacja przez władze samorządowe celów rozwojowych miasta
- Dobre przygotowanie planistyczne terenów inwestycyjnych
- Dobry stan środowiska przyrodniczego w mieście
- Rezerwy mocy i przepustowości miejskiej infrastruktury technicznej (energii elektrycznej, wody, gazu ziemnego oraz oczyszczania ścieków)
- Uporządkowana gospodarka odpadami komunalnymi
- Potencjał edukacyjny, a zwłaszcza szkół wyższych
- Kadry i wyposażenie Szpitala Specjalistycznego im. J.K. Łukowicza

4.1.2 Słabe strony miasta Chojnice

- Peryferyjne położenie w województwie z dala od Trójmiasta
- Położenie w obszarze wartościowym przyrodniczo, lecz ograniczającym niektóre rodzaje działalności gospodarczej
- Odpływ z miasta osób młodych, wykształconych i aktywnych
- Zbyt mała liczba przedsiębiorstw w sektorach o wysokiej intensywności technologicznej
- Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców
- Relatywnie wysokie i rosnące w ostatnich latach bezrobocie
- Relatywnie niskie dochody i poziom zamożności mieszkańców
- Wysokie zadłużenie budżetu miasta
- Niedostateczna liczba mieszkań na wynajem i lokali socjalnych
- Niedostateczna oferta miejsc pracy dla absolwentów miejscowych szkół
- Duża liczba rodzin i osób wymagających pomocy społecznej
- Słaba infrastruktura turystyczna
- Brak omijającego centrum połączenia drogowego terenów rozwojowych na północy miasta z drogą krajową DK 22
- Brak obiektu kulturalnego odpowiadającego współczesnym potrzebom i standardom

4.1.3 Szanse rozwojowe miasta Chojnice

- Wzrost atrakcyjności małych i średnich miast wskutek wzrostu kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w wielkich miastach, zmian stylu życia i orientacji lokalizacyjnej niektórych sektorów gospodarki, a także zmiany kierunków polityki regionalnej UE i Polski
- Pogłębienie lokalnej współpracy i pozyskanie zewnętrznego wsparcia dla podniesienia atrakcyjności i konkurencyjności bicentrycznego miejsko-wiejskiego układu funkcjonalnego Chojnice-Człuchów
- Zmiany technologiczne, głównie w sektorze informatyki i telekomunikacji, umożliwiające dalszą wirtualizację produkcji, usług, edukacji i kultury co umożliwi zniwelowanie peryferyjnego położenia miasta
- Zmiany technologiczne, głównie w dziedzinie robotyki, umożliwiające rozproszenie i indywidualizację wytwarzania dóbr materialnych
- Wzrost popytu na formy spędzania wolnego czasu w kontakcie z przyrodą, aktywnych form rekreacji oraz turystyki kulturowej

4.1.4 Zagrożenia rozwojowe miasta Chojnice

- Utrwalenie się tendencji do metropolizacji oraz dalszej polaryzacji gospodarczej, społecznej, kulturowej i przestrzennej Pomorza, a w efekcie peryferyzacji oraz marginalizacji obszarów poza strefą bezpośredniego oddziaływania metropolii Trójmiasta
- Utrwalenie się słabości finansów publicznych w skali UE, kraju i regionu przy równoczesnym narastaniu obciążeń finansowych miasta wynikających z istniejącego zadłużenia, rosnących wymagań mieszkańców, kosztów utrzymania, modernizacji i niezbędnej rozbudowy infrastruktury i obiektów publicznych oraz starzenia się ludności przy malejących dochodach własnych
- Nasilenie odpływu z miasta i gminy wiejskiej Chojnice osób młodych, wykształconych i aktywnych wskutek rosnącej atrakcyjności życia w metropoliach
- Nasilająca się niekontrolowana suburbanizacja miasta

4.2 Problemy, potencjały i bariery rozwojowe Chojnic

4.2.1 Problemy rozwojowe Chojnic

- Starzenie się ludności, a zwłaszcza wzrost udziału osób sędziwych
- Spadek udziału w strukturze ludności dzieci i młodzieży
- Demograficzne skutki suburbanizacji miasta – ujemny bilans migracyjny miasta przy równoczesnym dodatnim bilansie migracyjnym gminy wiejskiej
- Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta
- Niewielka liczba przedsiębiorstw należących do gałęzi o wysokiej lub wysoko średniej intensywności technologicznej
- Rozdrobnienie firm przy braku wyraźnej specjalizacji, co utrudnia wytworzenie lokalnego klastra przemysłowego
- Osłabienie dynamiki rozwoju gospodarczego w ostatnich latach i zagrożenie stagnacją
- Powoli rosnące bezrobocie w mieście i powiecie wskutek spowolnienia gospodarki
- Niewielkie możliwości znaczącego zwiększenia liczby miejsc pracy poprzez samozatrudnienie
- Znaczne zadłużenie miasta, co wymusi w najbliższych latach albo zmniejszenie wydatków albo sprzedaż majątku gminy
- Dalszy wzrost motoryzacji
- Potrzeba wzrostu wydatków na utrzymanie, modernizację i rozbudowę dróg i ulic wobec spodziewanych ograniczeń budżetowych
- Brak wschodniej i zachodniej obwodnicy miasta umożliwiających wyprowadzenia ruchu poza centrum (DW 212 i 235)
- Niedostatecznie rozwinięta sieć i zbyt niska przepustowość kanalizacji deszczowej
- Brak prawidłowej retencji wód deszczowych napływających do miasta od strony południowej oraz z kierunku Karolewo – Władysławek
- Zanieczyszczenie wód deszczowych ściekami sanitarnymi
- Znaczne koszty utrzymania gminnego zasobu nieruchomości z tendencją wzrostową w najbliższych latach ze względu na dekapitalizację i rosnące koszty niezbędnych

materiałów i usług

- Niedostateczna oferta nowych lokali mieszkalnych na sprzedaż i wynajem
- Niedostateczna ilość lokali socjalnych
- Nowe regulacje prawne w sferze gospodarowania odpadami
- Presja inwestycyjna na cenne przyrodniczo obszary chronione i związane z tym dylematy rozwojowe
- Niewystarczająca akceptacja społeczna ekonomicznych konsekwencji uchwalania planów zagospodarowania przestrzennego
- Nasilająca się niekontrolowana suburbanizacja miasta
- Stopniowy spadek liczby dzieci i młodzieży skutkujący zmniejszonym zapotrzebowaniem na kształcenie na wszystkich poziomach, a w efekcie koniecznością ograniczenia zatrudnienia nauczycieli, a nawet likwidacji placówek edukacyjnych
- Brak monitoringu zapotrzebowania na absolwentów szkół średnich i wyższych ze strony lokalnej gospodarki
- Niski wskaźnik liczby uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów
- Brak obiektu kulturalnego odpowiadającego współczesnym potrzebom i standardom
- Potrzeba dalszej rewitalizacji kulturowej Starego Miasta
- Konkurencja kultury masowej oferowanej przez mobilne urządzenia sieciowe
- Niewystarczająca (ilość i jakość miejsc) baza noclegowa, a przede wszystkim gastronomiczna i handlowo-usługowa
- Rosnące koszty utrzymania oraz modernizacji i rozbudowy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
- Rosnące potrzeby mieszkańców w zakresie diagnostyki i leczenia specjalistycznego nie są w pełni zaspokojone
- Brak programów okresowych badań profilaktycznych (np. zwłaszcza stomatologicznych dzieci, prostaty u mężczyzn i in.)
- Brak monitoringu stanu zdrowia mieszkańców
- Niewystarczająca liczba miejsc w żłobku

- Znaczna i rosnąca liczba beneficjentów pomocy społecznej świadcząca o zagrożeniu wykluczeniem społecznym
- Nowe rodzaje potencjalnych beneficjentów pomocy społecznej
- Wzrost nowych form zagrożeń rodziny jako środowiska gwarantującego zabezpieczenie w razie wypadku, choroby, utraty pracy i na starość

4.2.2 Potencjały rozwojowe Chojnic

- Perspektywa stabilnej liczby ludności miasta i niewielkiego wzrostu liczby ludności miejsko-wiejskiego układu funkcjonalnego miasta i gminy
- Dodatni przyrost naturalny miasta,
- Powracający z okresowych wyjazdów zagranicznych do pracy
- Średnie i małe przedsiębiorstwa o ustalonej pozycji na rynkach regionalnym, krajowym i międzynarodowym
- Tereny inwestycyjne i możliwości powstania nowych miejsc pracy na istniejących obszarach przemysłowo-składowych w mieście i gminie wiejskiej Chojnice, a zwłaszcza wokół położonej w sąsiedztwie miasta Filii Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej
- Rezerwy mocy i przepustowości miejskiej infrastruktury technicznej (energii elektrycznej, wody, gazu ziemnego oraz oczyszczania ścieków)
- Stosunkowo tania siła robocza w mieście i całym powiecie
- Liczne nisze rynkowe wynikające z niepełnej transformacji struktury funkcjonalnej miasta z przemysłowej w usługową z pewnym udziałem przemysłu, co stwarza możliwości dla mikrofirm usługowych
- Wysoki poziom wykształcenia osób wchodzących na rynek pracy i tzw. powracających z zagranicy
- Możliwość zwiększenia dochodów budżetowych poprzez lepsze wykorzystanie i prywatyzację majątku komunalnego – grunty, mieszkania i lokale użytkowe
- Znaczny zasób nieruchomości mieszkaniowych w posiadaniu Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Chojnicach
- Położenie na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 22 i dróg wojewódzkich nr 212 i 235
- Położenie na skrzyżowaniu linii kolejowych nr 203, 208, 210, 201, 281
- Dobrze rozwinięta miejska sieć dróg i ulic
- Dalszy rozwój transportu publicznego w miejsko-wiejskim układzie funkcjonalnym
- Dalsza rozbudowa tras i popularyzacja transportu rowerowego
- Oszczędności czasu podróży, poprawa płynności i bezpieczeństwa oraz zmniejszenie

uciążliwości ruchu drogowego wskutek zmiany jego organizacji

- Rozbudowa urządzeń obsługi ruchu drogowego (m.in. parkingów)
- Rezerwy łąk przeznaczonych na zbiorniki retencyjne wód deszczowych w okolicy ulic Brzozowej, Bałuckiego, Norwida i Człuchowskiej
- Możliwość zwiększenia dochodów z nieruchomości poprzez lepsze wykorzystanie i prywatyzację majątku komunalnego – grunty, mieszkania i lokale użytkowe
- Fundusz dodatków mieszkaniowych
- Tereny na potrzeby budownictwa wielorodzinnego w północnowschodniej części miasta
- Dobry stan środowiska przyrodniczego jako czynnik zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej, zwłaszcza z sektora turystyki i rekreacji
- Dalszy rozwój i pielęgnacja terenów zielonych w mieście
- Współpraca z proekologicznymi organizacjami pozarządowymi
- Doskonalenie i poszerzanie systemu ograniczania, segregacja i recyklingu odpadów komunalnych
- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, głównie solarnej
- Oszczędności energii poprzez termomodernizację budynków
- Ograniczenia lokalizacji niektórych obiektów i działalności ze względu na sąsiedztwo cennych przyrodniczo obszarów chronionych
- Trudna do pokonania bezwładność systemu planowania przestrzennego w Polsce
- Wysokie i rosnące koszty finansowe, polityczne i społeczne wykonania prawidłowych opracowań planistycznych, w tym tzw. planowania nieformalnego
- Trudności planowania przestrzennego układów funkcjonalnych (np. sąsiadujących z sobą gmin miejskich i wiejskich lub położonych w niewielkiej odległości miast)
- Walory urbanistyczne Starego Miasta
- Rozległe tereny inwestycyjne pod zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną
- Możliwość zwiększenia dochodów budżetowych poprzez lepsze wykorzystanie i prywatyzację majątku komunalnego – grunty, mieszkania i lokale użytkowe
- Planowanie przestrzenne jako instrument podnoszenia atrakcyjności lokalizacyjnej oraz wartości terenów i nieruchomości

- Aktywna obecność szkół wyższych wpływająca pozytywnie na kapitał społeczny i tworząca kapitał wiedzy, który może być źródłem wzrostu konkurencyjności miasta
- Istniejący, lecz w perspektywie malejący, popyt na kształcenie na poziomie wyższym (w tym odpłatne) umożliwiający tworzenie nowych kierunków kształcenia zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy i potrzebami indywidualnymi
- Nowe formy edukacji i dostępu do informacji, związane z informatyzacją i telekomunikacją, niwelujące niekorzyści wynikające z położenia z dala od wielkich ośrodków akademickich
- Atrakcyjność miasta jako miejsca prowadzenia wyspecjalizowanych kursów, szkoleń, seminariów, szkół letnich itp.
- Walory kulturowe i urbanistyczne Starego Miasta oraz Parku 1000-lecia jako miejsc wydarzeń kulturalnych
- Rosnący popyt na imprezy kulturalne ze strony mieszkańców i turystów (sezon letni)
- Atrakcyjność i tradycje kultury kaszubskiej i pomorskiej
- Aktywność i kreatywność miejscowych twórców i organizacji kulturalnych
- Możliwości aktywizacji kulturalnej mieszkańców i rozwoju sektora kreatywnego w mieście po wybudowaniu Chojnickiego Centrum Kultury.
- Walory turystyczne Jeziora Charzykowskiego i Borów Tucholskich
- Funkcje handlowe, usługowe, gastronomiczne i kulturalne miasta jako oferta dla turystów przebywających latem w regionie
- Możliwości rozwoju żeglarstwa w oparciu o Port Jachtowy w Charzykowach
- Moda na zdrowy styl życia i aktywne formy spędzania wolnego czasu (Chojnice należą do Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich)
- Rosnący popyt na sprzęt, infrastrukturę i szkolenia w sferze sportu i rekreacji
- Wykorzystanie aktywności i kreatywności miejscowych klubów i organizacji sportowych oraz jednostek
- Rozwój nietypowych i mniej popularnych form rekreacji i dyscyplin sportowych
- Rozbudowa w mieście i w okolicach tras rowerowych i biegowych, szlaków spacerowych i marszowych, w tym specjalistycznych
- Możliwości wykorzystania Strugi Jarcewskiej i jej otoczenia dla potrzeb sportu i

rekreacji

- Kadry i wyposażenie Szpitala Specjalistycznego im. J.K. Łukowicza
- Istniejący popyt na usługi medyczne (w tym odpłatne) umożliwia tworzenie nowych zakładów opieki medycznej i praktyk lekarskich
- Kadry, kwalifikacje i doświadczenie MOPS, Ośrodka Profilaktyki Rodzinnej i związanych z nimi osób i instytucji pomocowych

4.2.3 Bariery rozwojowe Chojnic

- Formalno-prawne utrudnienia wspólnego prowadzenia w ramach miejsko-wiejskiego układu funkcjonalnego uwarunkowanej demograficznie polityki ludnościowej, edukacyjnej, prorodzinnej i pomocy seniorom
- Niewielkie zasoby lokalnego kapitału finansowego
- Ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej wynikające z sąsiedztwa cennych przyrodniczo obszarów chronionych
- Malejący popyt na pracę ze strony istniejących przedsiębiorstw i sektora publicznego
- Słabość instytucji i mała skuteczność programów wspierania przedsiębiorczości
- Niedostosowanie programów kształcenia zawodowego do zmieniających się potrzeb rynku pracy
- Niski poziom i słabe perspektywy wzrostu dochodów własnych – dochodów mieszkańców i dochodów z nieruchomości
- Brak stabilnych i trwałych źródeł finansowych na utrzymanie, modernizację i rozbudowę dróg i ulic
- Wysokie koszty w rozbudowy i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- Ograniczenia rozbudowy infrastruktury wodociągów i kanalizacji wynikające z sąsiedztwa z obszarami chronionymi Natura 2000
- Grunty stanowiące rezerwę retencji nie są własnością miasta Chojnice
- Utrzymująca się od końca 2008 r. recesja na rynku nieruchomości i słaba prognoza wzrostu w najbliższych latach
- Trudności z uzyskaniem społecznej akceptacji dla zmian polityki mieszkaniowej miasta, szczególnie w odniesieniu do lokali socjalnych związanych z urealnieniem kosztów utrzymania
- Mało elastyczne przepisy w zakresie ochrony obszarów przyrodniczo cennych
- Ograniczenia lokalizacji niektórych obiektów i działalności ze względu na sąsiedztwo cennych przyrodniczo obszarów chronionych
- Wysokie i rosnące koszty finansowe, polityczne i społeczne wykonania prawidłowych opracowań planistycznych, w tym tzw. planowania nieformalnego

- Trudności planowania przestrzennego układów funkcjonalnych (np. sąsiadujących z sobą gmin miejskich i wiejskich lub położonych w niewielkiej odległości miast)
- Istniejący sposób finansowania oświaty utrudniający rozsądne i efektywne zarządzanie
- Spora odległość czasowa od dużych ośrodków akademickich, utrudniająca włączanie się w konkurencyjne sieci edukacyjne
- Wysoki koszt przedsięwzięć rewitalizacyjnych i adaptacyjnych obiektów o znacznej wartości kulturowej
- Wysokie koszty i ryzyko uruchomienia działalności hotelarskiej, gastronomicznej i usługowej dla turystów w kraju o krótkim sezonie turystycznym
- Kolizyjność przestrzenna i ekologiczna wielu aktywności sportowo-rekreacyjnych
- Istniejąca struktura organizacyjna ubezpieczeń zdrowotnych i służby zdrowia utrudniająca rozsądne i efektywne rozwiązania
- Ograniczone fundusze publiczne, które mogą być przeznaczone na pomoc społeczną

5. Wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego Chojnic w latach 2005-2010

Ludność

Tab. 5.1. Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci [w osobach] stan na 31 XII

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
stałe miejsce zameldowania						
ogółem	39937	39861	39794	39892	39792	39844
mężczyźni	19089	19046	19030	19073	19021	19041
kobiety	20848	20815	20764	20819	20771	20803
faktyczne miejsce zamieszkania						
ogółem	39752	39751	39784	39960	39867	39919
mężczyźni	18999	18980	19029	19104	19058	19078
kobiety	20753	20771	20755	20856	20809	20841

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.2. Ruch naturalny wg płci [w osobach]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Urodzenia żywe						
ogółem	384	424	442	527	504	499
mężczyźni	197	219	230	270	252	250
kobiety	187	205	212	257	252	249
Zgony ogółem						
ogółem	296	319	359	344	379	344
mężczyźni	163	160	162	172	194	174
kobiety	133	159	197	172	185	170
Zgony niemowląt						
ogółem	4	2	6	3	3	0
mężczyźni	3	1	2	2	2	0
kobiety	1	1	4	1	1	0
Przyrost naturalny						
ogółem	88	105	83	183	125	155
mężczyźni	34	59	68	98	58	76
kobiety	54	46	15	85	67	79

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.3. Ludność wg grup wieku i płci [w osobach]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ogółem						
ogółem	39752	39751	39784	39960	39867	39919
mężczyźni	18999	18980	19029	19104	19058	19078
kobiety	20753	20771	20755	20856	20809	20841
0-4						
ogółem	2018	2041	2105	2216	2272	2401
mężczyźni	1039	1039	1069	1125	1146	1205

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
kobiety	979	1002	1036	1091	1126	1196
5-9						
ogółem	2234	2175	2101	2044	2065	2010
mężczyźni	1156	1139	1086	1039	1055	1050
kobiety	1078	1036	1015	1005	1010	960
10-14						
ogółem	2647	2468	2367	2302	2255	2168
mężczyźni	1397	1276	1215	1190	1172	1103
kobiety	1250	1192	1152	1112	1083	1065
15-19						
ogółem	3271	3181	3099	2975	2751	2599
mężczyźni	1612	1579	1590	1526	1405	1347
kobiety	1659	1602	1509	1449	1346	1252
20-24						
ogółem	3376	3397	3409	3305	3154	3025
mężczyźni	1726	1743	1742	1661	1572	1494
kobiety	1650	1654	1667	1644	1582	1531
25-29						
ogółem	3306	3286	3275	3387	3438	3539
mężczyźni	1643	1617	1618	1689	1748	1804
kobiety	1663	1669	1657	1698	1690	1735
30-34						
ogółem	2830	2950	2975	3089	3160	3233
mężczyźni	1390	1450	1478	1541	1566	1598
kobiety	1440	1500	1497	1548	1594	1635
35-39						
ogółem	2340	2380	2475	2555	2676	2772
mężczyźni	1132	1167	1212	1244	1319	1366
kobiety	1208	1213	1263	1311	1357	1406
40-44						
ogółem	2638	2539	2478	2383	2275	2256
mężczyźni	1287	1217	1203	1163	1101	1090
kobiety	1351	1322	1275	1220	1174	1166
45-49						
ogółem	3133	2981	2832	2732	2632	2544
mężczyźni	1471	1434	1331	1303	1271	1244
kobiety	1662	1547	1501	1429	1361	1300
50-54						
ogółem	3480	3471	3404	3323	3202	3006
mężczyźni	1635	1624	1607	1546	1466	1381
kobiety	1845	1847	1797	1777	1736	1625
55-59						
ogółem	2599	2868	3040	3136	3205	3304
mężczyźni	1214	1332	1412	1473	1508	1541
kobiety	1385	1536	1628	1663	1697	1763
60-64						
ogółem	1430	1443	1580	1819	2113	2451
mężczyźni	653	660	721	830	969	1124
kobiety	777	783	859	989	1144	1327
65-69						
ogółem	1438	1504	1499	1476	1379	1273

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
mężczyźni	597	641	658	649	616	567
kobiety	841	863	841	827	763	706
70 i więcej						
ogółem	3012	3067	3145	3218	3290	3338
mężczyźni	1047	1062	1087	1125	1144	1164
kobiety	1965	2005	2058	2093	2146	2174
70-74						
ogółem	1170	1145	1158	1216	1244	1246
mężczyźni	458	440	435	468	483	483
kobiety	712	705	723	748	761	763
75-79						
ogółem	979	1006	976	943	947	948
mężczyźni	354	374	356	349	339	349
kobiety	625	632	620	594	608	599
80-84						
ogółem	573	601	671	685	693	698
mężczyźni	154	161	208	214	219	224
kobiety	419	440	463	471	474	474
85 i więcej						
ogółem	290	315	340	374	406	446
mężczyźni	81	87	88	94	103	108
kobiety	209	228	252	280	303	338

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.4. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci A [w osobach]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ogółem						
ogółem	39752	39751	39784	39960	39867	39919
mężczyźni	18999	18980	19029	19104	19058	19078
kobiety	20753	20771	20755	20856	20809	20841
w wieku przedprodukcyjnym - 17 lat i mniej						
ogółem	8856	8636	8419	8264	8109	8044
mężczyźni	4551	4435	4343	4262	4143	4085
kobiety	4305	4201	4076	4002	3966	3959
w wieku produkcyjnym niemobilnym - 18-64 lata mężczyźni i 18-59 lat kobiety						
ogółem	25669	25761	25862	26013	25945	25937
mężczyźni	12804	12842	12941	13068	13155	13262
kobiety	12865	12919	12921	12945	12790	12675
w wieku produkcyjnym mobilnym - 18-44 lata mężczyźni i kobiety						
ogółem	-	-	-	-	15937	15959
mężczyźni	-	-	-	-	7941	7972
kobiety	-	-	-	-	7996	7987
w wieku produkcyjnym niemobilnym - 45-64 lata mężczyźni i 45-59 lat kobiety						
ogółem	-	-	-	-	10008	9978
mężczyźni	-	-	-	-	5214	5290
kobiety	-	-	-	-	4794	4688
w wieku poprodukcyjnym - mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej						
ogółem	5227	5354	5503	5683	5813	5938
mężczyźni	1644	1703	1745	1774	1760	1731

kobiety	3583	3651	3758	3909	4053	4207
---------	------	------	------	------	------	------

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.5. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci B [w osobach]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ogółem						
ogółem	39752	39751	39784	39960	39867	39919
mężczyźni	18999	18980	19029	19104	19058	19078
kobiety	20753	20771	20755	20856	20809	20841
w wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej						
ogółem	6899	6684	6573	6562	6592	6579
mężczyźni	3592	3454	3370	3354	3373	3358
kobiety	3307	3230	3203	3208	3219	3221
w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni						
ogółem	27626	27713	27708	27715	27462	27402
mężczyźni	13763	13823	13914	13976	13925	13989
kobiety	13863	13890	13794	13739	13537	13413
w wieku poprodukcyjnym - mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej						
ogółem	5227	5354	5503	5683	5813	5938
mężczyźni	1644	1703	1745	1774	1760	1731
kobiety	3583	3651	3758	3909	4053	4207

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.6. Małżeństwa zawarte

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem	240	283	280	312	274	253

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.7. Wskaźniki demograficzne

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Wskaźnik obciążenia demograficznego						
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	54,9	54,3	53,8	53,6	53,7	53,9
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	59,0	62,0	65,4	68,8	71,7	73,8
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	20,4	20,8	21,3	21,8	22,4	22,9
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku A w % ludności ogółem						
w wieku przedprodukcyjnym	22,3	21,7	21,2	20,7	20,3	20,2
w wieku produkcyjnym	64,6	64,8	65,0	65,1	65,1	65,0
w wieku poprodukcyjnym	13,1	13,5	13,8	14,2	14,6	14,9
Wskaźniki modułu gminnego						
ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	1888	1888	1890	1898	1894	1897
kobiety na 100 mężczyzn	109	109	109	109	109	109
małżeństwa na 1000 ludności	6,0	7,1	7,0	7,8	6,9	6,3
urodzenia żywe na 1000 ludności	9,6	10,6	11,1	13,2	12,6	12,5
zgoni na 1000 ludności	7,4	8,0	9,0	8,6	9,5	8,6

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
przyrost naturalny na 1000 ludności	2,2	2,6	2,1	4,6	3,1	3,9

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.8. Migracje na pobyt stały gminne wg typu, kierunku i płci migrantów [w osobach]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
zameldowania w ruchu wewnętrznym						
ogółem	524	414	425	374	296	400
mężczyźni	257	193	197	163	129	185
kobiety	267	221	228	211	167	215
zameldowania z zagranicy						
ogółem	8	7	11	14	12	11
mężczyźni	4	5	8	9	9	6
kobiety	4	2	3	5	3	5
wymeldowania w ruchu wewnętrznym						
ogółem	518	516	537	440	514	490
mężczyźni	244	252	258	207	237	231
kobiety	274	264	279	233	277	259
wymeldowania za granicę						
ogółem	40	86	49	33	19	24
mężczyźni	22	48	31	20	11	16
kobiety	18	38	18	13	8	8
saldo migracji wewnętrznych						
ogółem	6	-102	-112	-66	-218	-90
mężczyźni	13	-59	-61	-44	-108	-46
kobiety	-7	-43	-51	-22	-110	-44
saldo migracji zagranicznych						
ogółem	-32	-79	-38	-19	-7	-13
mężczyźni	-18	-43	-23	-11	-2	-10
kobiety	-14	-36	-15	-8	-5	-3

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.9. Migracje na pobyt stały gminne wg płci, typu i kierunku [w osobach]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
zameldowania ogółem						
ogółem	532	421	436	388	308	411
mężczyźni	-	-	-	-	138	191
kobiety	-	-	-	-	170	220
zameldowania z miast						
ogółem	174	181	179	144	120	149
mężczyźni	-	-	-	-	47	67
kobiety	-	-	-	-	73	82
zameldowania ze wsi						
ogółem	350	233	246	230	176	251
mężczyźni	-	-	-	-	82	118
kobiety	-	-	-	-	94	133
zameldowania z zagranicy						
ogółem	8	7	11	14	12	11
mężczyźni	-	-	-	-	9	6
kobiety	-	-	-	-	3	5
wymeldowania ogółem						

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem	558	602	586	473	533	514
mężczyźni	-	-	-	-	248	247
kobiety	-	-	-	-	285	267
wymeldowania do miast						
ogółem	179	192	146	147	150	129
mężczyźni	-	-	-	-	71	56
kobiety	-	-	-	-	79	73
wymeldowania na wieś						
ogółem	339	324	391	293	364	361
mężczyźni	-	-	-	-	166	175
kobiety	-	-	-	-	198	186
wymeldowania za granicę						
ogółem	40	86	49	33	19	24
mężczyźni	-	-	-	-	11	16
kobiety	-	-	-	-	8	8
saldo migracji						
ogółem	-26	-181	-150	-85	-225	-103

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Rynek Pracy

Tab. 5.10. Bezrobotni zarejestrowani wg płci [w osobach]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ogółem	3648	3166	2224	1860	2662	2779	2969
mężczyźni	1567	1297	841	808	1235	1306	1381
kobiety	2081	1869	1383	1052	1427	1473	1588

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem	14,2	12,3	8,6	7,2	10,3	10,7
mężczyźni	12,2	10,1	6,5	6,2	9,4	9,8
kobiety	16,2	14,5	10,7	8,1	11,2	11,6

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.12. Dojazdy do pracy [w osobach]

	2006
liczba osób wyjeżdżających do pracy	1172
liczba osób przyjeżdżających do pracy	2122
saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy	950
liczba osób przyjeżdżających do pracy przypadająca na 1 osobę wyjeżdżającą do pracy	1,81

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.13. Pracujący wg płci [w osobach]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem	12169	13203	13282	12587	12323	13048
mężczyźni	6697	7098	7101	6576	6411	7039
kobiety	5472	6105	6181	6011	5912	6009

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.14. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w jednostkach terytorialnych [w osobach]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ogółem							
Powiat chojnicki	9766	8788	6200	5103	6676	7039	7554
Chojnice (m)	3648	3166	2224	1860	2662	2779	2969
Chojnice (w)	1740	1595	1062	887	1242	1387	1487
mężczyźni							
Powiat chojnicki	4232	3577	2327	2147	3118	3316	3425
Chojnice (m)	1567	1297	841	808	1235	1306	1381

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Chojnice (w)	738	625	393	356	555	628	618
kobiety							
Powiat chojnicki	5534	5211	3873	2956	3558	3723	4129
Chojnice (m)	2081	1869	1383	1052	1427	1473	1588
Chojnice (w)	1002	970	669	531	687	759	869

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.15. Bezrobotni zarejestrowani wg płci [w osobach] miasto Chojnice [stan w końcu miesiąca]

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010	2.904	2.953	2.967	2.762	2.656	2.687	2.551	2.571	2.749	2.810	2.719	2.779
2011	3.020	3.099	3.053	2.985	2.773	2.665	2.728	2.632	2.704	2.794	2.803	2.969
2012	3.162	3.138	3.067	2.973	2.982	2.794	2.814					

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.16. Bezrobotni zarejestrowani wg płci [w osobach] gmina wiejska [stan w końcu miesiąca]

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010	1.377	1.403	1.402	1.313	1.281	1.262	1.194	1.210	1.327	1.320	1.323	1.387
2011	1.539	1.590	1.553	1.516	1.447	1.394	1.385	1.332	1.391	1.412	1.425	1.487
2012	1.586	1.548	1.533	1.454	1.456	1.406	1.411					

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.17. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym Chojnice i Człuchów powiat, miasto i wieś 2005-2010 [%]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem						
Powiat chojnicki	17,2	15,3	10,7	8,7	11,3	11,8
Chojnice (m)	14,2	12,3	8,6	7,2	10,3	10,7
Chojnice (w)	18,0	16,1	10,5	8,6	11,7	12,8
Powiat człuchowski	18,2	15,0	11,1	11,6	13,7	13,9
Człuchów (m)	14,3	11,7	8,0	8,5	10,5	10,8
Człuchów (w)	18,1	17,4	11,2	11,6	14,3	14,3
mężczyźni						
Powiat chojnicki	14,5	12,1	7,8	7,1	10,1	10,6
Chojnice (m)	12,2	10,1	6,5	6,2	9,4	9,8
Chojnice (w)	14,5	12,0	7,4	6,5	9,9	11,0
Powiat człuchowski	16,3	12,7	8,9	8,7	11,5	11,6
Człuchów (m)	14,3	10,2	6,6	6,6	9,6	10,3
Człuchów (w)	16,4	13,4	7,2	6,9	10,8	10,5
kobiety						
Powiat chojnicki	20,1	18,6	13,8	10,5	12,5	13,1
Chojnice (m)	16,2	14,5	10,7	8,1	11,2	11,6
Chojnice (w)	22,0	20,6	14,0	10,9	13,7	14,9

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat człuchowski	20,3	17,5	13,6	14,8	16,1	16,5
Człuchów (m)	14,3	13,2	9,5	10,4	11,4	11,4
Człuchów (w)	20,1	22,0	15,8	17,0	18,5	18,8

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Edukacja i kultura

Tab. 5.18. Szkolnictwo podstawowe

	Jednostka miary	2008	2009	2010
Szkoły podstawowe ogółem				
ogółem	liczba	7	7	7
pomieszczenia szkolne	liczba	115	155	155
oddziały w szkołach	-	122	121	120
uczniowie	osoba	2827	2749	2696
absolwenci	osoba	526	496	500

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.19. Nauczanie języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży

	Jednostka miary	2008	2009	2010
Obowiązkowo uczący się języka obcego wg typu szkoły				
szkoły podstawowe				
ogółem	osoba	2680	2647	2663
angielski	osoba	2496	2557	2583
niemiecki	osoba	184	90	80
gimnazja				
ogółem	osoba	1748	2052	2867
angielski	osoba	1141	1266	1522
niemiecki	osoba	607	786	1345
szkoły ponadgimnazjalne				
ogółem	osoba	6631	6721	6321
angielski	osoba	3383	3444	3229
niemiecki	osoba	3248	3277	3092
Dodatkowo uczący się języka obcego wg typu szkoły				
szkoły podstawowe				
ogółem	osoba	50	1	0
niemiecki	osoba	50	1	0
gimnazja				
ogółem	osoba	126	263	22
angielski	osoba	60	88	11
niemiecki	osoba	66	175	11
szkoły ponadgimnazjalne				
ogółem	osoba	342	0	0
angielski	osoba	226	0	0
niemiecki	osoba	116	0	0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.20. Szkolnictwa gimnazjalne

	Jednostka miary	2008	2009	2010
--	-----------------	------	------	------

	Jednostka miary	2008	2009	2010
Gimnazja ogółem				
ogółem	liczba	6	7	7
pomieszczenia szkolne	liczba	132	130	137
oddziały w szkołach	-	80	79	80
uczniowie	osoba	1842	1790	1781
absolwenci	osoba	641	603	567

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.21. Szkolnictwo zasadnicze zawodowe

	Jednostka miary	2008	2009	2010
Zasadnicze szkoły zawodowe wg gestora i typu				
ogółem	liczba	3	3	3
oddziały				
ogółem	liczba	26	28	25
pomieszczenia szkolne				
ogółem	liczba	17	17	17
prowadzone przez samorząd powiatowy	liczba	17	17	17
uczniowie				
ogółem	osoba	714	716	667
uczniowie - mężczyźni				
ogółem	osoba	518	532	478
uczniowie - kobiety				
ogółem	osoba	196	184	189
absolwenci				
ogółem	osoba	183	192	268
absolwenci - mężczyźni				
ogółem	osoba	125	116	202
absolwenci - kobiety				
ogółem	osoba	58	76	66

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.22. Szkolnictwo ponadgimnazjalne zawodowe i artystyczne

	Jednostka miary	2008	2009	2010
Szkoły zawodowe wg typu i gestora				
licea profilowane dla młodzieży				
ogółem	liczba	3	2	1
technika dla młodzieży				
ogółem				
ogółem	liczba	5	5	5
ponadgimnazjalne technika uzupełniające dla dorosłych				
ogółem	liczba	1	1	1
Szkoły artystyczne wg typu i gestora				
szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych ze specjalnymi				
ogółem				
ogółem	liczba	1	1	1

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.23. Szkolnictwo ogólnokształcące

	Jednostka miary	2008	2009	2010
Licea ogólnokształcące dla młodzieży				
ogółem				
ogółem	liczba	5	5	5
prowadzone przez samorząd powiatowy	liczba	3	3	3
prowadzone przez organizacje wyznaniowe	liczba	1	1	1
prowadzone przez pozostałe organizacje	liczba	1	1	1
sale gimnastyczne				
ogółem	-	1	1	1
Licea ogólnokształcące dla dorosłych				
ogółem				
ogółem	liczba	1	1	2
prowadzone przez samorząd powiatowy	liczba	1	1	1
prowadzone przez organizacje społeczne i stowarzyszenia	liczba	0	0	1
Uzupełniające licea ogólnokształcące				
uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych				
ogółem				
ogółem	liczba	2	2	2
prowadzone przez samorząd powiatowy	liczba	1	1	1
prowadzone przez organizacje społeczne i stowarzyszenia	liczba	1	1	1

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.24. Szkolnictwo policealne

	Jednostka miary	2008	2009	2010
Szkoły policealne dla młodzieży				
ogółem				
ogółem	liczba	1	1	1
prowadzone przez jednostki samorządu wojewódzkiego	liczba	1	1	1
Szkoły policealne dla dorosłych				
ogółem	liczba	5	4	5
prowadzone przez jednostki samorządu wojewódzkiego	liczba	1	1	1
prowadzone przez samorząd powiatowy	liczba	1	1	1
prowadzone przez organizacje społeczne i stowarzyszenia	liczba	1	1	2
pozostałe	liczba	-	1	1

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.25. Uczniowie i absolwenci wg płci

	Jednostka miary	2008	2009	2010
szkoły ogółem				
uczniowie				
ogółem	osoba	3586	3254	2947
mężczyźni	osoba	2060	1855	1593
kobiety	osoba	1526	1399	1354
absolwenci				

	Jednostka miary	2008	2009	2010
ogółem	osoba	810	968	996
mężczyźni	osoba	406	453	533
kobiety	osoba	404	515	463
szkoły dla młodzieży ogółem				
uczniowie				
ogółem	osoba	2697	2578	2336
mężczyźni	osoba	1592	1595	1428
kobiety	osoba	1105	983	908
absolwenci				
ogółem	osoba	568	686	732
mężczyźni	osoba	335	359	455
kobiety	osoba	233	327	277
szkoły zasadnicze dla młodzieży				
uczniowie				
ogółem	osoba	714	716	667
mężczyźni	osoba	518	532	478
kobiety	osoba	196	184	189
absolwenci				
ogółem	osoba	183	192	268
mężczyźni	osoba	125	116	202
kobiety	osoba	58	76	66
technika dla młodzieży				
uczniowie				
ogółem	osoba	1697	1683	1590
mężczyźni	osoba	1022	1018	928
kobiety	osoba	675	665	662
absolwenci				
ogółem	osoba	281	385	398
mężczyźni	osoba	171	230	238
kobiety	osoba	110	155	160
licea profilowane dla młodzieży				
uczniowie				
ogółem	osoba	221	131	59
mężczyźni	osoba	41	34	15
kobiety	osoba	180	97	44
absolwenci				
ogółem	osoba	104	109	66
mężczyźni	osoba	39	13	15
kobiety	osoba	65	96	51
szkoły policealne dla młodzieży				
uczniowie				
ogółem	osoba	65	48	20
mężczyźni	osoba	11	11	7
kobiety	osoba	54	37	13
absolwenci				
ogółem	osoba	18	24	20
mężczyźni	osoba	5	5	1
kobiety	osoba	13	19	19
szkoły specjalne dla młodzieży ogółem				

	Jednostka miary	2008	2009	2010
uczniowie				
ogółem	osoba	16	32	34
mężczyźni	osoba	7	18	15
kobiety	osoba	9	14	19
absolwenci				
ogółem	osoba	4	7	5
mężczyźni	osoba	1	1	1
kobiety	osoba	3	6	4
szkoły zasadnicze dla młodzieży specjalne				
uczniowie				
ogółem	osoba	16	32	34
mężczyźni	osoba	7	18	15
kobiety	osoba	9	14	19
absolwenci				
ogółem	osoba	4	7	5
mężczyźni	osoba	1	1	1
kobiety	osoba	3	6	4
szkoły dla dorosłych ogółem				
uczniowie				
ogółem	osoba	873	644	577
mężczyźni	osoba	461	242	150
kobiety	osoba	412	402	427
absolwenci				
ogółem	osoba	220	251	239
mężczyźni	osoba	65	88	76
kobiety	osoba	155	163	163
technika dla dorosłych				
uczniowie				
ogółem	osoba	70	64	15
mężczyźni	osoba	61	58	12
kobiety	osoba	9	6	3
absolwenci				
ogółem	osoba	0	0	13
mężczyźni	osoba	0	0	11
kobiety	osoba	0	0	2
szkoły policealne dla dorosłych				
uczniowie				
ogółem	osoba	803	580	562
mężczyźni	osoba	400	184	138
kobiety	osoba	403	396	424
absolwenci				
ogółem	osoba	220	251	226
mężczyźni	osoba	65	88	65
kobiety	osoba	155	163	161

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.26. Maturzyści i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych zawodowych, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości

	Jednostka miary	2008	2009	2010
--	-----------------	------	------	------

	Jednostka miary	2008	2009	2010
absolwenci, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości				
ogółem	osoba	273	389	355
szkoły dla młodzieży ogółem	osoba	273	389	355
technika dla młodzieży	osoba	202	317	306
licea profilowane dla młodzieży	osoba	71	72	49
absolwenci, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego				
ogółem	osoba	358	479	457
szkoły dla młodzieży ogółem	osoba	358	479	455
technika dla młodzieży	osoba	263	377	389
licea profilowane dla młodzieży	osoba	95	102	66
szkoły dla dorosłych ogółem	osoba	0	0	2
technika dla dorosłych	osoba	0	0	2

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDRBDL GUS

Tab. 5.27. Maturzyści i absolwenci liceów ogólnokształcących, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości

	Jednostka miary	2008	2009	2010
absolwenci, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości				
licea ogólnokształcące dla młodzieży	osoba	447	396	393
licea ogólnokształcące dla dorosłych	osoba	12	13	9
uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych	osoba	12	18	7
absolwenci, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego				
licea ogólnokształcące dla młodzieży	osoba	451	400	400
licea ogólnokształcące dla dorosłych	osoba	18	17	13
uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych	osoba	21	32	12

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.28. Współczynniki skolaryzacji (szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne)

	Jednostka miary	2008	2009	2010
współczynnik skolaryzacji brutto				
szkoły podstawowe	%	108,44	107,89	108,19
gimnazja	%	126,69	130,37	130,29
współczynnik skolaryzacji netto				
szkoły podstawowe	%	107,25	106,20	104,90
gimnazja	%	117,47	120,90	122,75

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.29. Komputery w szkołach podstawowych i gimnazjach

	Jednostka miary	2008	2009	2010
komputery w szkole				
ogółem	liczba	292	304	315
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	liczba	140	148	153
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	liczba	17	17	17
gimnazja dla dzieci i młodzieży	liczba	126	130	136

	Jednostka miary	2008	2009	2010
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	liczba	9	9	9
komputery z dostępem do Internetu				
ogółem	liczba	243	267	273
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	liczba	122	134	139
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	liczba	17	17	17
gimnazja dla dzieci i młodzieży	liczba	95	107	108
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	liczba	9	9	9
komputery z dostępem szerokopasmowym				
ogółem	liczba	-	219	222
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	liczba	-	114	116
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	liczba	-	17	17
gimnazja dla dzieci i młodzieży	liczba	-	79	80
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	liczba	-	9	9
komputery przeznaczone do użytku uczniów				
ogółem	liczba	216	210	217
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	liczba	106	99	101
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	liczba	9	9	9
gimnazja dla dzieci i młodzieży	liczba	92	93	98
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	liczba	9	9	9
komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów				
ogółem	liczba	194	193	196
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	liczba	98	95	97
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	liczba	9	9	9
gimnazja dla dzieci i młodzieży	liczba	78	80	81
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	liczba	9	9	9
komputery z dostępem szerokopasmowym przeznaczone do użytku uczniów				
ogółem	liczba	137	151	154
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	liczba	82	75	77
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	liczba	9	9	9
gimnazja dla dzieci i młodzieży	liczba	37	58	59
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	liczba	9	9	9
pracownie komputerowe				
ogółem	liczba	14	14	14
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	liczba	5	5	5
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	liczba	1	1	1
gimnazja dla dzieci i młodzieży	liczba	7	7	7
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	liczba	1	1	1
Wskaźniki komputeryzacji szkół podstawowych i gimnazjalnych				
udział % szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu				
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	%	83,33	83,33	83,33
gimnazja dla dzieci i młodzieży	%	80,00	66,67	66,67
uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów				
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	osoba	27,85	27,86	26,94
gimnazja dla dzieci i młodzieży	osoba	22,54	21,39	21,01

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.30. Wskaźniki komputeryzacji szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży (bez specjalnych) wg poziomu kształcenia

	Jednostka miary	2008	2009	2010
udział % szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu				
ogółem	%	64,7	81,3	73,3
szkoły zawodowe bez policealnych	%	63,6	70,0	66,7
zasadnicze szkoły zawodowe	%	33,3	33,3	33,3
technika	%	80,0	-	-
technika (wraz z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe)	%	-	80,0	80,0
licea profilowane	%	66,7	100,0	100,0
licea ogólnokształcące	%	80,0	100,0	100,0
szkoły policealne	%	0,0	100,0	0,0
uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów				
ogółem	osoba	8,72	7,96	8,12
szkoły zawodowe bez policealnych	osoba	9,14	9,10	8,84
zasadnicze szkoły zawodowe	osoba	29,75	29,83	27,79
technika	osoba	7,31	-	-
technika (wraz z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe)	osoba	-	7,58	7,19
licea profilowane	osoba	6,91	4,09	3,47
licea ogólnokształcące	osoba	7,61	6,83	6,98
szkoły policealne	osoba	0,00	2,53	0,00

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.31. Wskaźniki komputeryzacji szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży wg poziomu kształcenia i lokalizacji

	Jednostka miary	2008	2009	2010
udział % szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu				
ogółem				
ogółem	%	64,7	81,3	73,3
szkoły zawodowe bez policealnych				
ogółem	%	63,6	70,0	66,7
zasadnicze szkoły zawodowe				
ogółem	%	33,3	33,3	33,3
technika				
ogółem	%	80,0	80,0	80,0
licea profilowane				
ogółem	%	66,7	100,0	100,0
licea ogólnokształcące				
ogółem	%	80,0	100,0	100,0
szkoły policealne				
ogółem	%	0,0	100,0	0,0
uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów				
ogółem				
ogółem	osoba	8,72	7,96	8,12
szkoły zawodowe bez policealnych				
ogółem	osoba	9,14	9,10	8,84
zasadnicze szkoły zawodowe				

	Jednostka miary	2008	2009	2010
ogółem	osoba	29,75	29,83	27,79
technika				
ogółem	osoba	7,31	7,58	7,19
licea profilowane				
ogółem	osoba	6,91	4,09	3,47
licea ogólnokształcące				
ogółem	osoba	7,61	6,83	6,98
szkoły policealne				
ogółem	osoba	0,00	2,53	0,00

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.32. Komputery w szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży wg poziomu kształcenia

	Jednostka miary	2008	2009	2010
komputery w szkole				
ogółem	liczba	543	605	563
szkoły zawodowe bez policealnych	liczba	358	352	337
zasadnicze szkoły zawodowe	liczba	24	24	24
technika	liczba	302	296	296
licea profilowane	liczba	32	32	17
licea ogólnokształcące	liczba	185	219	226
szkoły policealne	liczba	0	34	0
komputery z dostępem do Internetu				
ogółem	liczba	522	584	544
szkoły zawodowe bez policealnych	liczba	338	332	318
zasadnicze szkoły zawodowe	liczba	24	24	24
technika	liczba	282	276	277
licea profilowane	liczba	32	32	17
licea ogólnokształcące	liczba	184	218	226
szkoły policealne	liczba	0	34	0
pracownie komputerowe				
ogółem	liczba	20	22	20
szkoły zawodowe bez policealnych	liczba	12	13	13
zasadnicze szkoły zawodowe	liczba	1	1	1
technika	liczba	9	10	11
licea profilowane	liczba	2	2	1
licea ogólnokształcące	liczba	8	8	7
szkoły policealne	liczba	0	1	0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.33. Przedszkola

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Przedszkola ogółem							
ogółem	liczba	6	6	6	6	6	6
oddziały	liczba	39	38	39,00	42	43	44
miejsca	liczba	910	888	922	992	1159	1159
dzieci	osoba	949	976	994	1114	1136	1163
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych							
ogółem	liczba	0	0	1	1	1	2

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
oddziały (klasy, grupy)	liczba	0	0	2	2	4	7
dzieci	osoba	0	0	39	50	93	128
dzieci do lat 6 włącznie	osoba	0	0	39	47	92	126
w tym dzieci 6-letnie	osoba	0	0	39	44	71	55

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.34. Punkty przedszkolne

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Punkty przedszkolne							
ogółem	liczba	-	-	-	0	0	3
oddziały	liczba				0	0	3
miejsca	liczba	-	-	-	0	0	64
dzieci	osoba	-	-	-	0	0	33

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.35. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym - wskaźniki

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
dzieci ogółem							
dzieci w wieku 3 - 5 lat	osoba	1227	1206	1233	1240	1240	1236
dzieci w wieku 3 - 6 lat	osoba	1640	1637	1652	1626	1644	1666
dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym							
dzieci w wieku 3 - 5 lat	osoba	522	521	587	716	797	910
dzieci w wieku 3 - 6 lat	osoba	943	968	1028	1129	1204	1309
odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym							
dzieci w wieku 3 - 5 lat	%	42,5	43,2	47,6	57,7	64,3	73,6
dzieci w wieku 3 - 6 lat	%	57,5	59,1	62,2	69,4	73,2	78,6

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.36. Biblioteki

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Placówki biblioteczne							
biblioteki i filie	ob.	7	7	2	2	2	2
pracownicy bibliotek	osoba	18	23	28	24	25	24
księgozbiór	wol.	124967	127831	131058	90579	92855	93925
czytelnicy w ciągu roku	osoba	8817	7992	8643	10248	8232	8028
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wol.	149989	135759	150517	183549	125408	131467
Biblioteki naukowe, fachowe							
biblioteki i filie	ob.	-	-	2	-	1	-
powierzchnia pomieszczeń bibliotecznych	m2	-	-	218	-	182	-
pracownicy	osoba	-	-	4	-	3	-
księgozbiór	wol.	-	-	27276	-	27252	-
zbiory specjalne	--	-	-	220	-	225	-
czytelnicy zarejestrowani w ciągu roku	--	-	-	955	-	1236	-
czytelnicy indywidualni zarejestrowani w ciągu roku	osoba	-	-	955	-	1231	-
Komputeryzacja bibliotek							
placówki biblioteczne							

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
komputery użytkowane w bibliotece ogółem	szt	-	-	-	51	51	51
komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników	szt	-	-	-	30	30	30
biblioteki naukowe, fachowe							
komputery użytkowane w bibliotece ogółem	szt	-	-	11	-	11	-
komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników	szt	-	-	8	-	8	-
Biblioteki - wskaźniki							
ludność na 1 placówkę biblioteczną	osoba	5679	5679	19892	19980	19934	19960
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	liczba	3143,7	3215,8	3294,2	2266,7	2329,0	2352,9
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	222	201	217	257	206	201
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	liczba	17,0	17,0	17,4	17,9	15,0	16,4

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.37. Kina

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kina stałe wg formy własności							
ogółem							
ogółem	liczba	1	1	1	1	1	1
sale	-	1	1	1	1	1	1
miejsca na widowni	liczba	300	300	330	320	320	320
seanse ogółem	-	450	450	559	567	574	499
widzowie ogółem	osoba	11724	12376	14100	14282	13177	11756

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.38. Muzea

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
muzea łącznie z oddziałami	ob.	1	1	1	1	1	1
zwiedzający muzea i oddziały	osoba	6706	6977	7385	7457	7454	6722

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Podmioty gospodarcze*Tab. 5.39. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru regon*

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Podmioty wg sektorów własnościowych							
podmioty gospodarki narodowej ogółem	3456	3539	3599	3747	3850	4001	3854
sektor publiczny - ogółem	214	214	210	173	97	99	100
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	74	74	64	61	63	63	63
sektor publiczny - przedsiębiorstwa państwowe	4	2	1	0	0	0	0
sektor publiczny - spółki handlowe	9	10	10	10	10	10	10
sektor prywatny - ogółem	3242	3325	3389	3574	3753	3902	3754
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	2736	2787	2839	2982	3066	3188	3013
sektor prywatny - spółki handlowe	122	131	135	145	164	172	188
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	19	24	28	29	32	32	34
sektor prywatny - spółdzielnie	13	13	11	10	11	12	12
sektor prywatny - fundacje	6	8	10	11	11	11	13
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	73	78	77	75	76	83	84
Podmioty wg sekcji PKD 2004							
ogółem							
ogółem	3456	3539	3599	3747	3850	-	-
sektor publiczny	214	214	210	173	97	-	-
sektor prywatny	3242	3325	3389	3574	3753	-	-
w sekcji A							
ogółem	34	38	34	36	41	-	-
sektor prywatny	34	38	34	36	41	-	-
w sekcji C							
ogółem	3	4	4	4	5	-	-
sektor prywatny	3	4	4	4	5	-	-
w sekcji D							
ogółem	362	359	368	372	393	-	-
sektor publiczny	7	5	4	3	3	-	-

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
sektor prywatny	355	354	364	369	390	-	-
w sekcji E							
ogółem	4	5	4	4	4	-	-
sektor publiczny	2	3	2	2	2	-	-
sektor prywatny	2	2	2	2	2	-	-
w sekcji F							
ogółem	331	352	395	445	464	-	-
sektor publiczny	1	1	1	0	0	-	-
sektor prywatny	330	351	394	445	464	-	-
w sekcji G							
ogółem	1128	1141	1106	1128	1117	-	-
sektor prywatny	1128	1141	1106	1128	1117	-	-
w sekcji H							
ogółem	80	77	78	79	86	-	-
sektor publiczny	1	1	1	1	1	-	-
sektor prywatny	79	76	77	78	85	-	-
w sekcji I							
ogółem	231	229	223	249	249	-	-
sektor publiczny	1	1	1	1	1	-	-
sektor prywatny	230	228	222	248	248	-	-
w sekcji J							
ogółem	116	114	122	120	122	-	-
sektor prywatny	116	114	122	120	122	-	-
w sekcji K							
ogółem	572	609	635	657	680	-	-
sektor publiczny	127	128	129	96	18	-	-
sektor prywatny	445	481	506	561	662	-	-
w sekcji L							
ogółem	19	18	20	21	20	-	-
sektor publiczny	17	17	18	18	18	-	-
sektor prywatny	2	1	2	3	2	-	-
w sekcji M							
ogółem	119	115	120	130	131	-	-
sektor publiczny	43	43	39	37	39	-	-

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
sektor prywatny	76	72	81	93	92	-	-
w sekcji N							
ogółem	211	223	225	240	255	-	-
sektor publiczny	10	10	10	9	9	-	-
sektor prywatny	201	213	215	231	246	-	-
w sekcji O							
ogółem	246	255	265	262	283	-	-
sektor publiczny	5	5	5	6	6	-	-
sektor prywatny	241	250	260	256	277	-	-
Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych							
ogółem							
ogółem	-	-	-	-	3850	4001	3854
Sekcja A	-	-	-	-	33	36	39
Sekcja B	-	-	-	-	5	5	5
Sekcja C	-	-	-	-	378	394	390
Sekcja D	-	-	-	-	2	3	2
Sekcja E	-	-	-	-	3	4	5
Sekcja F	-	-	-	-	473	507	484
Sekcja G	-	-	-	-	1086	1121	1048
Sekcja H	-	-	-	-	249	239	212
Sekcja I	-	-	-	-	86	96	84
Sekcja J	-	-	-	-	85	81	83
Sekcja K	-	-	-	-	124	124	111
Sekcja L	-	-	-	-	223	231	248
Sekcja M	-	-	-	-	321	336	325
Sekcja N	-	-	-	-	79	93	88
Sekcja O	-	-	-	-	20	22	0
Sekcja P	-	-	-	-	144	157	0
Sekcja Q	-	-	-	-	238	243	0
Sekcja R	-	-	-	-	52	52	0
Sekcje S i T	-	-	-	-	249	257	0
Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności							
ogółem	-	-	-	-	3850	4001	3854
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	-	-	-	-	33	36	39

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
przemysł i budownictwo	-	-	-	-	861	913	886
usługi	-	-	-	-	2956	3052	2929

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.40. Nowo zarejestrowane w rejestrze regon podmioty gospodarki narodowej

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Podmioty nowo zarejestrowane wg sektorów własnościowych							
podmioty gospodarki narodowej ogółem	-	-	-	-	401	446	366
sektor prywatny - ogółem	-	-	-	-	399	443	363
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	-	-	-	365	411	328
sektor prywatny - spółki handlowe	-	-	-	-	18	12	18
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	-	-	-	1	1	0
sektor prywatny - spółdzielnie	-	-	-	-	0	1	0
sektor prywatny - fundacje	-	-	-	-	0	0	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	-	-	-	-	2	6	3
Podmioty nowo zarejestrowane wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych							
ogółem							
Sekcja A	-	-	-	-	1	2	1
Sekcja B	-	-	-	-	1	0	1
Sekcja C	-	-	-	-	49	46	36
Sekcja E	-	-	-	-	1	0	1
Sekcja F	-	-	-	-	78	86	66
Sekcja G	-	-	-	-	97	132	105
Sekcja H	-	-	-	-	13	15	14
Sekcja I	-	-	-	-	19	14	9
Sekcja J	-	-	-	-	18	9	8
Sekcja K	-	-	-	-	18	14	12
Sekcja L	-	-	-	-	3	8	19
Sekcja M	-	-	-	-	30	42	21
Sekcja N	-	-	-	-	15	16	11
Sekcja O	-	-	-	-	0	3	1
Sekcja P	-	-	-	-	11	18	14
Sekcja Q	-	-	-	-	16	16	18
Sekcja R	-	-	-	-	1	4	7
Sekcje S i T	-	-	-	-	30	21	22

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.41. Wyrejestrowane z rejestru regon podmioty gospodarki narodowej

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Podmioty wyrejestrowane wg sektorów własnościowych							
podmioty gospodarki narodowej ogółem	-	-	-	-	283	271	476
sektor prywatny - ogółem	-	-	-	-	282	270	474
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	-	-	-	-	263	265	464
sektor prywatny - spółki handlowe	-	-	-	-	1	4	4

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	-	-	-	-	0	1	0
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	-	-	-	-	1	0	2
Podmioty wyrejestrowane wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych							
ogółem							
Sekcja A	-	-	-	-	1	1	2
Sekcja C	-	-	-	-	31	38	50
Sekcja E	-	-	-	-	1	0	0
Sekcja F	-	-	-	-	46	50	87
Sekcja G	-	-	-	-	100	84	153
Sekcja H	-	-	-	-	22	21	33
Sekcja I	-	-	-	-	9	7	21
Sekcja J	-	-	-	-	3	10	6
Sekcja K	-	-	-	-	11	10	21
Sekcja L	-	-	-	-	1	1	1
Sekcja M	-	-	-	-	25	17	29
Sekcja N	-	-	-	-	7	6	13
Sekcja O	-	-	-	-	1	0	0
Sekcja P	-	-	-	-	6	5	19
Sekcja Q	-	-	-	-	5	10	16
Sekcja R	-	-	-	-	2	2	2
Sekcje S i T	-	-	-	-	12	9	23

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.42. Podmioty gospodarki narodowej - wskaźniki

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	-	-	-	-	966	1002	:
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	-	-	-	-	100	112	:
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	-	-	-	-	71	68	:

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.43. Podmioty 2009-2011 wg wielkości Chojnice miasto i wieś

	2009	2010	2011
ogółem			
Chojnice (m)	3850	4001	3854
Chojnice (w)	1031	1136	1213
0 - 9			
Chojnice (m)	3607	3765	3630
Chojnice (w)	955	1061	1140
10 - 49			
Chojnice (m)	188	182	174
Chojnice (w)	70	70	68
50 - 249			

	2009	2010	2011
Chojnice (m)	47	46	44
Chojnice (w)	5	4	4
250 - 999			
Chojnice (m)	7	7	4
Chojnice (w)	1	1	1
1000 i więcej			
Chojnice (m)	1	1	2
Chojnice (w)	0	0	0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.44. Sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą

	2009	2010	2011
Chojnice (m)	3066	3188	3013
Chojnice (w)	814	914	964

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Samorząd terytorialny

Tab. 5.45. Organy gminy

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Radni gminy wg płci							
ogółem	osoba	21	21	21	21	21	21
mężczyźni	osoba	19	17	17	17	17	17
kobiety	osoba	2	4	4	4	4	4
Radni gminy wg płci i wieku							
ogółem							
ogółem	osoba	21	21	21	21	21	21
25-29	osoba	0	0	0	0	0	2
30-39	osoba	3	3	2	1	1	3
40-59	osoba	17	15	15	15	15	12
60 i więcej	osoba	1	3	4	5	5	4
mężczyźni							
ogółem	osoba	19	17	17	17	17	17
25-29	osoba	0	0	0	0	0	2
30-39	osoba	3	3	2	1	1	2
40-59	osoba	15	12	12	13	13	10
60 i więcej	osoba	1	2	3	3	3	3
kobiety							
ogółem	osoba	2	4	4	4	4	4
30-39	osoba	0	0	0	0	0	1
40-59	osoba	2	3	3	2	2	2
60 i więcej	osoba	0	1	1	2	2	1
Radni gminy wg poziomu wykształcenia							
ogółem	osoba	21	21	21	21	21	21
wyższe	osoba	9	15	15	15	15	14
średnie	osoba	11	5	5	5	5	6
zasadnicze zawodowe	osoba	1	1	1	1	1	1

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.46. Grunty komunalne

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania							
ogółem stan na 31.12	ha	544,0	540,0	531,0	528,0	506,4	513,0
tworzące gminny zasób nieruchomości	ha	365,0	360,0	357,0	351,0	301,0	357,9
przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	ha	18,0	19,0	11,0	14,0	14,0	11,1
przekazane w użytkowanie wieczyste	ha	161,0	161,0	163,0	163,0	147,0	144,0
przekazane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym	ha	35,0	37,0	39,0	39,0	24,0	20,0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.47. Planowanie przestrzenne

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na podst. ustawy z 7 lipca 1994r. oraz ustawy z 27 marca 2003 r.							
plany zagospodarowania przestrzennego ogółem	szt	-	-	-	-	29	32
plany sporządzone na podstawie ustawy z 2003 r.	szt	-	-	-	-	5	9
powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami ogółem	ha	-	-	-	-	257	530
powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami na podstawie ustawy z 2003 r.	ha	-	-	-	-	43	316
Wydane pozytywne decyzje lokalizacyjne na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym							
decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	szt	-	-	-	-	59	38
decyzje o ustaleniu warunków zabudowy ogółem	szt	-	-	-	-	173	167
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	szt	-	-	-	-	2	4
decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	szt	-	-	-	-	94	76
decyzje dotyczące zabudowy usługowej	szt	-	-	-	-	55	69
decyzje dotyczące zabudowy innej	szt	-	-	-	-	22	18

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.48. Dochody budżetu [w tys. zł]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dochody ogółem						
ogółem	65 272	85 900	89 104	93 192	95 577	112 009
Dochody majątkowe						
ogółem	-	-	12 168	9 546	10 083	24 897
wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	-	-	31	15	98	8
Dochody własne						
razem	33 865	38 315	43 590	54 348	51 665	51 732
dochody podatkowe - ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	12 908	13 028	14 973	17 053	17 429	15 894
dochody podatkowe - podatek rolny	43	32	36	56	60	35
dochody podatkowe - podatek leśny	#ARG!	#ARG!	#ARG!	2	2	2
dochody podatkowe - podatek od nieruchomości	10 855	10 799	12 021	14 177	14 636	13 316
dochody podatkowe - podatek od środków transportowych	984	1 059	1 196	1 140	1 129	1 121
dochody podatkowe - podatek od czynności cywilnoprawnych	723	816	1 205	1 279	1 275	1 176
wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	52	84	57	58	15	5

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
wpływy z opłaty skarbowej	1 353	1 299	1 124	1 170	970	918
dochody z majątku	2 332	3 165	3 694	9 007	6 971	10 494
wpływy z usług	1 881	2 529	2 184	2 109	1 878	1 375
udziały w podatkach	13 032	15 135	18 956	20 591	18 829	18 705
stanowiących dochody budżetu państwa razem						
udziały w podatkach	12 504	14 200	17 667	19 833	18 131	17 794
stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych						
udziały w podatkach	529	935	1 289	758	698	910
stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych						
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - razem	826	9 210	8 824	560	12	-
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - inwestycyjne	-	9 147	8 712	515	-	-
Subwencje ogólne						
razem	19 141	19 330	19 845	21 609	23 401	26 517
subwencja oświatowa	<u>16944</u>	17 438	17 885	19 280	20 697	22 881
uzupełnienie subwencji ogólnej	-	-	15	171	83	-
część wyrównawcza subwencji ogólnej	<u>1249</u>	819	1 079	1 222	1 673	2 832
część równoważąca subwencji ogólnej	<u>948</u>	1 074	867	936	948	803
Dotacje						
dotacje ogółem (celowe + dotacje §§ 200, 620)						
ogółem	<u>12 210</u>	-	-	-	20 511	33 761
inwestycyjne	<u>885</u>	-	-	-	3 693	15 263
dotacje celowe						
ogółem	-	19 045	16 845	17 235	18 881	18 403
inwestycyjne	-	4 766	690	452	2 233	216
dotacje celowe z budżetu państwa						
ogółem	11 068	18 923	16 445	16 637	18 153	17 518
inwestycyjne	-	4 766	690	452	2 233	201
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej						
ogółem	-	12 061	13 466	13 575	13 462	14 365
inwestycyjne	-	-	12	38	-	-
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne						
ogółem	-	6 855	2 972	3 055	4 685	3 148
inwestycyjne	-	4 766	678	414	2 233	201
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej						
ogółem	-	7	7	7	6	5
dotacje otrzymane z funduszy celowych						
ogółem	323	-	15	55	31	15
dotacje celowe na zadania realizowane na podst. porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego						
ogółem	50	122	384	543	697	870
dotacje §§ 200, 620						
ogółem	-	-	-	<u>637</u>	1 630	15 358

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
inwestycyjne	-	-	-	<u>514</u>	1 461	15 046
Dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych						
ogółem	-	-	-	<u>637</u>	<u>1750</u>	15 788
środki z budżetu państwa lub inne na finansowanie programów i projektów unijnych	-	-	-	-	<u>130</u>	451
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2010 r.)	-	-	-	-	-	15 337
Środki z budżetu Unii Europejskiej						
ogółem	-	7 546	6 969	635	1 621	<u>15 337</u>
inwestycyjne	-	7 502	6 857	514	1 461	<u>15 048</u>
Dochody na 1 mieszkańca						
ogółem	2	2	2	2	2	3
dochody własne	1	1	1	1	1	1
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa razem	-	-	0	1	-	-
dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa	-	-	-	-	0	0
podatek dochodowy od osób fizycznych	-	-	-	-	0	0
dochody własne - udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa	-	-	-	-	0	0
podatek dochodowy od osób prawnych	-	-	-	-	0	0
dochody własne - dochody podatkowe ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	0	0	0	0	0	0
Dochody ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej						
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	-	-	-	27	26	27
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	-	-	-	207	-	-
Dział 600 - Transport i łączność	-	-	-	881	2 968	9 388
Dział 630 - Turystyka	-	-	-	4	17	67
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	-	-	-	8 752	8 001	10 620
Dział 710 - Działalność usługowa	-	-	-	7	6	5
Dział 750 - Administracja publiczna	-	-	-	287	253	251
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	-	-	-	6	63	167
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	-	-	-	102	84	100
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	-	-	-	40 573	39 130	37 264

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dział 758 - Różne rozliczenia	-	-	-	21 793	23 774	26 647
Dział 801 - Oświata i wychowanie	-	-	-	2 092	1 816	2 255
Dział 851 - Ochrona zdrowia	-	-	-	2	3	7
Dział 852 - Pomoc społeczna	-	-	-	15 186	15 448	16 735
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-	259	332	490
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	-	-	-	456	387	442
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	-	-	-	1 075	780	7 325
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	-	-	-	747	133	129
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	-	-	-	737	2 357	91

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS i UM w Chojnicach (podkreślone)

Tab. 5.49. Wydatki budżetu [w tys. zł]

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Wydatki z budżetu ogółem						
ogółem	66 901	101 928	87 061	87 465	110 886	119 110
wydatki majątkowe ogółem	8 888	38 057	17 911	13 608	29 630	31 356
wydatki majątkowe inwestycyjne	8 413	36 857	15 961	12 100	28 506	30 190
wydatki bieżące ogółem	<u>58 013</u>	-	-	73 857	81 256	87 754
wydatki bieżące na wynagrodzenia	-	-	-	26 269	28 433	30 787
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	-	-	-	4 586	4 920	5 281
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	-	-	-	13 329	15 119	17 152
dotacje ogółem	2 703	2 753	4 245	7 659	8 640	9 795
świadczenia na rzecz osób fizycznych	13 250	16 037	17 378	16 630	16 922	18 916
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	40 690	43 239	46 142	47 903	54 317	57 139
obsługa długu publicznego (bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń)	-	-	1 104	1 665	1 376	1 833
pozostałe wydatki	1 369	1 843	1 385	-	-	-
Wydatki na rolnictwo i łowiectwo						
ogółem	1	2	17	28	28	28
Wydatki na transport i łączność						
ogółem	5 968	10 624	9 163	9 691	23 770	15 232
wydatki bieżące ogółem	-	-	-	3 143	3 078	2 984
wydatki bieżące na wynagrodzenia	-	-	-	32	19	11
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	-	-	-	2 778	2 556	2 973
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	2 417	2 469	2 770	3 143	3 078	2 984
wydatki majątkowe ogółem	3 501	7 555	6 393	6 548	20 692	12 248
wydatki majątkowe inwestycyjne	-	-	6 393	5 948	20 692	12 248
drogi publiczne	-	-	7 663	-	-	-
drogi publiczne gminne	3 343	7 509	-	-	-	-
drogi publiczne i autostrady płatne	-	-	-	7 111	21 800	13 521

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska						
ogółem	6 031	18 971	4 258	4 216	6 716	16 649
wydatki bieżące ogółem	-	-	-	3 556	4 561	4 906
wydatki bieżące na	-	-	-	268	415	380
wynagrodzenia						
wydatki bieżące na pochodne od	-	-	-	55	80	73
wynagrodzeń						
wydatki bieżące na zakup	-	-	-	3 043	3 882	4 367
materiałów i usług						
wydatki bieżące jednostek	3 180	3 330	3 561	3 544	4 542	4 883
budżetowych ogółem						
wydatki majątkowe ogółem	2 542	15 624	686	660	2 155	11 743
wydatki majątkowe inwestycyjne	-	-	686	602	2 030	10 777
oczyszczanie miast i wsi	1 031	1 226	1 132	1 317	1 908	1 706
utrzymanie zieleni w miastach i	256	184	231	334	905	553
gminach						
oświetlenie ulic, placów i dróg	1 311	1 374	1 250	1 256	1 845	1 338
gospodarka ściekowa i ochrona	300	-	57	4	582	10 632
wód						
gospodarka odpadami	-	-	15	228	261	973
Wydatki na gospodarkę mieszkaniową						
ogółem	814	1 547	3 258	1 702	4 029	1 751
wydatki bieżące ogółem	-	-	-	899	2 671	1 547
wydatki bieżące na	-	-	-	9	5	1
wynagrodzenia						
wydatki bieżące na pochodne od	-	-	-	-	-	0
wynagrodzeń						
wydatki bieżące na zakup	-	-	-	160	384	574
materiałów i usług						
wydatki bieżące jednostek	654	702	983	899	2 671	1 547
budżetowych ogółem						
wydatki majątkowe ogółem	160	845	2 275	804	1 358	204
wydatki majątkowe inwestycyjne	-	-	1 775	404	358	204
zakłady gospodarki	-	-	-	15	1 336	-
mieszkaniowej						
gospodarka gruntami i	664	1 546	2 671	1 174	1 046	1 328
nieruchomościami						
Wydatki na oświatę i wychowanie						
ogółem	24 894	26 547	28 209	33 408	35 564	39 170
wydatki bieżące ogółem	-	-	-	30 278	32 894	35 445
wydatki bieżące na	-	-	-	16 690	17 984	19 344
wynagrodzenia						
wydatki bieżące na pochodne od	-	-	-	2 838	3 122	3 278
wynagrodzeń						
wydatki bieżące na zakup	-	-	-	4 193	4 685	4 763
materiałów i usług						
wydatki bieżące jednostek	24 125	25 591	25 743	25 056	27 110	28 792
budżetowych ogółem						
dotacje	-	-	1 974	5 151	5 691	6 581
świadczenia na rzecz osób	-	-	377	72	94	72
fizycznych						
wydatki majątkowe ogółem	50	50	113	3 130	2 670	3 725
wydatki majątkowe inwestycyjne	-	-	113	3 130	2 670	3 725
szkoły podstawowe	10 420	11 738	12 279	12 941	14 777	16 268
dowożenie uczniów do szkół	6	15	29	51	65	86
gimnazja	9 472	9 245	9 298	12 748	12 807	14 349
przedszkola	4 867	5 272	6 151	5 918	6 259	6 448

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego						
ogółem	1 882	4 983	4 032	2 480	2 692	3 709
wydatki bieżące ogółem	-	-	-	2 471	2 677	3 578
wydatki bieżące na	-	-	-	27	35	45
wynagrodzenia						
wydatki bieżące na pochodne od	-	-	-	2	-	1
wynagrodzeń						
wydatki bieżące na zakup	-	-	-	311	332	897
materiałów i usług						
wydatki bieżące jednostek	190	216	196	340	368	942
budżetowych ogółem						
dotacje	-	-	1 950	2 131	2 307	2 632
wydatki majątkowe ogółem	50	3 129	1 886	9	15	131
wydatki majątkowe inwestycyjne	-	-	1 886	9	15	131
biblioteki	797	851	1 095	1 151	1 341	1 405
domy i ośrodki kultury, świetlice i	580	589	750	721	845	981
kluby						
ochrona zabytków i opieka nad	220	3 241	1 895	166	31	706
zabytkami						
muzea	-	-	10	-	15	-
pozostała działalność	-	-	-	-	-	206
Wydatki na ochronę zdrowia						
ogółem	875	688	815	850	1 058	1 132
wydatki bieżące ogółem	-	-	-	700	783	832
wydatki bieżące na	-	-	-	413	446	483
wynagrodzenia						
wydatki bieżące na pochodne od	-	-	-	37	41	64
wynagrodzeń						
wydatki bieżące na zakup	-	-	-	180	250	225
materiałów i usług						
wydatki bieżące jednostek	732	645	715	654	762	806
budżetowych ogółem						
dotacje	-	-	16	45	20	25
wydatki majątkowe ogółem	123	7	38	150	275	300
wydatki majątkowe inwestycyjne	-	-	38	150	275	300
lecznictwo ambulatoryjne	-	-	-	-	-	-
żłobki	-	-	-	-	-	-
przeciwdziałanie alkoholizmowi	785	585	602	643	742	819
szpitale ogólne	-	-	38	150	275	300
Wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej						
ogółem	15 313	18 416	19 850	20 184	20 867	22 780
wydatki bieżące ogółem	-	-	-	20 127	20 860	22 776
wydatki bieżące na	-	-	-	2 600	2 897	3 237
wynagrodzenia						
wydatki bieżące na pochodne od	-	-	-	666	603	691
wynagrodzeń						
wydatki bieżące na zakup	-	-	-	857	1 112	1 167
materiałów i usług						
wydatki bieżące jednostek	2 754	3 180	3 600	4 371	4 800	5 311
budżetowych ogółem						
dotacje	-	-	32	21	36	-
świadczenia na rzecz osób	-	-	16 205	15 735	16 024	17 415
fizycznych						
wydatki majątkowe	114	4	13	57	7	4
wydatki majątkowe inwestycyjne	-	-	13	57	7	4
żłobki	370	401	430	514	626	674

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	1 303	1 394	1 401	1 552	1 639	725
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze ośrodki pomocy społecznej	-	-	- -	-	805	934
Wydatki na kulturę fizyczną i sport					1 664	1 779
ogółem	2 959	11 257	6 918	2 961	3 581	3 427
wydatki bieżące ogółem	-	-	-	1 040	1 622	2 059
wydatki bieżące na wynagrodzenia	-	-	-	75	8	100
wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	-	-	-	1	0	12
wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	-	-	-	316	303	373
wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	201	40	273	730	1 068	1 112
dotacje	-	-	251	297	519	517
wydatki majątkowe ogółem	2 224	10 708	6 225	1 921	1 959	1 368
wydatki majątkowe inwestycyjne	-	-	4 825	1 521	1 959	1 168
Wydatki na administrację publiczną						
ogółem	4 993	5 667	6 302	7 515	8 107	9 787
Wydatki na turystykę						
ogółem	-	-	0	2	47	310
Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową						
ogółem	-	-	1 009	1 449	1 770	1 684
Wydatki na 1 mieszkańca						
ogółem	2	3	2	2	3	3
na oświatę i wychowanie	1	1	1	1	1	1
na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej						
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	-	-	-	28	28	28
Dział 600 - Transport i łączność	-	-	-	9 691	23 770	15 232
Dział 630 - Turystyka	-	-	-	2	47	310
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	-	-	-	1 702	4 029	1 751
Dział 710 - Działalność usługowa	-	-	-	212	212	237
Dział 750 - Administracja publiczna	-	-	-	7 515	8 107	9 787
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	-	-	-	6	63	167
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	-	-	-	1 449	1 770	1 684
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	-	-	-	56	54	44
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	-	-	-	1 665	1 376	1 833
Dział 801 - Oświata i wychowanie	-	-	-	33 408	35 564	39 170
Dział 851 - Ochrona zdrowia	-	-	-	850	1 058	1 132
Dział 852 - Pomoc społeczna	-	-	-	19 520	20 043	21 765

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-	665	824	1 015
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	-	-	-	1 039	954	1 168
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	-	-	-	4 216	6 716	16 649
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	-	-	-	2 480	2 692	3 709
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	-	-	-	2 961	3 581	3 427

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS i UM w Chojnicach (podkreślone)

Tab. 5.50. Gospodarka komunalna

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Wodociągi							
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	106,9	108,7	111,3	113,3	114,2	115,8
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	liczba	2606	2661	2700	2770	2808	2808
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	1154,9	1137,4	1172,1	1111,9	1097,7	1070,0
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	39352,0	39354,0	39388,0	39566,0	39477,0	39528,0
Kanalizacja							
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	79,1	80,3	81,1	82,8	84,7	86,1
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	liczba	2547	2644	2684	2754	2790	2790
ścieki odprowadzone	dam3	1560,9	1872,1	1901,8	1990,0	1396,4	1485,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	38229,0	38247,0	38284,0	38467,0	38387,0	38437,0
Sieć gazowa							
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	68500	70176	75380	85080	86876	89468
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	liczba	1878	1747	1806	1965	2169	2214
odbiorcy gazu	liczba.	9065	9106	9182	9259	9326	8925
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	liczba.	898	990	1045	1118	1148	1165
odbiorcy gazu w miastach	liczba.	9065	9106	9182	9259	9326	8925
zużycie gazu w tys. m3	tys.m3	3380,00	3323,00	3279,00	3253,40	3496,30	3912,00
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m3	tys.m3	2136,9	2358,0	2326,8	2018,3	2278,9	2649,9
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	28458	28282	28278	28203	29377	29281
Energia elektryczna w gospodarstwach domowych w miastach							
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	liczba	12863	13074	13223	13120	13222	13276
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	23420	23597,73	24076,87	24286,94	24634	25104
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności							
ogółem							
wodociąg	%	99,0	99,0	99,0	99,0	99,0	99,0
kanalizacja	%	96,2	96,2	96,2	96,3	96,3	96,3
gaz	%	71,6	71,1	71,1	70,6	73,7	73,4
Zużycie wody, energii elektrycznej oraz gazu w gospodarstwach domowych							

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem							
woda z wodociągów							
na 1 mieszkańca	m3	29,0	28,6	29,5	27,9	27,5	26,8
na 1 korzystającego / odbiorcę	m3	29,3	28,9	29,8	28,1	27,8	27,1
gaz z sieci							
na 1 mieszkańca	m3	84,9	83,7	82,5	81,6	87,6	98,0
na 1 korzystającego / odbiorcę	m3	372,9	364,9	357,1	351,4	374,9	438,3

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Turystyka

Tab. 5.51. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ogółem							
obiekty ogółem VII	liczba	7	7	7	7	9	9
obiekty całoroczne VII	liczba	7	7	7	7	7	8
miejsca noclegowe ogółem VII	liczba	192	194	202	204	260	239
miejsca noclegowe całoroczne	liczba	192	194	202	204	200	223
VII							
korzystający z noclegów ogółem I-XII	osoba	10782	12015	14912	15526	14131	13314
korzystający z noclegów turystów zagraniczni I-XII	osoba	1927	2095	2404	1841	1321	1315
wynajęte pokoje ogółem I-XII w obiektach hotelowych	-	15734	17192	20716	19307	15649	13944
wynajęte pokoje turystom zagranicznym I-XII w obiektach hotelowych	-	3353	3319	3625	2441	1804	1791
udzielone noclegi ogółem I-XII	-	22148	22227	27642	22966	22500	21890
udzielone noclegi turystom zagranicznym I-XII	-	5054	3942	4943	3293	2461	2652
Hotele							
obiekty ogółem VII	liczba	5	5	5	5	5	5
obiekty całoroczne VII	liczba	5	5	5	5	5	5
miejsca noclegowe ogółem VII	liczba	160	161	169	171	167	167
miejsca noclegowe całoroczne	liczba	160	161	169	171	167	167
VII							
korzystający z noclegów ogółem I-XII	osoba	9401	10706	13456	14183	12629	12454
korzystający z noclegów turystów zagraniczni I-XII	osoba	1557	1812	2064	1645	1237	1300
wynajęte pokoje ogółem I-XII w obiektach hotelowych	-	15540	16250	19228	18011	14353	13201
wynajęte pokoje turystom zagranicznym I-XII w obiektach hotelowych	-	3348	3095	3273	2241	1728	1778
pokoje ogółem VII	-	92	92	97	97	95	96
pokoje z własną łazienką i WC VII	-	85	85	77	77	88	76
udzielone noclegi ogółem I-XII	-	20318	20392	25683	21271	17975	19341
udzielone noclegi turystom zagranicznym I-XII	-	4533	3591	4576	3093	2332	2629
Inne obiekty hotelowe							
liczba ogółem VII	liczba	1	2	2	2	2	3
liczba całoroczne VII	liczba	1	2	2	2	2	3
miejsca noclegowe ogółem VII	liczba	8	33	33	33	33	56
miejsca noclegowe całoroczne	liczba	8	33	33	33	33	56
VII							
korzystający z noclegów ogółem I-XII	osoba	276	1026	1456	1343	1133	828
korzystający z noclegów turystów zagraniczni I-XII	osoba	6	215	340	196	79	15
wynajęte pokoje ogółem I-XII w obiektach hotelowych	-	194	942	1488	1296	1296	743
wynajęte pokoje turystom zagranicznym I-XII w obiektach hotelowych	-	5	224	352	200	76	13

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
pokoje ogółem VII	-	4	15	15	15	15	22
pokoje z własną łazienką i WC VII	-	4	15	15	15	15	14
udzielone noclegi ogółem I-XII	-	478	1491	1959	1695	2332	1725
udzielone noclegi turystom zagranicznym I-XII	-	34	260	367	200	79	23
Zespoły domków turystycznych							
obiekty ogółem VII	liczba	0	0	0	0	1	1
miejsca noclegowe ogółem VII	liczba	0	0	0	0	16	16
korzystający z noclegów ogółem I-XII	osoba	0	0	0	0	62	32
udzielone noclegi ogółem I-XII	-	0	0	0	0	968	824
Hotele, motele i pensjonaty wg kategorii							
hotele							
kategorii ***	liczba	0	0	0	0	0	1
kategorii **	liczba	2	2	2	2	2	2
kategorii *	liczba	2	2	2	2	2	2
w trakcie kategoryzacji	liczba	1	1	1	1	1	0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.52. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania według wybranych krajów

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
turyści korzystający z noclegów							
ogółem	osoba	1927	2095	2404	1826	1321	1315
Niemcy	osoba	904	910	1118	903	675	626
Norwegia	osoba	268	123	155	149	72	46
Niderlandy (Holandia)	osoba	103	142	223	119	80	72
Dania	osoba	54	127	58	110	81	75
Szwecja	osoba	97	110	85	39	49	51
Francja	osoba	50	68	135	65	56	36
Finlandia	osoba	54	175	62	43	25	39
Ukraina	osoba	47	33	123	23	14	58
Rosja	osoba	49	57	67	64	19	25
pozostałe kraje	osoba	14	57	64	50	47	34
Włochy	osoba	28	52	29	61	48	22
Wielka Brytania	osoba	22	47	39	32	22	35
Litwa	osoba	22	31	29	16	23	54
Hiszpania	osoba	12	21	36	37	17	29
Białoruś	osoba	27	19	22	12	17	26
Irlandia	osoba	19	20	28	18	13	18
Belgia	osoba	23	21	37	10	6	2
Stany Zjednoczone Ameryki	osoba	24	22	24	17	1	3
Czechy	osoba	22	8	14	13	16	11
Portugalia	osoba	28	2	28	6	1	7
Słowenia	osoba	21	4	1	4	0	23
Słowacja	osoba	18	9	4	6	4	10
Austria	osoba	9	3	5	8	19	2
Szwajcaria	osoba	2	15	1	1	2	3
Kanada	osoba	3	6	5	2	4	2
Japonia	osoba	2	7	1	9	0	0
Estonia	osoba	2	2	3	4	4	0

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Węgry	osoba	1	0	3	4	4	1
Łotwa	osoba	2	3	1	1	2	0
Grecja	osoba	0	0	1	0	0	5
Luksemburg	osoba	0	1	3	0	0	0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Budownictwo i gospodarka mieszkaniowa*Tab. 5.53. Budownictwo mieszkaniowe*

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Mieszkania oddane do użytkowania							
Ogółem							
mieszkania	liczba	103	52	64	119	126	74
izby	izba	454	208	353	554	516	356
powierzchnia użytkowa	m2	11415	5252	9365	13570	12196	8079
Spółdzielcze							
mieszkania	liczba	0	0	0	0	0	0
izby	izba	0	0	0	0	0	0
powierzchnia użytkowa	m2	0	0	0	0	0	0
komunalne							
mieszkania	liczba	11	0	0	9	0	24
izby	izba	30	0	0	27	0	80
powierzchnia użytkowa	m2	802	0	0	414	0	1211
społeczne czynszowe							
mieszkania	liczba	0	0	0	0	24	0
izby	izba	0	0	0	0	79	0
powierzchnia użytkowa	m2	0	0	0	0	1228	0
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem							
mieszkania	liczba	32	20	0	32	0	0
izby	izba	100	44	0	97	0	0
powierzchnia użytkowa	m2	1571	1068	0	1641	0	0
indywidualne							
mieszkania	liczba	60	32	64	78	102	50
izby	izba	324	164	353	430	437	276
powierzchnia użytkowa	m2	9042	4184	9365	11515	10968	6868
Mieszkania oddane do użytkowania w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych							
mieszkania nowe							
ogółem	liczba	-	-	-	117	126	74
komunalne	liczba	-	-	-	9	0	24
społeczne czynszowe	liczba	-	-	-	0	24	0
przeznaczone na sprzedaż lub	liczba	-	-	-	32	0	0
wynajem							
indywidualne	liczba	-	-	-	67	55	50
indywidualne	liczba	-	-	-	2	0	0
Budynki nowe oddane do użytkowania							
ogółem	liczba	103	52	86	101	76	76
mieszkalne	liczba	57	32	64	74	56	50
niemieskalne	liczba	46	20	22	27	20	26
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	11210	5186	9365	13366	12196	8079
w nowych budynkach mieszkalnych							
powierzchnia użytkowa nowych	m2	23123	17018	15524	11579	5279	17943
budynków niemieskalnych							
kubatura nowych budynków	m3	228895	144626	154259	127408	93116	149667
ogółem							
kubatura nowych budynków	m3	69932	26310	43676	67517	57134	40065
mieszkalnych							
budownictwo indywidualne							
ogółem	liczba	100	49	86	99	69	58
mieszkalne	liczba	54	31	64	72	55	49

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
kubatura nowych budynków ogółem	m3	216460	130085	154259	116022	60700	38118
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m3	57497	21066	43676	56131	50499	33443

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.54. Zasoby mieszkaniowe

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Zasoby mieszkaniowe wg form własności							
ogółem							
mieszkania	liczba	12360	12406	12449	12557	12673	12724
izby	liczba	47478	47654	47923	48418	48892	49150
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	820830	825212	832647	844722	856041	861938
zasoby gmin							
mieszkania	liczba	1893	1893	1878	-	-	-
izby	liczba	5805	5805	5760	-	-	-
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	93695	93695	92833	-	-	-
zasoby spółdzielni mieszkaniowych							
mieszkania	liczba	4176	4176	3408	-	-	-
izby	liczba	14957	14957	12208	-	-	-
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	211873	211873	173160	-	-	-
zasoby zakładów pracy							
mieszkania	liczba	399	399	304	-	-	-
izby	liczba	1359	1359	1035	-	-	-
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	20201	20201	14977	-	-	-
zasoby osób fizycznych							
mieszkania	liczba	5791	5817	6737	-	-	-
izby	liczba	25021	25153	28537	-	-	-
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	489464	492778	544810	-	-	-
zasoby Towarzystw Budownictwa Społecznego (TBS)							
mieszkania	liczba	73	73	73	-	-	-
izby	liczba	233	233	233	-	-	-
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	3726	3726	3726	-	-	-
zasoby pozostałych podmiotów							
mieszkania	liczba	28	48	49	-	-	-
izby	liczba	103	147	150	-	-	-
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	1871	2939	3141	-	-	-
Budynki mieszkalne w gminie							
ogółem	bud.	-	-	-	3775	3821	3861
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne							
ogółem							
wodociąg	liczba	12350	12396	12439	12547	12663	12714
ustęp spłukiwany	liczba	12059	12105	12149	12257	12373	12424
łazienka	liczba	11355	11401	11446	11554	11670	11727
centralne ogrzewanie	liczba	9863	9909	9956	10064	10191	10248
gaz sieciowy	liczba	8838	8838	8837	8869	9326	9325
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań							
ogółem							
wodociąg	%	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9
łazienka	%	91,9	91,9	91,9	92,0	92,1	92,2
centralne ogrzewanie	%	79,8	79,9	80,0	80,2	80,4	80,5

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania							
1 mieszkania	m2	66,4	66,5	66,9	67,3	67,5	67,7
na 1 osobę	m2	20,6	20,8	20,9	21,1	21,5	21,6

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.55. Dodatki mieszkaniowe

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych							
ogółem							
liczba	szt	17218	15392	12837	10427	9633	9665
kwota	zł	2485389	2396224	2266525	1869770	1834027	2047883
w zasobie gminnym							
liczba	szt	6861	6512	5703	4807	4629	4609
kwota	zł	1094036	1070137	1155427	974944	1008937	1040490
w zasobie spółdzielczym							
liczba	szt	6434	5140	4055	3048	2736	2682
kwota	zł	809623	682947	572992	429227	379662	415032
w zasobie wspólnot mieszkaniowych							
liczba	szt	1384	1175	819	656	585	562
kwota	zł	192629	159889	125729	106107	88627	89550
w zasobie prywatnym							
liczba	szt	1623	1738	1658	1445	1306	1031
kwota	zł	243190	342295	294916	262288	260106	307826
w zasobie TBS							
liczba	szt	488	423	345	264	176	261
kwota	zł	71825	70467	62973	45664	37759	59511
w zasobie innym							
liczba	szt	428	404	257	207	201	520
kwota	zł	74086	70489	54488	51540	58936	135474

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Tab. 5.56. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Zakłady opieki zdrowotnej							
ogółem	liczba	10	11	12	16	13	16
publiczne	liczba	2	2	3	4	2	2
niepubliczne	liczba	8	9	9	12	11	14
praktyki lekarskie	--	20	19	21	8	11	12
Podstawowa opieka zdrowotna							
porady ogółem							
ogółem	liczba	160686	152752	174390	116588	204650	217208
placówki podległe samorządowi terytorialnemu	liczba	41421	45568	64534	57431	53063	47302
APTEKI I PUNKTY APTECZNE							
Apteki ogólnodostępne							
apteki	liczba	15	14	15	15	15	15
mgr farmacji	osoba	26	30	35	35	35	34
Apteki - wskaźniki							
ludność na aptekę ogólnodostępną	osoba	2650	2839	2652	2664	2658	2661
ŻŁOBKI							
Żłobki							
żłobki	liczba	1	1	1	1	1	1
miejsca	liczba	40	44	44	44	49	53
dzieci przebywające w ciągu roku	osoba	58	79	74	81	88	76

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.57. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej							
placówki	liczba	1	2	2	1	2	2
domy pomocy społecznej	liczba	1	1	1	1	1	1
miejsca	liczba	96	117	119	104	118	120
mieszkańcy	osoba	96	112	116	104	118	120
mieszkańcy - przewlekłe	osoba	-	-	-	104	104	104
psychicznie chorzy							
mieszkańcy - osoby bezdomne	osoba	-	-	-	0	14	16
bezdomni w noclegowniach, domach i schroniskach dla bezdomnych	osoba	-	-	-	0	0	16
miejsca w w noclegowniach, domach i schroniskach dla bezdomnych	-	-	-	-	0	0	16

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.58. Świadczenia pomocy społecznej

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej							
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	liczba	-	-	-	1471	-	1607
osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	osoba	-	-	-	4254	-	4351
udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	-	-	-	10,7	-	10,9

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.59. Opieka nad dziećmi i młodzieżą

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Placówki wsparcia dziennego ogółem							
ogółem							
placówki wsparcia dziennego	liczba	-	-	-	8	9	8
miejsca	liczba	-	-	-	235	239	385
korzystający w roku sprawozdawczym	osoba	-	-	-	391	377	785
Placówki wsparcia dziennego - spełniające (pracujące min. 5 dni i 20 h na tydzień)							
ogółem							
placówki wsparcia dziennego	liczba	-	-	-	2	1	3
miejsca	liczba	-	-	-	100	70	275
korzystający w roku sprawozdawczym	osoba	-	-	-	246	201	671

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Rolnictwo, leśnictwo i ochrona środowiska*Tab. 5.60. Struktura Gospodarstw rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2010r.*

	2010
gospodarstwa rolne	
Ogółem	205
do 1 ha włącznie	102
powyżej 1 ha razem	103
1 - 5 ha	55
1 - 10 ha	81
1 - 15 ha	89
5 - 10 ha	26
5 - 15 ha	34
10 -15 ha	8
5 ha i więcej	48
10 ha i więcej	22
15 ha i więcej	14
gospodarstwa indywidualne	
ogółem	205
do 1 ha włącznie	102
powyżej 1 ha razem	103
1 - 5 ha	55
1 - 10 ha	81
1 - 15 ha	89
5 - 10 ha	26
5 - 15 ha	34
10 -15 ha	8
5 ha i więcej	48
10 ha i więcej	22
15 ha i więcej	14

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS – spis rolny

Tab. 5.61. Struktura gospodarstw rolnych i ich powierzchnia według rodzaju użytkowania gruntów

	2010
gospodarstwa rolne	
grunty ogółem	204
użytki rolne ogółem	203
użytki rolne w dobrej kulturze	142
pod zasiewami	110
grunty ugorowane łącznie z	23
nawozami zielonymi	
uprawy trwałe	36
sady ogółem	30
ogrody przydomowe	24
łąki trwałe	44
pastwiska trwałe	7
pozostałe użytki rolne	84
las i grunty leśne	19
pozostałe grunty	123
powierzchnia [ha]	

2010	
grunty ogółem	964,81
użytki rolne ogółem	804,42
użytki rolne w dobrej kulturze	775,28
pod zasiewami	580,36
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	11,91
uprawy trwałe	31,10
sady ogółem	8,84
ogrody przydomowe	7,04
łąki trwałe	133,24
pastwiska trwałe	11,64
pozostałe użytki rolne	29,14
las i grunty leśne	79,63
pozostałe grunty	80,76

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS – spis rolny

Tab. 5.62. Powierzchnia gruntów leśnych. Leśnictwo wszystkich form własności

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem	ha	120,8	121,1	85,8	85,8	85,8	85,8
lesistość w %	%	5,70	5,70	4,10	4,10	4,10	4,10
grunty leśne publiczne ogółem	ha	115,2	115,5	80,2	80,2	80,2	80,2
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	67,2	67,5	32,2	32,2	32,2	32,2
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	31,9	32,2	32,2	32,2	32,2	32,2
grunty leśne prywatne	ha	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6
Powierzchnia lasów							
las ogółem	ha	119,2	119,7	85,4	85,4	85,4	85,4
las publiczne ogółem	ha	-	-	-	-	-	79,8
las publiczne Skarbu Państwa	ha	-	-	-	-	-	31,8
las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	-	-	-	-	-	31,8
las publiczne gminne	ha	-	-	-	-	-	48,0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.63. Powierzchnia gruntów leśnych. Lasy niestanowiące własności skarbu państwa.

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem	ha	53,60	53,60	53,60	53,60	53,60	53,60
las ogółem	ha	53,60	53,60	53,60	53,60	53,60	53,60
grunty leśne prywatne osób fizycznych	ha	5,60	5,60	5,60	5,60	5,60	5,60
grunty leśne gminne ogółem	ha	48,00	48,00	48,00	48,00	48,00	48,00
grunty leśne gminne lasy ogółem	ha	48,00	48,00	48,00	48,00	48,00	48,00
Odnowienia i zalesienia							
ogółem							
ogółem	ha	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
las prywatne	ha	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
las gminne	ha	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Pozyskanie drewna (grubizny)							
ogółem	m3	0	0	56	0	0	193
las prywatne	m3	0	0	0	0	0	4

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
las gminne	m3	0	0	56	0	0	189

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.64. Komunalne oczyszczalnie ścieków

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Oczyszczalnie komunalne							
biologiczne	liczba	1	1	1	2	1	1
Wielkość (przepustowość) oczyszczalni wg projektu							
biologiczne	m3/dobę	17000	17000	17000	17642	17062	17062
Równoważna liczba mieszkańców							
ogółem	osoba	56350	56350	56350	63840	59840	59840
Ścieki oczyszczane w ciągu roku							
odprowadzone ogółem	dam3	1560,9	1872,1	1901,8	1990,0	1396,4	1485,0
oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowiezionymi	dam3	2137	1911	2239	2146	1942	2247
oczyszczane razem	dam3	1506	1447	1624	1561	1380	1485
oczyszczane biologicznie	dam3	1506	1447	1624	1561	1380	1485
oczyszczane biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków ogółem	%	96,5	77,3	85,4	78,4	98,8	100,0
Ludność korzystająca z oczyszczalni biologicznej							
ogółem	osoba	-	39716	39742	39960	39831	39826
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu							
BZT5	kg/rok	19239	15104	20148	21050	24284	17073
ChZT	kg/rok	132693	117389	140366	135766	131138	124906
zawiesina ogólna	kg/rok	33139	32120	44774	34990	35942	28530
azot ogólny	kg/rok	32706	21795	29103	37317	72660	47851
fosfor ogólny	kg/rok	2993	3441	4477	3217	2137	2021
Osady wytworzone w ciągu roku							
ogółem	t	927	300	1421	1612	1578	1026
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu	t	546	172	1227	1376	1356	929
składowane razem	t	60	64	94	136	122	97
magazynowane czasowo	t	321	64	100	100	100	0
Osady dotychczas składowane (nagromadzone) na terenie oczyszczalni i wykorzystane z dotychczas składowanych							
osady dotychczas składowane (nagromadzone)	t	181	168	168	168	0	0
osady wykorzystane z dotychczas składowanych (nagromadzonych)	t	0	13	0	0	168	0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.65. Odpady komunalne

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku							
ogółem	t	10453,43	12695,78	11769,68	11294,89	11107,55	11169,24
z gospodarstw domowych	t	6296,57	8168,17	7932,07	7382,49	7146,16	7082,80
udział odpadów zdeponowanych na składowiskach w ilości odpadów zebranych zmieszanych	%	100,00	100,00	100,00	100,00	-	-
budynki mieszkalne objęte zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych	liczba	-	-	-	-	3802	3688
jednostki odbierające odpady w badanym roku wg obszaru działalności	liczba	-	-	-	-	2	3

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.66. Gospodarka wodno-ściekowa w przemyśle

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Oczyszczalnie przemysłowe							
oczyszczalnie							
biologiczne	liczba	1	1	1	1	1	1
przepustowość projektowa oczyszczalni							
mechaniczne	m3/dobę	0	0	0	0	0	0
biologiczne	m3/dobę	670	670	670	670	670	670
Gospodarowanie wodą w przemyśle w ciągu roku							
zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam3	306	319	324	381	401	445
pobór wód podziemnych	dam3	272	291	286	288	233	262
zakup wody razem	dam3	39	35	57	123	192	219
zakup wody z wodociągów komunalnych na cele produkcyjne	dam3	38	34	51	122	0	219
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku							
ścieki odprowadzone ogółem	dam3	301	313	358	398	409	463
ścieki odprowadzone do sieci kanalizacyjnej	dam3	155	162	176	231	280	321
ścieki odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi	dam3	146	151	182	167	129	142
ścieki odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	dam3	141	146	180	167	129	142
ścieki oczyszczane razem	dam3	141	146	180	167	129	136
ścieki oczyszczane biologicznie	dam3	141	146	180	162	124	136
ścieki nieoczyszczane	dam3	0	0	0	0	0	6
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach odprowadzonych do wód lub do ziemi							
BZT5	kg/rok	2227	2481	2339	2319	2079	1484
ChZT	kg/rok	10363	9027	11416	11436	9249	8226
zawiesina ogólna	kg/rok	3273	2495	2860	4297	3097	3242
suma jonów chlorków i siarczanów	kg/rok	11639	13550	15730	37163	30250	27233
Osady z przemysłowych oczyszczalni ścieków wytworzone w ciągu roku							
ogółem	t	308	60	10	97	110	123
stosowane w rolnictwie	t	1	1	0	0	0	0
stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu	t	0	59	10	0	0	0

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
składowane razem	t	0	0	0	27	10	10

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.67. Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej

	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Pomniki przyrody							
ogółem	liczba	8	8	9	10	10	10
wprowadzone uchwałą rady gminy	liczba	0	0	1	2	-	-
Tereny zieleni wg lokalizacji							
parki spacerowo - wypoczynkowe							
ogółem	liczba	2	2	2	2	2	2
powierzchnia	ha	15,4	15,4	15,4	16,0	16,0	16,0
zieleńce							
ogółem	liczba	18	18	18	18	19	19
ogółem	ha	22,5	22,5	22,5	23,0	24,7	24,7
zieleń uliczna							
powierzchnia	ha	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
tereny zieleni osiedlowej							
powierzchnia	ha	26,1	26,1	35,0	35,0	38,2	38,2
parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej							
powierzchnia	ha	64,0	64,0	72,9	74,0	78,9	78,9
cmentarze							
ogółem	liczba	3	3	3	3	3	3
powierzchnia	ha	1,4	1,4	10,7	10,7	10,7	10,7
las gminne							
powierzchnia	ha	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0
żywoptoty							
długość	m	3100	3100	2993	2993	3522	3522

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Tab. 5.68. Zużycie wody i oczyszczalnie ścieków

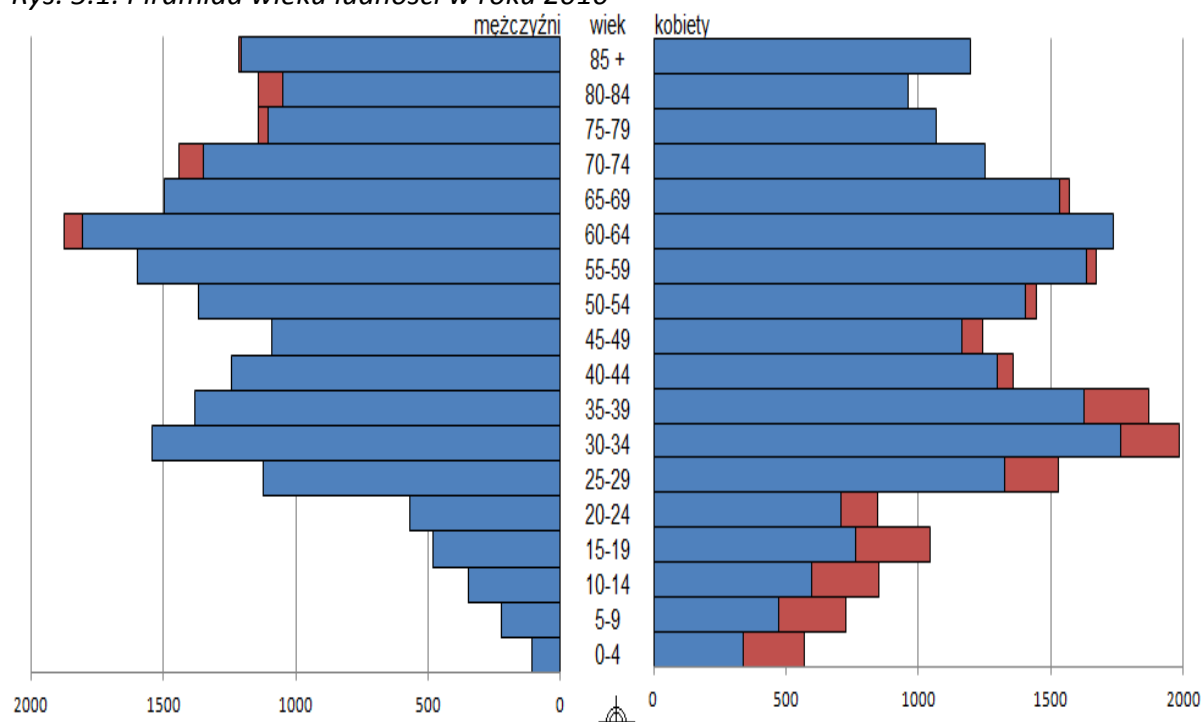
	Jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku							
ogółem	dam3	1999,1	2038,9	2098,7	2155,6	2125,3	2118,9
przemysł	dam3	306	319	324	381	401	445
eksploatacja sieci wodociągowej	dam3	1693,1	1719,9	1774,7	1774,6	1724,3	1673,9
eksploatacja sieci wodociągowej - gospodarstwa domowe	dam3	1154,9	1137,4	1172,1	1111,9	1097,7	1070,0
Przemysłowe i komunalne oczyszczalnie ścieków							
oczyszczalnie							
ogółem	liczba	2	2	2	3	2	2
przepustowość							
ogółem	m3/dobę	17670	17670	17670	18312	17732	17732
ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich							
ogółem	osoba	39752	39716	39742	39960	39831	39826
Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM							
ogółem	osoba	56350	56350	56350	63840	59840	59840
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku							
ogółem	dam3	1701,9	2018,1	2081,8	2157,0	1525,4	1627,0
oczyszczane razem	dam3	1647	1593	1804	1728	1509	1621

	Jednostka	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	miary						
oczyszczane mechanicznie	dam3	0	0	0	5	5	0
oczyszczane biologicznie	dam3	1647	1593	1804	1723	1504	1621
nieoczyszczane razem	dam3	54,9	425,1	277,8	429,0	16,4	6,0
nieoczyszczane odprowadzone z zakładów przemysłowych	dam3	0	0	0	0	0	6
nieoczyszczane odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	54,9	425,1	277,8	429,0	16,4	0,0
oczyszczane biologicznie, chemicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków wymagających oczyszczania	%	96,8	78,9	86,7	79,9	98,6	99,6

Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

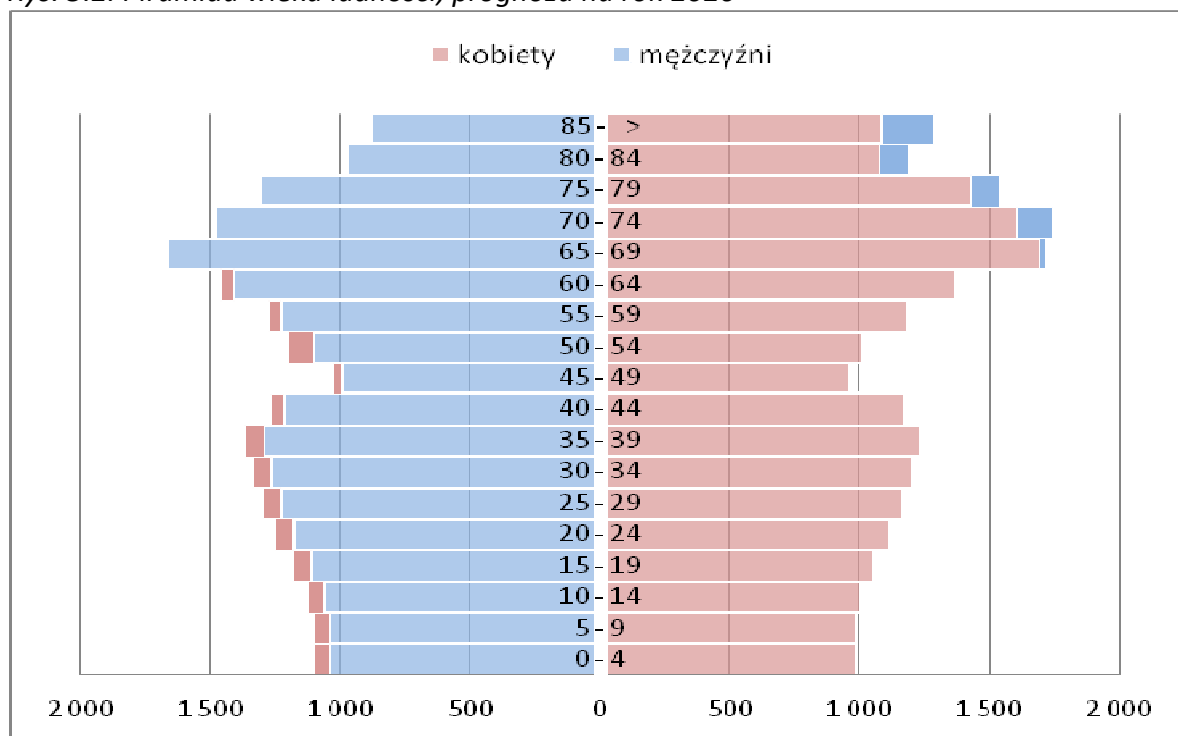
Analiza graficzna

Rys. 5.1. Piramida wieku ludności w roku 2010



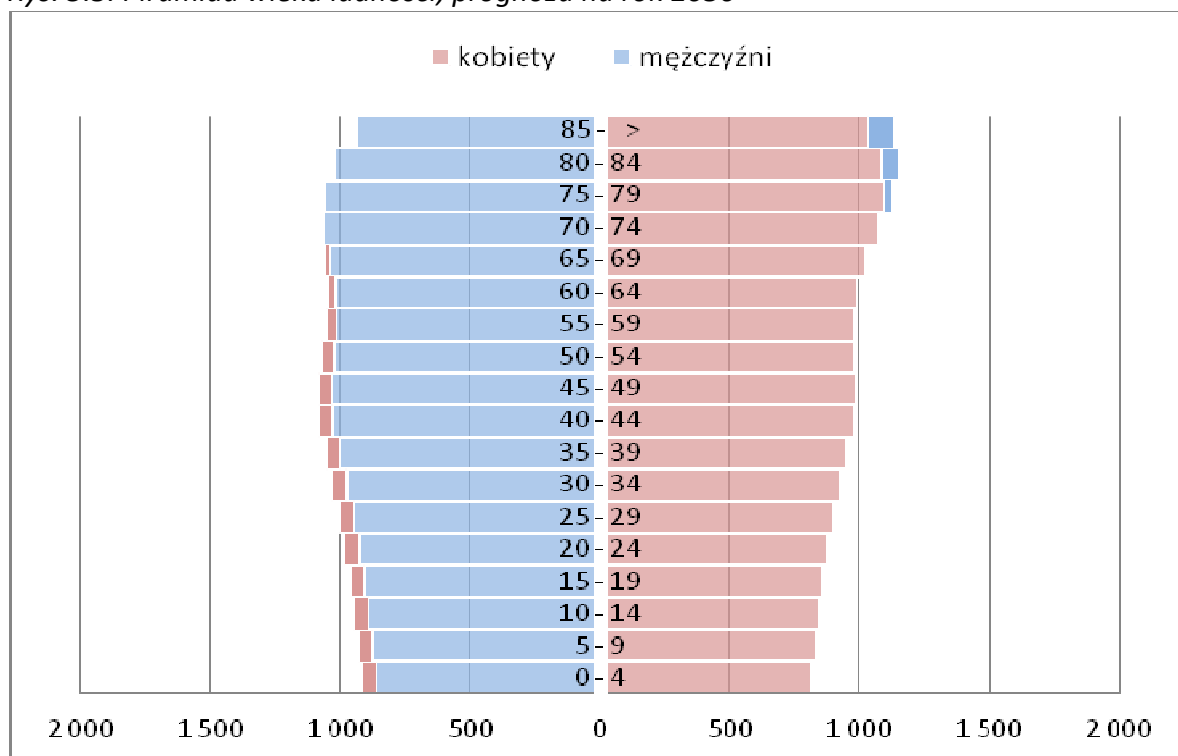
Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Rys. 5.2. Piramida wieku ludności, prognoza na rok 2020



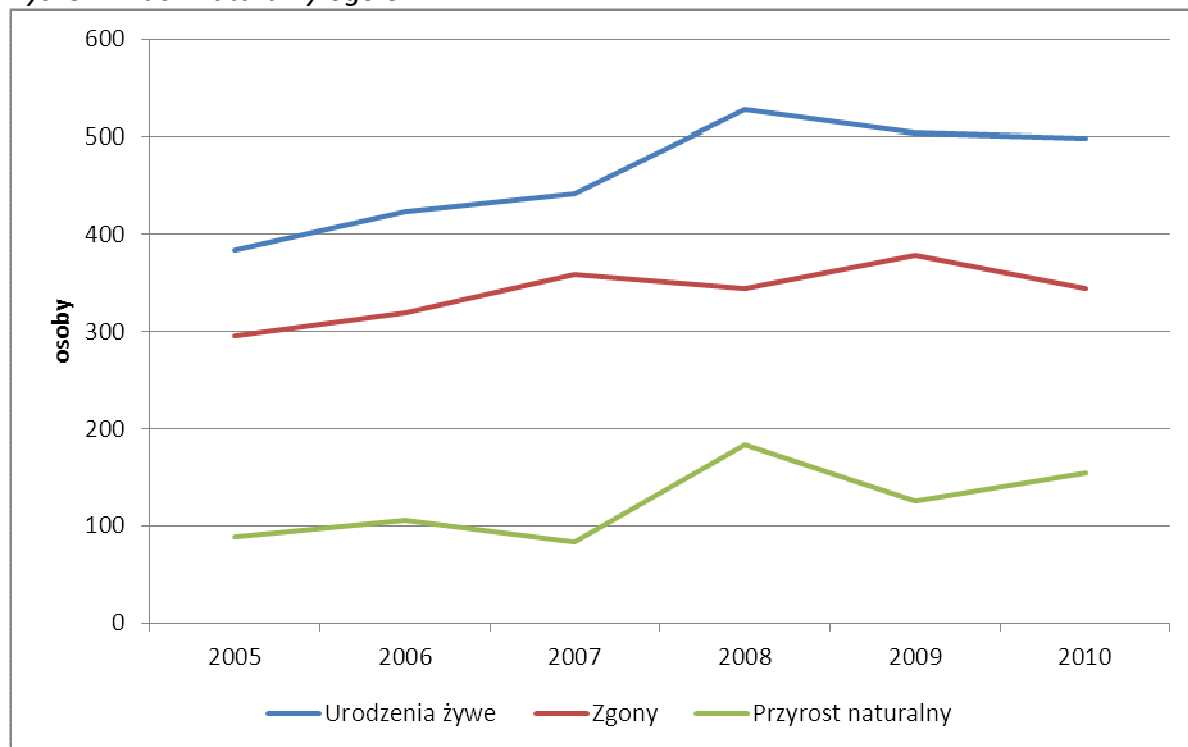
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rys. 5.3. Piramida wieku ludności, prognoza na rok 2030



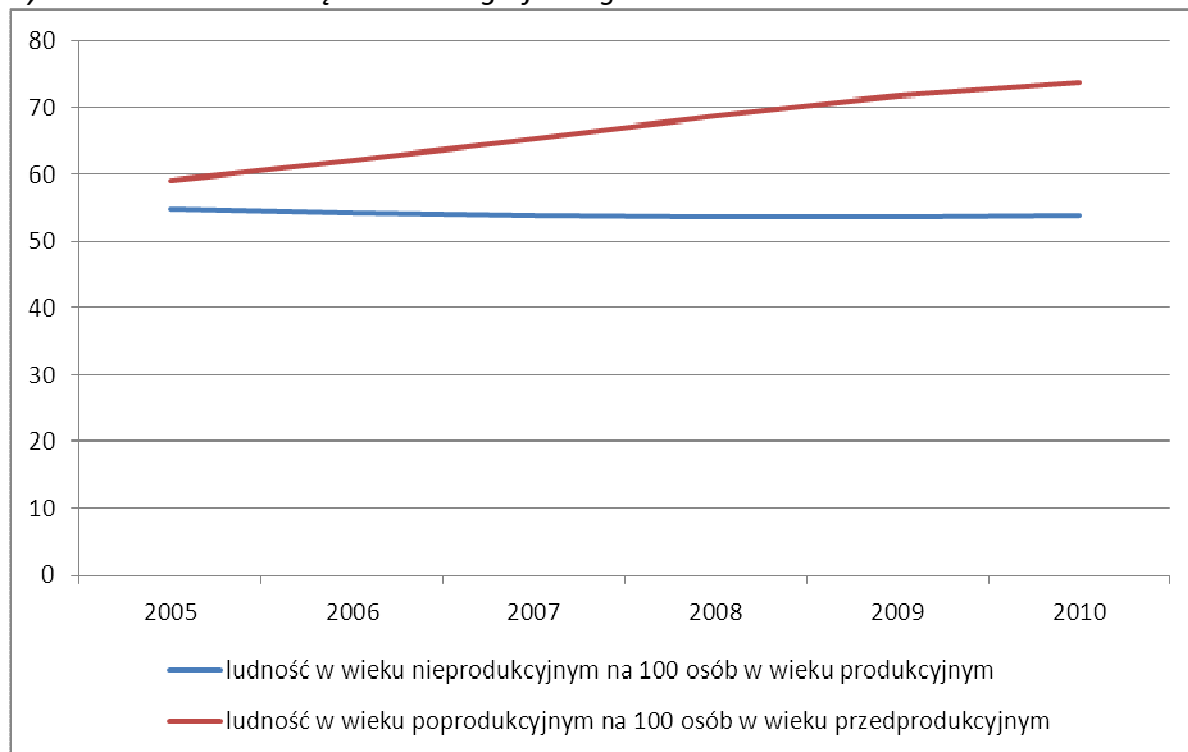
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rys. 5.4. Ruch naturalny ogółem



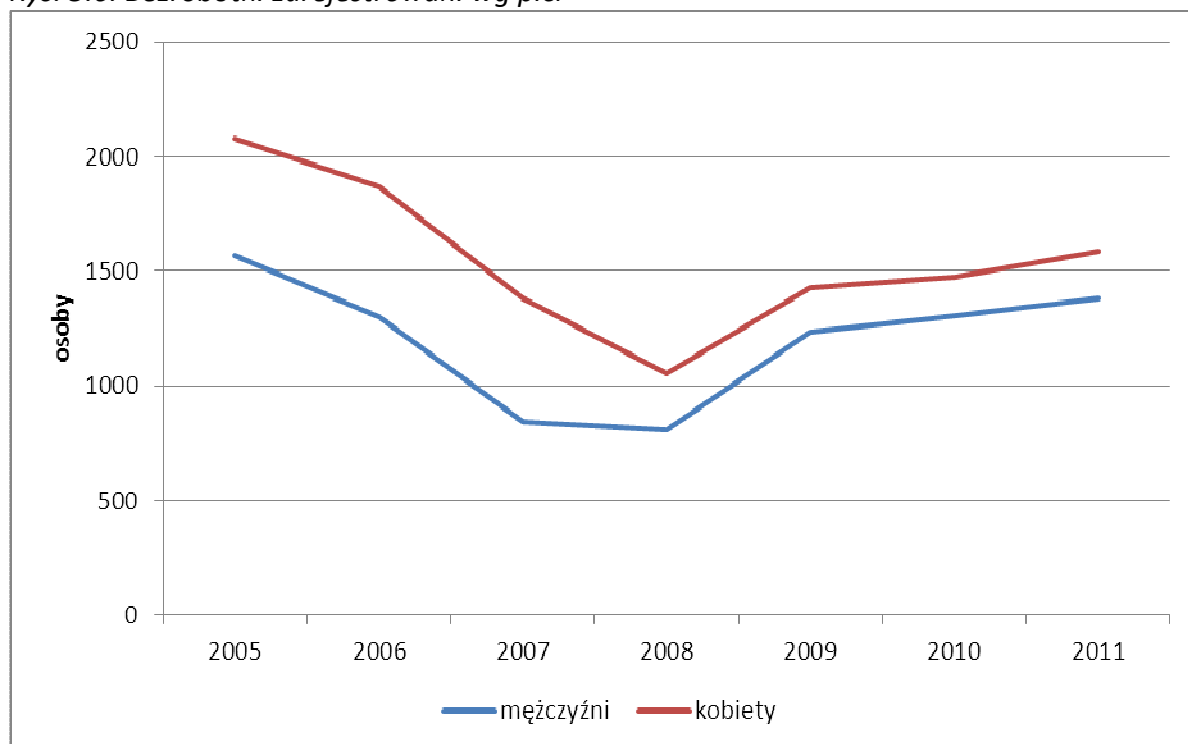
Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Rys. 5.5. Wskaźniki obciążenia demograficznego



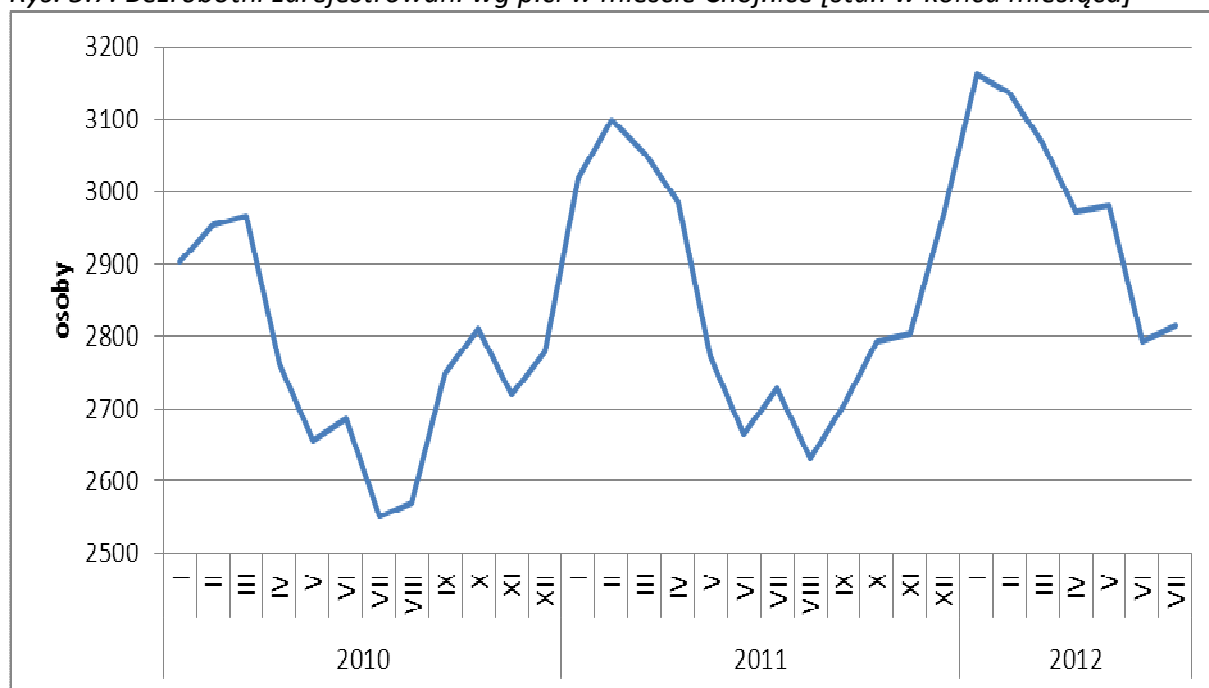
Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Rys. 5.6. Bezrobotni zarejestrowani wg płci



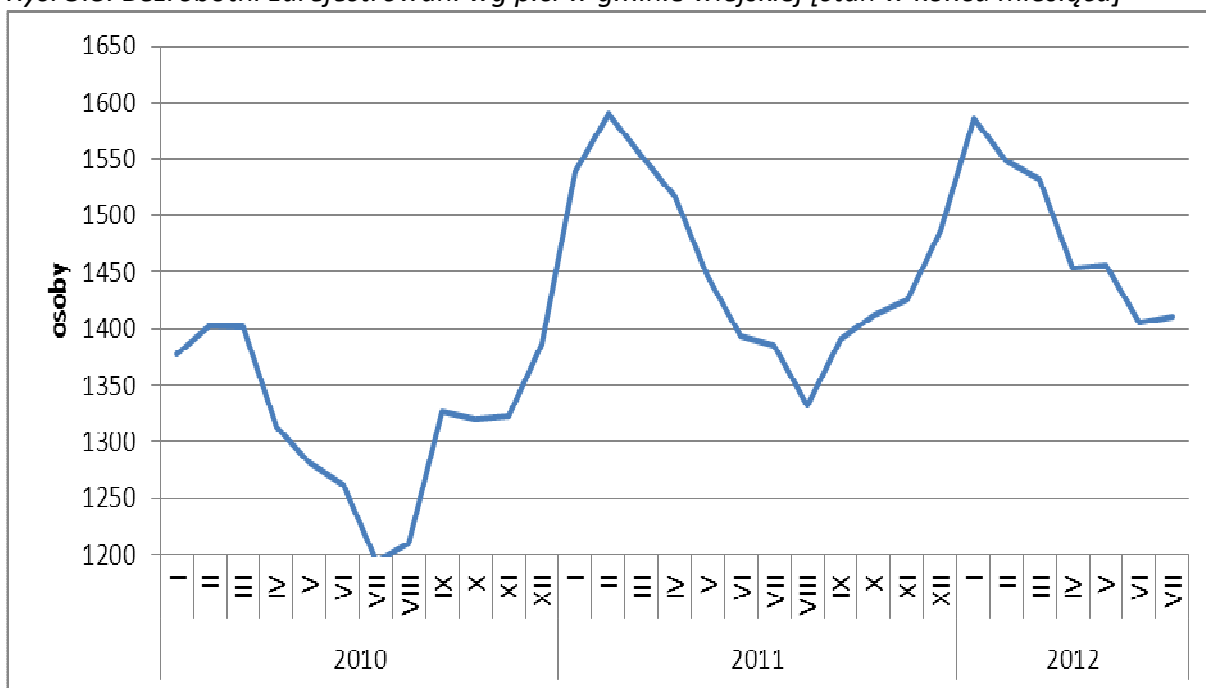
Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Rys. 5.7. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w mieście Chojnice [stan w końcu miesiąca]



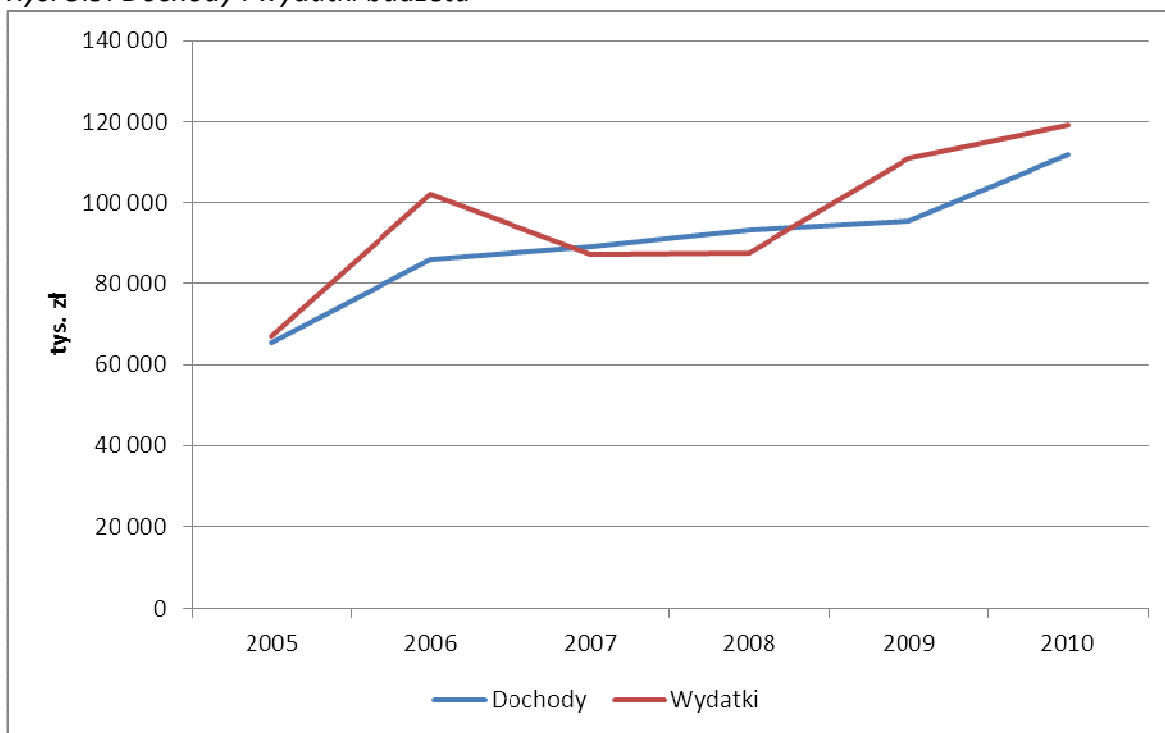
Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Rys. 5.8. Bezrobotni zarejestrowani wg płci w gminie wiejskiej [stan w końcu miesiąca]



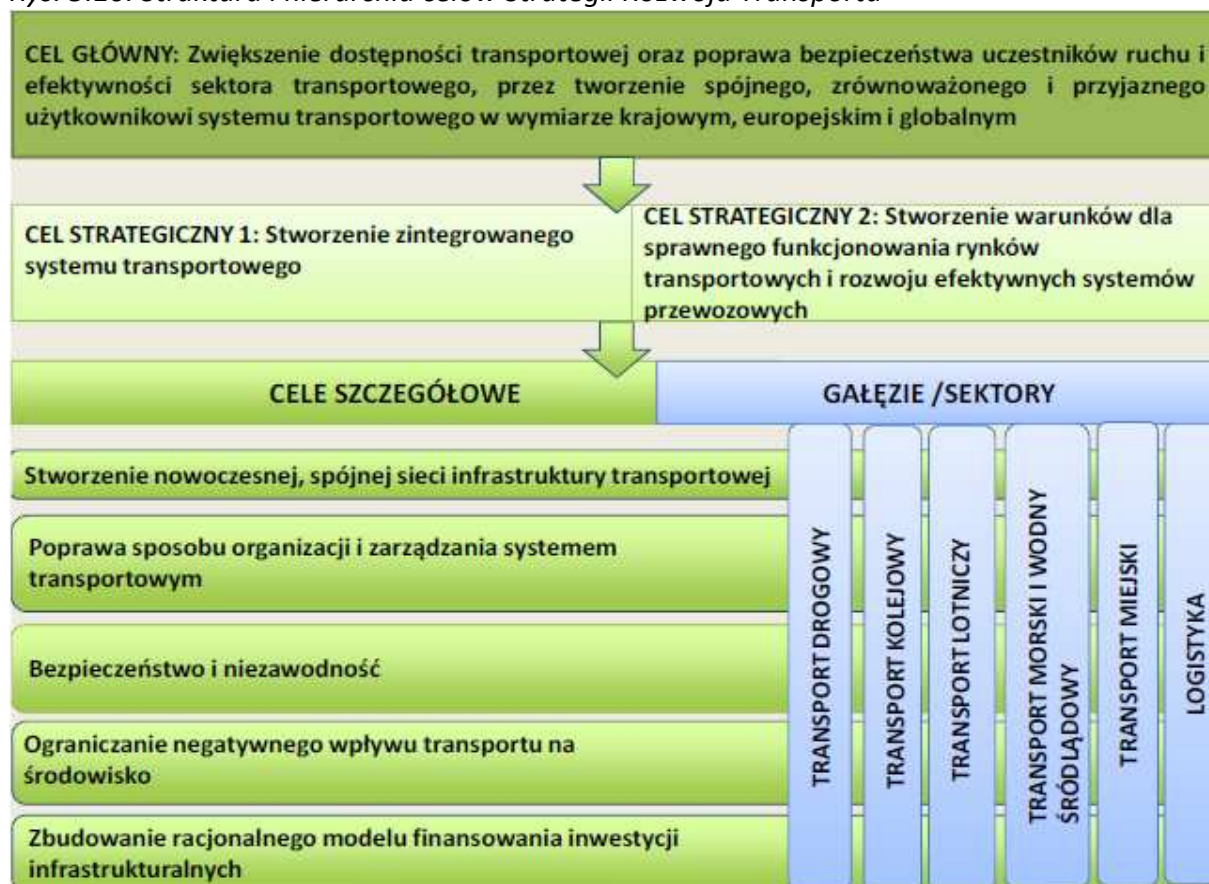
Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Rys. 5.9. Dochody i wydatki budżetu



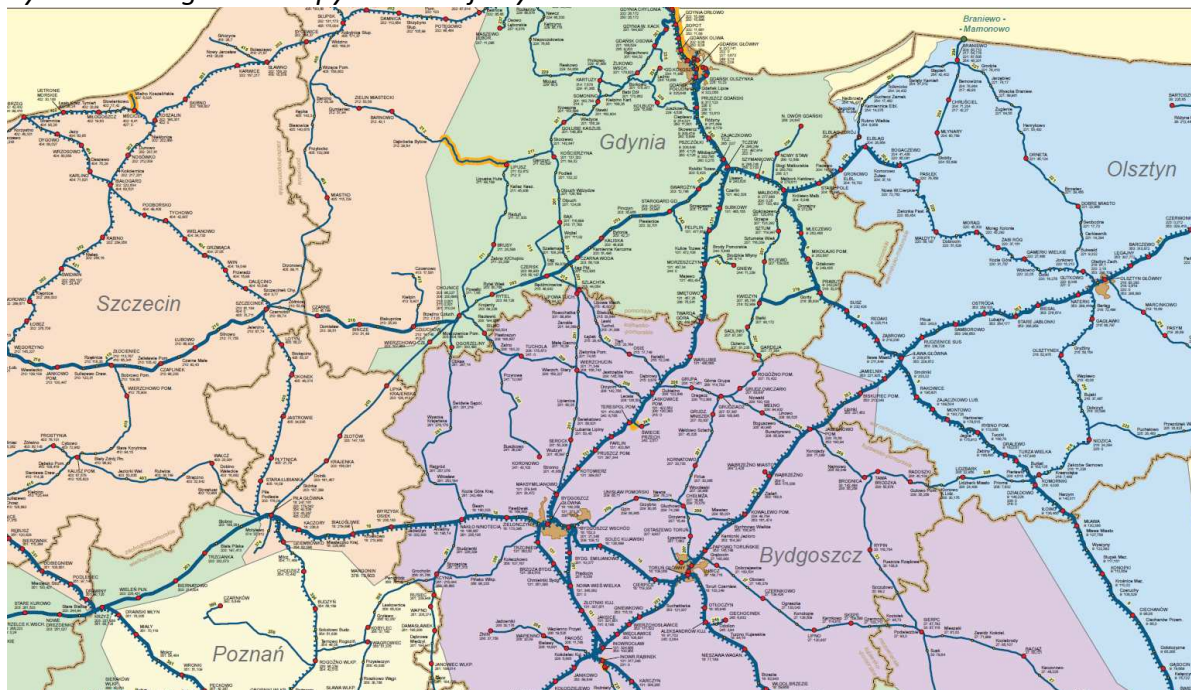
Źródło: Opracowanie na podstawie danych BDL GUS

Rys. 5.10. Struktura i hierarchia celów Strategii Rozwoju Transportu



Źródło: „Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030)” Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, 2013 r.

Rys. 5.11. Fragment Mapy Linii Kolejowych w Polsce



Źródło: „Mapa Linii Kolejowych w Polsce zarządzanych przez PKP Polskie Koleje Państwowe S.A. i innych zarządców”. Opracowanie PKP Polskie Koleje Państwowe S.A. stan na 01.01.2010 r.

Podsumowanie

Niniejszy dokument stanowi diagnozę miasta Chojnice w zakresie jego stanu w roku 2010 lub 2011 oraz tendencji zmian w latach 2005-2010/11 dla potrzeb planowania strategicznego na lata 2012-2020. Nie jest to jednak ani encyklopedia, ani monografia miasta. Nie daje też podstaw do całościowej oceny funkcjonowania i rozwoju miasta Chojnice w minionym dziesięcioleciu, jego społeczności, samorządu terytorialnego, a w szczególności władz samorządowych.

Uzyskane rezultaty stanowią jednak wystarczającą podstawę do nakreślenia wizji Chojnic w roku 2020, misji władz samorządowych służącej jej urzeczywistnieniu oraz formułowania konkretnych celów oraz wynikających z nich programów i projektów rozwojowych.

Jak podkreślono w podsumowaniu realizacji „Strategii Rozwoju Chojnic na lata 2002-2014” rezultaty diagnozy stanu i tendencji zmian w mieście mogą być odmienne od wniosków z ewaluacji dotychczas realizowanej strategii. Ocena przeszłości nie zawsze jest zgodna z oceną teraźniejszości, a zwłaszcza przyszłości. Strategia dotyczy przyszłych działań i jest zapisem najważniejszych ustaleń dotyczących tych działań.

Generalny wniosek z diagnozy jest pozytywny. Stan miasta jest dobry, kierunek zmian pozytywny. Budowane są nowe potencjały i ograniczane dotychczasowe bariery. Strony mocne dominują nad słabymi, a potencjały nad barierami. Liczne potencjały nie są jednak nadal wykorzystywane, a pewne bariery nadal hamują rozwój. Otwiera to nowe perspektywy rozwojowe i pozwala stawiać nowe cele i podejmować nowe programy, projekty i przedsięwzięcia służące mieszkańcom Chojnic.